Leto VI., štev. 127 | Ljubljana, sreda 3. junija 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 2. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842. - Praha číslo 78.180. Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 2. junija.

O našem dinarju se zadnje čase malo razpravlja.

Za valute velja skoro isto kakor za ženske. In so tiste rude najboljše, o katerih se najmanj govori. Upajmo, da so za trajno za gorami časi, ko se je ugibalo vsak dan o našem dinarju in njega usodi. Lepo zares so se izpremenili časi za naš dinar v zadnjih mesecih! Ni še dolgo, kar je vsaka tuja lazica v našem kožuhu hotela veljati za najmodrejšo, ker je bila dosledno vedno slabo razpoložena za dinar. Ko so ti tuje orijentirani vedeži dovoli plačali za svoje protidinarske špekulacije, so se temeljito spokorili s kolegi v Bešti in Beču vred, ki imajo sedaj redko dinar **na jeziku**, ker so **v srcu krepko** za dinar. V svojih poslih se pa ogibajo dolgov v dinarju. **To je najznačilnejše, kajti v kupčiji je najbolj tepen tisti, ki za slab denar vrača dobrega.**

V svojem gospodarstvu, zasebnem in javnem, Jugosloveni v resnici nismo brez greha. Mnogo kozolcev smo prebrnili od ujedinjenja in imamo za seboj šolo, koja je stala nekaj denarja. Pa, kdo je v tem pogledu po vojski brez madeža? Pozabimo! Pojdimo grešniki dalje, kakor veli spovednik, pa ne grešimo več! Predvsem nam je treba več vere in krepkejšega upanja **v svoje**. Najdražje smo plačali v polpreteklem času svoje nezaupanje do lastnega novca. Kako drago so plačali svoje valutne umetnosti tisti modrijani in pol, ki so dajali v polpreteklem času vedno prednost nemški marki, avstrijski in madžarski kroni ter italijanski liri! Izpametujmo se pravočasno! Naše gospodarstvo je postalo trdnejše, napredek je očividen ob vseh hibah, ki še postoje. Naš denar je sedaj vsepovsod na dobrem glasu. Trudimo se zani in štedimo ga! In predvsem nas ima Bog rad, ker je po vseh znakih računati zopet na dobro leto. To je za našo državo odločilno. Danes noben pameten trgovec ne drži rad robe, ker je malo verjetno, da se podraži. Danes ni previdno držati skupilo v tuji valuti, pa dolgovati dinarje, ker preti dvojna izguba. Pa tudi onim, ki niso dolžniki, ne kaže držati preko potrebe tujega denarja, ki gre v cenl navzdol napram svežemu dinarju. Nepremičnine izgubivajo v ceni, njih vrednost pada s ceno druge robe, ker je odličen del njih preišnje vrednosti prihajal odtod, da smo dober del kapitala založenega vanje tvegali kot zavarovalnino za varnost pred ginečo vrednostjo lastne valute. V tem tiči tudi nekaj tolažbe za hišne posestnike, ki so, omejeni v svojem svobodnem razpolaganju po zaščiti najemnikov, preživeli čase valutnih potresov, ne da bi izgubili imetek, kakor se je to zgodilo mnogim posestnikom premičnega premoženja.

V tem času dosledne konsolidacije je čas, da se spokore one zakrknjene gospodarske duše, ki tudi na pomlad ne morejo iz stare kože ter se drže strumno starih visokih cen za svoje blago, iščoč zaslužkov, katerim je odzvonilo v času normalne konkurence. Dobro preudariti morajo tudi tisti, ki svoje delo pri nas odločno previsoko ocenjujejo, dasi je delavnih prilik malo, dasi se od drugod ponuja strokovno boljše delo po nižji ceni ter konsument že skrbno obrača svoj novec, ki je zopet ustoličen v svojo čast. Odtod večja štednja in dvig hranilnih vlog, ki mora v zvezi s tujimi krediti pri nas skoro streti davečo draginjo, kapitala in visokih obresti.

Ako se naš dinar **polagoma** popne na višino svoje prave notranje vrednosti — in vse kaže, da mu je pot navzgor zasigurana — potem morda tudi mi nimamo več daleč do uvedbe zlate valute na podlagi primerne zdrave relacije.

Spor v Orjuni?

Beograd, 2. junija. p. Na današnji seji kongresa Orjune je prišlo do nasprotji glede političnega stališča organizacije. Stali sta si dve mnenji nasproti. Ena grupa, ki jo vodi predsednik dr. Leontić, pristaši Zemljoradniške stranke in njen bivši kandidat, je skušala angažirati Orjuno za politiko tako zvanih sporazumašev, odnosno opozicijonalnih strank. Drugi delegati, med njimi predvsem oni iz Hrvatske, Vojvodine in deloma iz Dalmacije so se protivili tej nameri ter se izrekli za dosledno politiko Narodnega bloka. Delegati iz Slovenije so po svoji večini bili na strani dr. Leontića. Nadejati se je, da se spor še pravočasno izravna, ker je sicer podoba, da bo v tej važni nacijonalni organizaciji nastal razkol, ki jo mora upropastiti.

Intervencija radi avstrijskih delavcev pri nas

Beograd, 2. junija. p. **Avstrijski poslanik Hoffinger je zaprosil danes pomočnika zunanjega ministra Markovića, naj bi interveniral pri ministru za socialno politiko Gjuričiću, da bi se avstrijskim delavcem, ki so zaposleni v nekaterih tvornicah v Sloveniji, in sicer v onih, ki so bile ustanovljene z avstrijskim kapitalom, dovolilo še nadaljne zaposlenje v naši kraljevini.**

Blokaški listi o situaciji

«Hrvat» piše, da hoče Pašić PPR vlado. — «Politika» trdi, da je Stjepan Radić vrlo zadovoljen.

Zagreb, 2. jun. r. Veliko senzacijo so danes v blokaških krogih vzbudile informacije, ki jih objavlja oficijozni radićevski organ »Hrvat« pod velikim naslovom: Pribičević ostaje i dalje u vladi? Z napisom »Pašić traži PPR vladu; obrazovanje nove vlade trebalo bi biti odloženo do jeseni« poroča »Hrvat«, da po njegovih informacijah »nema sporazuma bez Nacijonalnog bloka u cjelosti, t. j. da bez Pribičevića nema sporazuma.« To je — meni »Hrvat« — po apodiktičnem zatrdilu nekega absolutno točno informiranega radikala, nezlomljiva Pašićeva volja. Pa tudi PPR solucije ni pričakovati pred jesenjo ali morda še kasneje.

Po zadnjem sestanku Pašića i Radića so govorice o sporazumu v političnih krogih utihnile. V Beogradu se pričakuje povratek Pavla Radića, s katerega informacijami je bil Stjepan Radić baje popolnoma zadovoljen. V Beogradu se podčrtava kot značajno, da je temu razgovoru prisostvovala tudi gospa Radićeva.

Beograd, 2. jun. p. Pavle Radić je imel v nedeljo sestanek s Stjepanom Radićem, kateremu je poročal o svojem razgovoru s Pašićem. Radić je bil po zatrjevanju »Politike« z referatom vrlo zadovoljen ter je ponovno vzklikal: Vrlo dobro! Po razgovoru je P. Radić izjavil novinarjem: Situacija je povoljna in se razvija v smeri sporazuma. Vsak dan se vidi napredek.

V zvezi z razgovori P. Radića i Pašića se zatrjuje, da bo verifikacija radićevskih mandatov odgodena.

Danes se je vrnil P. Radić v Beograd. Popoldne so imeli šefi opozicionalnega bloka kratko sejo. Govori se, da pride jutri do ponovnega sestanka med Pašićem in Radićem.

Invalidski zakon pred Narodno skupščino

Na včerajšnjem sestanku Narodne skupščine je minister za socialno politiko predložil načrt invalidskega zakona. — Nadaljevanje razprave o kmetijskih kreditih.

Beograd, 2. junija. r. Današnji sestanek Narodne skupščine je bil otvorjen ob 10. dopoldne. Po prečitanju zapisnika in izvršenih formalnostih je bilo objavljeno, da je minister socijalne politike predložil skupščini načrt invalidskega zakona in da zahteva zanj nujnost.

Prvi je govoril minister socijalne politike Marko Gjuričić, ki je dejal, da predlaga zakonski načrt o invalidih, kakor je obljubil v imenu vlade pred nekoliko dnevi, in da je izpolnil svojo besedo, da bo v petih dneh ta zakonski predlog predložen skupščini. Ker je ta predlog važen, prosi skupščino, naj glasuje za nujnost.

Skupščina je nato soglasno sprejela nujnost tega zakona, nakar je bilo objavljeno, da se ima po poslovniku izvoliti za pretres zakonskega načrta poseben odbor. Predsednik dr. Subotić je nato odredil odmor. Med njim so imeli seje klubi in šefi parlamentarnih skupin. Seja skupščine se je nadaljevala ob pol 11.

Po zopetni otvoritvi je bilo objavljeno, da so Ljuba Davidović in tovariši predložili zakonski predlog o priznanju narodnih zaslug vojvodoma Putniku in Mišiću. V to svrho se bo izvolil poseben skupščinski odbor. Nato je bilo objavljeno, da so poslanci dr. Polič in tovariši predložili skupščini predlog za obtožbo državnemu sodišču proti ministru pravde dr. Edu Lukiniču. Predsednik je izjavil, da bo v tem slučaju postopal po zakonu o ministrski odgovornosti.

Za tem sta bili objavljeni vprašanji posl. Hadžikadiča na notranjega ministra o neupoštevanju samoupravnih občin v Bosni in Hercegovini in posl. Ajanoviča na ministra agrarne reforme o odvzemanju vaških pašnikov v Bosni in Hercegovini. Po prečitanju prošenj in pritožb je dobil besedo finančni minister dr. Stojadinović, ki je hotel odgovoriti na vprašanje posl. Miletiča o izpremembi poslovnika glede točenja pijač na shodih. Ker posl. Miletič ni bil navzoč, je finančni minister odgovoril na vprašanje posl. Vase Hraničeviča o povišanju cen soli. Finančni minister je naglašal, da se uprava monopolov nahaja pred velikimi materijalnimi izdatki, ki so nastali radi zgradbe moderne soline v Ulčinju in radi modernizaciranje soline v Pagu ter zgradb različnih skladišč. Poslanec Hraničević se ni zadovoljil s tem odgovorom.

Nato je odgovarjal minister narodnega zdravja dr. Slavko Miletič na vprašanje posl. Moskovljeviča o postopanju min. nar. zdravja. Posl. Moskovljević se ni zadovoljil z odgovorom ter je trdil, da so se pri predaji tega poslopja izvršile nekatere nepravilnosti.

Predsednik je nato objavil listo skupščinskega odbora za razpravo o invalidskem zakonu. Za predsednika je bil izvoljen posl. Milorad Vujičić, od samostojnih demokratov pa je bil izvoljen kot član dr. Svetislav Popović. Narodni blok ima 13, opozicija pa 8 članov in sicer imajo radičevci 3, davidovičevci 2, klerikalci 1, spahovci 1, male skupine pa 1 člana.

Ker je skupščina soglasno sprejela to listo se je prešlo na dnevni red, na nadaljevanje razprave o kmetijskih kreditih. Ves čas seje sta izpolnila s svojima govorima radičevec Neudorfer in radikal seljak Vitomir Matič, ki je branil predlog vladne večine.

Sestanek je bil zaključen ob 1. popoldne ter napovedan za jutri ob 10. dopoldne z istim dnevnim redom.

Beograd, 2. junija. p. Radikalski poslanski klub je imel popoldne od 4. do 7. sejo, na kateri je podal minister za socialno politiko Gjuričić ekspozé o načrtu invalidskega zakona in o korakih, ki jih je storila vlada v zaščito invalidov. Fin. minister dr. Stojadinović je govoril o finančni strani zakonskega osnutka in rekel, da je za invalide na razpolago 100 milijonov dinarjev iz rednih dohodkov, tako da ne bo treba poseči po novem porezu. Razvila se je živahna debata, v katero je poseglo več poslancev. Min. predsednik Pašić pri seji ni bil prisoten.

SEJE KLUBOVIH SEKCIJ.

Beograd, 2. junija. Dopoldne so imeli seje vsi poslanski klubi, ki so določili svoje zastopnike v skupščinski odbor za pretres invalidskega zakona, kateri je bil danes razdeljen poslancem. Šefi parlamentarnih skupin so imeli sejo, na kateri je bil sklenjen ključ za volitev tozadevnega parlamentarnega odbora. Sklenjeno je bilo naj odbor razpravlja i o načrtu invalidskega zakona, ki ga je predložil skupščini dr. Behmen. Za 4. popoldne je bila napovedana seja radikalnega kluba.

Popoldne je imela sejo tudi sekcija za pretres zakonskega načrta o osnovnih šolah, ki ga je predložil prosvetni minister Pribičević Narodni skupščini.

Mučni incidenti s klerikalci

Beograd, 2. jun. p. Danes sta se s klerikalci dogodila dva mučna incidenta. Dopoldne je neka ženska povzročila pred klerikalnim klubom velik škandal. Ustavila se je pred vrati kluba, ter je pričela kričati: Sram Vas naj bo! in pljuvala na vrata. Prihiteli so stražniki ter žensko odstranili. V publiki se je raznesla vest, da gre za veliko škandalno afero, a do sedaj ni bilo mogoče izvedeti nič natančnega.

Nič manj mučen ni bil prizor, ki se je odigral v znani restavraciji pri Kolarcu. Tam sta bila posl. Korošec in Smodej napadena od skupine mladih ljudi. V restavraciji je nastala velika zmešnjava. Morala je intervenirati policija, da je napravila red. Dr. Korošcu in Smodeju je uspelo, da sta se pri stranskih vratih umaknila na cesto. Ta napad se v vseh krogih odločno obsoja. Napadalci so baje člani organizacije Srnao.

Aretacija bivšega madžarskega notranjega ministra

Budimpešta, 2. junija. r. Včeraj je bil aretiran tu bivši notranji minister Benitzki. Dnevnik «Az Ujszag» je namreč priobčil članek, v katerem je naglašal, da je po izjavi Benitzkega državni upravitelj sokriv umora novinarja Bele Szomogyja. Aretacija Benitzkega je izzvala v mestu ogromno senzacijo in bo afera nedvomno našla močen odmev v madžarski notranji politiki.

Prozorna obtožba proti ministru Lukiniću

Beograd, 2. jun. r. Danes so poslanci opozicije dr. Polič in tovariši vložili Narodni skupščini predlog za obtožbo proti ministru pravde dr. Lukiniću radi vprašanja sekvestra nad imetjem Turn-Taxisa. Današnja »Politika« navaja vse točke obtožbe, iz katerih se more razvideti, da ni ta obtožba ničesar drugega kakor reprodukcija časopisne kampanje, ki se je svoječasno vodila proti dr. Lukiniću v glavnem v spekulativne namene znanega zagrebškega trgovca Brauerja, glavnega ravnatelja »Delniške družbe za eksploatacijo lesa« v Zagrebu. Kakor znano, je dr. Edo Lukinić to kampanjo v polemiki v listih temeljito pobil. Notorično je znano, da sta obtožba sestavila za opozicijski blok dr. Miloš Markić in dr. Radaković, o katerih se ve, da sta od početka zastopala Brauerjev konzorcij, ki je hotel z malim denarjem dobiti v svoje roke eksploatacijo imetja Turn-Taxisa. Za gotovo se pričakuje, da bo dr. Lukinić v skupščini temeljito ovrgel to prozorno obtožbo, ki ima samo enamen, uničiti sklep o desekvestraciji imetja Turn-Taxis.

Podpis poljskega konkordata

Varšava, 2. junija. g. Danes je bil v predsedstvu ministrskega sveta podpisan konkordat med Poljsko in Vatikanom.

Skrivnostni dogodki v Bolgariji

Nenadno izjemno stanje v Sofiji. — Ves promet ustavljen. — Hišne preiskave in aretacije. — Vesti o novih političnih umorih in senzacijonalnih aretacijah.

Sofija, 2. junija. s. Bolgarska brzojavna agentura poroča, da so oblasti doznale, da se skriva v mestu večje število zarotnikov, radi česar so sklenile, da izvrše po vsem mestu hišne preiskave pred odpustom milice, ki se izvrši danes zvečer. Radi tega je v mestu ustavljen ves promet, ki je dovoljen samo s posebnimi legitimacijami.

Sofija, 2. junija. p. Že na vse zgodaj je bila danes Sofija popolnoma blokirana. Ves promet po ulicah je bil prepovedan. Po cestah je bilo videti le oborožene rezervne častnike in podčastnike, ki so nosili na rokah bele trakove. Ob 8. dopoldne je prišel častnik komande mesta na vse inozemska poslaništva in jim izročil posebne legitimacije za svobodno kretanje po mestu. Legitimacije so veljale samo danes. Milica in orožništvo sta izvedla nešteto hišnih preiskav. Povsod so postopala oblastva z vso strogostjo. Kogar so dobili na ulicah brez posebnega dovoljenja, so odvedli takoj na policijo. Danes so bile vse trgovine in vse delavnice zaprte, izvzemši lekarne in pekarne. Listi niso izšli.

Z uradne strani zagotavljajo, da je bilo danes mesto blokirano, ker se je razpustil del vojske v smislu odločitve veleposlaniške konference. Z druge strani pa trdijo, da so te izredno stroge odredbe v zvezi z atentatom na kralja Borisa na Arabakonaškem klancu. Pravijo namreč z vso resnostjo, da je nekaj ljudi, ki so zapleteni v napad na kralja, prišlo v Sofijo. Govori se celo, da se je vtihotapil v prestolico Peter Abadžijev, ki je položil peklenski stroj v cerkvi Sv. Nedelje. O izrednih ukrepih današnjega dne se širijo zelo alarmantne vesti.

Blokada Sofije je trajala do 7. zvečer.

Caribrod, 2. junija. p. Današnja nenadna blokada Sofije je izzvala povsod nemalo začudenja in razburjenja, ker mislijo, da je v zvezi z novo zaroto, ki so jo odkrila oblastva in ki je baje naperjena proti vladi Cankova. Vsi vlaki iz Bolgarske so skoraj prazni in vozili so se le inozemci.

V Sofiji je bilo danes velikansko razburjenje vsled vesti, da je bil umorjen vodja makedonstvujuščih general Protogerov, vendar ni mogoče izvedeti nič natančnejšega. Govori se tudi, da je bil včeraj umorjen v Vidinu vodja makedonskih avtonomistov Pančo Mihajlov. V Sofiji je bilo prijetih zelo mnogo oseb. Po sedmih zvečer, ko je bila ukinjena blokada mesta, so bile zopet otvorjene trgovine in javni lokali. Ni tudi mogoče dobiti potrditve vesti, ki se trdovratno širi, da je bil namreč aretiran minister za javna dela Stojančev. Splošno se pričakujejo nove senzacije v Sofiji.

Sofija, 2. junija. s. Policija je aretirala voditelja petih atentatorjev, ki so 14. aprila napadli kralja Borisa. Atentator se zove Kristov Bašata. Trije napadalci so rodom iz okolice Orhanija, ostala dva pa sta iz Jugoslavije došla bolgarska emigranta.

Napeta situacija v pogajanjih z Grčijo

Nevarnost definitivnega preloma radi solunske železnice. — Vpliv na grško notranjo politiko.

Beograd, 2. junija. s. Včeraj popoldne se je vršil plenarni sestanek naše in grške delegacije glede sklenitve zvezne pogodbe. Že na prvih sestankih so se pojavile velike težkoče, posebno v vprašanju železniške proge Gjevgjelija-Solun, ki je Grki nočejo prepustiti Jugoslaviji v eksploatacijo. Proga je za nas velike važnosti posebno zato, ker nas veže z našo slobodno cono v solunski luki. Na včerajšnjim sestanku so nastopili grški delegati s protipredlogom, da naj se ta proga popolnoma prepusti grški administraciji, dočim bi uživala naša država samo neznatne ugodnosti. Naša delegacija je seveda odločno odklonila vsako razpravo o tem vprašanju. Ker pa tudi grška delegacija ni pripravljena odnehati, ni izključeno, da bodo pogajanja definitivno prekinjena. Naglo prekinjenje pogajanj glede sklenitve zveze, ki so pričela z najlepšimi izgledi, bi moglo imeti usodne posledice tudi za obstanek sedanje grške vlade, ki je forcirala pogajanja v nadi, da si z eventualnim uspehom ukrepi svoj položaj, ki je vse prej kakor ugoden.

Pred izročitvijo razorožitvene note

Nota je že dospela v Berlin in bo izročena tekom tega tedna. Izredno ostre in dalekosežne zahteve. — Oster odpor nacijonalistov. — Orožnja s Hindenburgovo demisijo.

Berlin, 2. junija. s. Nota poslaniške konference bo te dni izročena Stresemannu. Z ozirom na težke zahteve po razpustu raznih domovinskih organizacij in omejitvi gospodarskega življenja Nemčije piše «Deutsche Zeitung», da ne bodo imel samo zunanje političnih posledic, ampak tudi notranje politične in mogoče celo posledice za državno predsedništvo, ker se ne more zahtevati od Hindenburga, da bi razpustil razne domoljubne organizacije.

Pariz, 2. junija. k. «Times» poročajo, da bo zavezniško noto o razorožitvi Nemčije, ki je bila včeraj izročena diplomatskim zastopnikom zavezniških držav, izročil v četrtek popoldne angleški poslanik d'Abernon nemškemu državnemu kanclerju.

Pariz, 2. junija. k. «Paris Midi» poroča, da zahteva nota za izpraznitev kölnskega ozemlja: 1.) razpust vsega nemškega generalnega štaba; 2.) preosnovo vojne industrije v mirovne obrate; 3.) organizacijo policije na način, ki izključuje vsak vojaški značaj; 4.) onemogočenja sprejemanja prostovoljcev v redno armado; 5.) sprejetje načrta, po katerem bi bila mogoča takojšnja izvedba razorožitve.

Amundsen

Oslo, 2. junija. k. Vlada je sklenila, da odpošlje dve mornariški letali na Spitzberge v svrho poizvedb po Amundsenu. Po mnenju strokovnjakov se Amundsen s svojo ekspedicijo ne more vrniti z aeroplanom in bo poskušal priti peš do Spitzbergov.

London, 2. junija s. Radio-brzojavka z ladje «Fram» poroča, da so nade za povratek Amundsena zopet oživele, ker poteče šele v četrtek 14 dnevni rok, ki ga je Amundsen pred svojim odhodom sam označil. Po poročilih »Hobbyja« so ledene gore zelo mnogoštevilne, radi česar je plovba otežkočena. Dolga odsotnost Amundsena se tolmači, da sta bila aeroplana tako poškodovana, da ni bila več mogoča njuna uporaba. Radi tega je moral Amundsen potovati proti Kolumbiji, s katero možnostjo je računal že pred svojim odhodom.

Krvava drama ljubosumnosti v Zagrebu

Zagreb, 2. junija. n. Danes proti večeru se je odigrala krvava zakonska tragedija v železniškem uradu na tukajšnjem kolodvoru Sava (bivšem južnem kolodvoru). Popoldne je nenadoma prišla k železniškemu uradniku Zvonimiru Čukaču njegova žena in ga je ustrelila v prsi. Mož se je zgrudil na tla in je s poslednjimi močmi zgrabil ženo za roko, da ni mogla več streljati, nakar se je onesvestil. Umirajočega so prepeljali v bolnišnico. Policija je napadalko prijela in jo odvedla v zapor.

Pri zaslišavanju je gospa Čukačeva, ko se je pomirila od strahovitega razburjenja, v katerem se je nahajala, izjavila, da je storila svoj čin z obupa. Njen mož je baje imel razmerje z neko Pavlo W., ki ga je pregovarjala, naj se odpeljeta v Banjaluko, kjer bosta prestopila k mohamedanski veri in se potem poročila. Mož ji je to danes sam priznal in ji rekel, da bo tako storil, ker mu je prijateljica grozila, da ga ubije, ako je ne uboga. V razburjenju je Čukačeva radi tega posegla po revolverju.

Da bi ranjeni uradnik ostal pri življenju, ni nobenega upanja.

Posvetovanja Zveze narodov o Avstriji

Dunaj, 2. junija s. Jutri dopoldne se prične v Ženevi posvetovanje finančnega komiteja Zveze narodov. Na dnevnem redu je razprava o avstrijskih zadevah in v zvezi s tem razprava o nakazilu kreditnih preostankov za elektrifikacijo avstrijskih zveznih železnic. Razen zunanjega ministra Mataja se udeleži konference tudi generalni komisar Zimmermann, ki odpotuje jutri v Ženevo z aeroplanom.

Pregovori z Rumunijo radi plovbe skozi Železna vrata

Beograd, 2. junija. p. Rumunski poslanik Emandi je sporočil danes zunanjemu ministru dr. Ninčiću, da dospeta jutri v Beograd dva rumunska delegata za pregovore glede rešitve vprašanja plovbe po Donavi skozi Železna vrata. Naša vlada je imenovala tri jugoslovenske delegate za ta pogajanja in sicer Vaso Jovanovića, Wilfana in Jovana Subotića.

Velepomemben govor ministra Pribićevića

Hrvatski seljaki v Beogradu. — Manifestacije Pribičeviću. — Bivši pristaši HRSS o Radiću. — Minister Pribičević o političnem položaju. — Propadle nade separatistov.

Beograd, 2. junija.

Včerai dopoldne je došla v Beograd deputacija hrvatskih seljakov in meščanov iz Siska in sisaškega okraja, da povabi ministra Pribičevića na velik zbor, ki se vrši 14. t. m. v Sisku. Deputacijo je tvorilo nad 400 odposlancev, po veliki večini kmetov, med katerimi so bile tudi mnogoštevilne žene v narodni noši iz okolice Siska. Sinoči se je vršil v hotelu «Slavija» pozdravni večer. Poleg gostov in članov deputacije ter številnih Beograjčanov so se ga udeležili: ministri Sv. Pribičević, dr. Edo Lukinić in dr. Grisogono ter mnogo poslancev SDS, med njimi dr. Pivko. Ko je dospel v dvorano minister Sv. Pribičević s soprogo, so mu udeleženci priredili dolgotrajne burne manifestacije.

Govor bivšega pristaša HRSS.

Pri obedu je prvi govoril seljak Tomo Pavičić iz Siska, ki je bil do pred kratkim predsednik tamošnje organizacije HRSS. V svojem govoru je naglašal, da so bili hrvatski seljaki zapeljani od Radića in njegovih tovarišev, ki so kmetom brez sramu govorili, da hočejo Srbi Hrvate uničiti. Lagali so, da bodo ustvarili republiko, v kateri bi bili hrvatski kmetje samostojni gospodarji, da kralj Aleksander ni zakonit vladar in da mrzi ter preganja Hrvate. Priprosti seljaki so verovali, da je Radić pošten, kakor so oni in so menili, da je pravi vodja svojega naroda in naslednik Jelačića, Strossmayerja, Gaja in drugih hrvatskih velikanov. Toda spoznali so, da so bili prevarani in da so Srbi njihovi bratje, in zato so se odrekli svojim dosedanjim voditeljem. — Govor bivšega pristaša HRSS je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Župnik Mato Novosel iz Siska,

star Pribičevićev soborec izza hrvatsko - srbske koalicije in bivši poslanec v hrvatskem saboru, je naglašal potrebo širjenja ljubezni in sloge, s katerima se utrjuje edinstvo. Pravi Hrvat je samo oni, ki mu je srbstvo isto kot hrvatstvo, ker med brati ne sme biti razlike. Prvi pa naj bo oni, ki je najboljši. Gosp. Pribičević želi, da bi bila Hrvatska ravno tako velika kakor Srbija, da bi se vsak Hrvat kakor v Zagrebu počutil tudi v Beogradu, Nišu in Skoplju. Kdor ne misli tako, je sovražnik našega naroda.

Seljak Josip Kozarič,

stara kmečka korenina, je v svojem govoru naglašal, da sta bila nekdaj sisaški in delniški okraj najjačji oporišči hrvatsko - srbske koalicije. Koalicija se je uspešno borila in dosegla svoj cilj. Hrvatski seljak je priprost in ga je lahko prevarati, toda težko onemu, ki ga prevari, kadar narod spozna prevaro. Hrvatsko - srbska koalicija je položila temelj tej državi, ki jo je treba sedaj izgraditi. Hrvati morajo v to svrho ravno toliko storiti kakor Srbi in kakor bratje Slovenci. — Tudi ta govor je bil sprejet z navdušenim odobravanjem.

Govor Sv. Pribičevića.

Za tem je govoril burno pozdravljen minister Svetozar Pribičević, ki je podal najprej sliko političnega razvoja prejšnjih let in naglašal, da je Radićeva stranka morala kapitulirati s svojim programom, ki je bil nasproten interesom celokupnega našega naroda in še posebej interesom hrvatskega dela našega naroda. Izprememba politike Radićeve stranke je potrdila dejstvo, da je njegova politika sleparska in prevarantska ter da je politika SDS načelna, idealna politika.

Danes gledamo plodove svojega dela in zato pozivamo, da ne verujte, kar vsak dan čitate v novinah naših nasprotnikov, ki so nas že stokrat pokopali. Naša politika zmaguje, zato s ponosom ugotavljamo, da se nam pridružujejo novi prijatelji, ki nam pomorejo izvojevati končno zmago.

Govori se, da je Svetozar Pribičević zapreka sporazumu, zapreka ljubavi med istokrvnimi brati. Ko bi ne bilo njega, bi bilo vse lepo, bi se cedila med in mleko, a kar je najglavnejše, radićevci bi prišli na konja. Naj bo karkoli, gotovo je, da se radićevci počutijo slabe in zato morajo skrbeti, da ne propadejo. Izgubili so načela in program, pa morajo nekaj storiti, da se rešijo. Temu pa je baje zapreka Pribičević in zato so naperili ves ogenj proti njemu.

Toda Radićevci ne predstavljajo več one slike, ki so jo predstavljali in more se danes reči, **da niso več zaupniki večine hrvatskega naroda.** Ako se izvedejo oblastne volitve, kar se bo gotovo zgodilo letos do meseca oktobra, se bo pokazalo v Hrvatski, da bomo mi, ki smo za narodno edinstvo, od štirih tamošnjih oblasti imeli večino v treh. Radićevci čutijo, da se jim **majejo tla**, a za vse ono, kar se je zgodilo zadnjih 6—7 let, so vsekakor odgovorni oni, ki so dajali smer proti sedanjemu stanju in redu v državi. Vprašati pa je treba, ali je dostojno za stranko, ki ima še vedno 60 mandatov, da dela odgovornega za vse v državi enega samega človeka, in sicer ne samo za to, kar dela in kar spada v kompetenco njegovega dela, nego tudi za to, kar delajo drugi in na kar nima novebenega vpliva.

Glavna težnja nasprotnikov je danes, da bi zrušili, kar je dovedlo do zmage Narodnega bloka. Zato govore, da so za sporazum, nočejo pa ga s Pribičevićem. To pomenja, **da danes nočejo s Pribičevićem, jutri pa ne bodo hoteli s Pašićem!** Narodni blok ima danes v skupščini absolutno večino, in sicer 20 glasov tudi takrat, če se verificirajo vsi radićevski mandati. Zato je treba **razbiti** ta blok, izključiti samostojne demokrate, da bi bila večina odvisna od Radićeve stranke!

Uspeh te taktike bi imel za posledico, da bi se omajana Radićeva stranka povrnila v oni gospodujoči položaj, ki ga je zavzemala za Davidovićeve vlade. Nova vlada, homogena radikalna ali radikalno - radićevska bi bila namreč **odvisna od Radića in ne bi mogla živeti brez njegove stranke, kakor ni mogla Davidovićeva vlada.** To so naivne špekulacije.

Reči moramo po svojem globokem prepričanju, da je **absolutno izključena vsaka nada onih, ki mislijo, da se more tako ustvarjati sporazum, da se morejo postavljati osebna in strankarska vprašanja kot pogoj za sporazum. Zagotoviti morem, da je ministrski predsednik Pašić vsakokrat rekel gosp. Pavlu Radiću, kadar je bil pri njem, da se sporazum ne more tako ustvarjati, ako se postavljajo osebni in strankarki pogoji, posebno pa ne tako, da se postavlja kot pogoj izključitev samostojnih demokratov.** (Burno odobravanje in vzkliki.)

Radićeva stranka je še vedno **ista stara stranka z isto konstrukcijo in istim vodstvom.** Delati sporazum s to stranko, se pravi delati sporazum z vodstvom te stranke, z njenim predsednikom, ki je v zaporu radi kršitve zakona o zaščiti države. Ako so radićevci iskreno mislili in res izpremenili svojo politiko in **ne samo taktiko**, bi ne menjali samo svojega programa, nego tudi svoje vodstvo, ki je bilo vedno nasprotno politiki, katero hočejo baje voditi radićevci sedaj.

Mi zahtevamo, da se **v dejanjih** pokaže nova politika. Naj gospodje povedo, kar govorijo v političnih beograjskih krogih, tudi **doma.** Naj hrvatskemu seljaku razjasnijo, da je bila prejšnja politika pogrešna in naj se pred njim izjavijo za edinstvo naroda istokrvnih bratov Srbov, Hrvatov in Slovencev! Hočemo, da se vodi **v Beogradu ista politika kakor doma,** oziroma doma ravno taka, kakor v Beogradu. Ko bodo radićevci tako govorili, bodo pokazali, da so v resnici izpremenili svojo politiko, ker se taktika more menjati, ako se ne izpremeni duša, politika pa se ne more menjati ako se ne izpremeni duša.

Mislim, da smo s svojim delom dokazali, **da nismo nobena zapreka sporazumu.** Razlika je ta, da mi sporazum globokejše pojmujemo kakor oni, ki ga imajo samo na jeziku. **Mi zastopamo veliko misel edinstva** in ako smo eno, ne more biti nikogar, ki gospoduje, temveč morejo biti **samo enaki.** Zato ni treba nobene pogodbe med Srbi in Hrvati, kajti, ako bi se sklepala pogodba, bi bili vedno močnejši in slabejši, naša ideja pa je, da bodimo vsi enaki Hrvat kakor Srb in Srb kakor Slovenec. (Burno odobravanje.)

Naša ideja je, da naj ima vse, kar ima Srb, tudi Hrvat in da se isto da tudi Slovencu, ki jih je samo milijon v tej državi, medtem ko je Srbov in Hrvatov nad 10 milijonov. A za nas ni merodajno število. Naš program in naša zahteva je, **da morajo tudi Slovenci imeti iste pravice, kakor Hrvati in Srbi.** (Živahno odobravanje.) Naša ideja je, da se vsak Srb mora s ponosom zvati Hrvata ali Slovenca, vsak Hrvat in Slovenec pa Srba. Tako globoko pojmovanje narodne misli more preroditi našo državo in ustvariti velik narod. Vsa naša naloga je, da se ta velika narodna misel ustvari in da se ne cepimo v male skupine, plemena in pokrajine, pač pa **stvorimo velik narod** na jugozapadu Evrope z veliko kulturo ki bo dala pečat napredku sveta v tem delu Evrope. (Burno odobravanje.) To zovemo mi jugoslovenstvo in **ta ideja zmaguje in je že zmagala pri volitvah 8. februarja.** V svojem zmagovitem pohodu se ne bo ustavila, ni je sile, ki bi jo zadržala!

Ko gledamo različne izpremembe v naši politiki, **vidimo samo zmago te velike misli, ki ji služimo zlasti samostojni demokrati kot hrabra vojska.** (Burno odobravanje.)

Naš narod zahteva **stalno, sigurno, narodno politiko,** ki se ne menja vsako leto, ker je samo v tej stalnosti jamstvo, da bo zmagala končno naša državna stvar.

Stojimo pred veliko zmago te naše državne in obenem narodne stvari, ki je tudi stvar sporazuma, stvar edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Govoru ministra Pribičevića je sledilo navdušeno ploskanje in vzklikanje: Živio Svetozar Pribičević!

Ko je minister zapuščal dvorano, so ga delegati med burnimi ovacijami dvignili na rame ter potem spremljali med prepevanjem narodnih himen do njegovega stanovanja. Manifestacije hrvatskih kmetov voditelju SDS so napravile v Beogradu najglobljі utis.

Zakon o Državni obrtni banki

Narodni skupščini je bil te dni predložen naslednji zakonski načrt o Pooblaščeni državni obrtni banki.

Čl. 1. Kraljevska vlada se pooblašča, da pristopi k ustanovitvi Pooblaščene državne obrtne banke, ki naj daja obrtnikom čim povoljnejše kredite in omogoča snovanje drugih ustanov v slično svrho. Začetna glavnica znaša 40,000.000 Din, od katere vplača država 40%. Ta glavnica se ima vplačati najdalje do konca l. 1927. V to svrho bo finančni min. vnesel od l. 1926. dalje potrebne svote v državni proračun, kolikor ne bodo zadostovali dohodki državne razredne loterije, ki so stavljeni na razpolago ministrstvu trgovine in industrije v svrho podpiranja obrti. Ostanek družbine glavnice vplačajo zasebniki. Način vplačila predpisujejo družbina pravila.

Čl. 2.) Banka se naziva »Pooblaščena državna obrtna banka« (Povlašćena Zemaljska Zanatska Banka) v Beogradu. Delokrog bankinega poslovanja predpisujejo pravila. Banka se oprosti plačanja vseh državnih in občinskih taks ter davkov na delo in imovino kakor tudi vseh državnih in samoupravnih doklad. Država se odreče pravici na dividendo, ki bi ji pripadala po vplačani glavnici.

Čl. 3. Kraljevska vlada vrši nadzorovanje nad celokupnim bankinim poslovanjem preko ministra trgovine in industrije. V to svrho se postavi s kraljevskim ukazom na predlog ministra trgovine in industrije stalen komisar, ki bo neposredno izvrševal nadzorovanje ter prisostvoval vsem sejam upravnega odbora in občnim zborom delničarjev. Plača komisarja katero določi minister trgovine in industrije, se bo dajala iz bankinih sredstev. Ako komisar ugotovi, da je kakšen sklep upravnega odbora ali zbora delničarjev protiven družbinim pravilom ali državnim zakonom, ima pravico sistirati sklep ter je dolžen o tem takoj obvestiti ministra trgovine in industrije, ki v roku petih dni končnoveljavno odloči o zadevi.

Proračunski predlog za 1925-26

Finančni minister je predložil Narodni skupščini proračunski načrt z načrtom finančnega zakona za 1925.—1926. V glavnih obrisih je načrt naslednji:

Stroški so predvideni v skupni vsoti 11,,910,000.000 Din in so razporejeni tako-le:

1.) **Vrhovna državna uprava** 1 milijarda 76,152.608.93 Din. 2.) **Ministrstvo pravde** 279,208.955.13 Din. 3.) **Ministrstvo prosvete** 749, 587.103.77 Din. 4.) **Ministrstvo ver** 115,164.387.05 Din. 5.) **Ministrstvo notranjih del** 606,704.965.97 Din. 6.) **Ministrstvo narodnega zdravja** 317,181.777.55 Din. 7.) **Ministrstvo zunanjih del** 227,552.209.45 Din. 8.) **Finančno ministrstvo** 1,,767.192.398.04 Din. 9.) **Ministrstvo vojske in mornarice** 2 milijardi 248,259.366.40 Din. 10.) **Ministrstvo gradb** 474,047.781 Din. 11.) **Prometno** ministrstvo 2,,234,578,987.36. Din. 12.) **Ministrstvo pošte in brzojava** 409 milijonov 598.192.19 Din. 13. **Ministrstvo kmetijstva in vod** 277,201.605.45 Din. 14.) **Ministrstvo šum in rudnikov** 359 milijonov 872.510.61 Din. 15.) **Ministrstvo trgovine in industrije** 91,681.193.35 Din. 16.) **Ministrstvo za socijalno politiko** 459,984.557.44 Din. 17.) **Ministrstvo za agrarno reformo** 75,388.658.18 Din. 18.) Ministrstvo za **izenačenje zakonov** 642 tisoč 742.13 Din. 19.) **Proračunski rezervni krediti** 140,000.000 Din. Skupni stroški 11,,910,000.000 Din.

Dohodki so predvideni na podlagi že doseženih rezultatov v enaki skupni vsoti 11,,910.000.000 Din, tako da je v proračunskem predlogu doseženo **popolno ravnotežje.** Dohodki so razporejeni tako-le:

Carina in stranske carinske takse 1,,690,000.000 Din. **Trošarina za takse** 1,,810,000.000. **Monopoli** 2,,468,050.000. **Dobiček pri denarju** 163,000.000. **Davek na poslovni promet** 225,100.000. **Prometne ustanove** 2,,462,850.000. **Poštna hranilnica in čekovni zavodi** 15,000.000. **Invalidski davek** 140,000.000. **Komorske doklade** 70,000.000. **Izredne doklade** (500 % in 30 %) 500,000.000. **Državna imetja** 235,000.000. **Davki** 910,000.000. **Državno gospodarstvo** 1,,120,000.000 **Razni dohodki** 101,000.000. **Skupni dohodki** 11,910,000.000 Din.

Okrog pogajanj z Grčijo

Poročali smo pred par dnevi podrobneje o poteku pogajanj z Grčijo. Že iz onih podatkov je odsevalo s precejšnjo določnostjo, da stvarno pogajanja ne stoje na ugodni točki in da so nasprotja med našim in grškim stališčem zelo velika. Grški delegatje so se v vseh najvažnejših problemih morali obrniti v Atene po nove instrukcije in sedaj polagoma prihajajo v javnost vesti, ki kažejo, da v Atenah zares vztrajajo na odklonilnem stališču.

Ozadje teh težav glede sporazuma je velikega pomena za razumevanje tega spora. Grčija je vezana, da nam da posebno cono v solunski luki od l. 191., ko je sklenila zvezo s takratno Srbijo. Takrat se je medsebojno razdelila Makedonija, tako da so v glavnem Grki dobili, kar so imeli zasedenega, in prav tako Srbi. Takrat je šlo Srbiji predvsem zato, da dobi prost izhod do morja in se reši avstrijskega oklepa, zato ji je v pogodbi Grčija dala pravo do posebne cone v Solunu. Takrat pa je bila še Bolgarija obema skupen sovražnik in to močan; s tem, da je dala Srbiji pravico v solunski luki, je Grčija sploh šele rešila zase Solun, sicer bi ga ji bila vzela Bolgarija. Saj so bolgarske čete tekmovale z grškimi, da bi bile pred njimi v mestu in ko se je pogodba sklepala, je stala bolgarska armada še vedno ob dolnji Strumi in še precej zapadneje od nje, tako da bi mogla v par urah ogrožati sam Solun.

Od l. 1913. do danes se je položaj na Balkanu temeljito spremenil. Bolgarija je ostala druga najmanjša država na Balkanu. Grčija se je povečala le malo, a je pokazala ob raznih prilikah toliko notranjih slabosti in vojaške nesposobnosti, da sosedom ne more vlivati resnega respekta pred seboj. Toda ona mala Srbija iz l. 1913., država, ki se je borila še za svojo eksistenco in ji je bila cona v solunski luki prvo okence v svet, ta Srbija se je razširila v veliko kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, katere teritorij sega daleč proti severu in zapadu in ki igra danes na Balkanu in v srednjem Podonavju odlično vlogo. To je država, ki predstavlja vse večjo vojaško silo in ki ima politično, kakor tudi ekonomsko vse drugačne ambicije nego ona mala Srbija iz leta 1913. Tej povečani Srbiji je seveda Solun vse kaj drugega.

In v Atenah so pričeli sedaj z drugačnimi očmi gledati na razmerje z Jugoslavijo. Postali so nanjo v največji meri ljubosumni. Začeli so se naravnost bati srbske cone v Solunu, ker so jo pričeli smatrati za nosnovo jugoslovenskih političnih aspiracij na makedonsko primorje, in na Solun. Ko so se Srbi definitivno ustanovili v Makedoniji, so Grki, v strahu za svoje interese v južni Makedoniji pričeli sedaj proti Srbom samim iskati zavezništvo pri — Bolgarih samih.

Ta grški strah pred Jugoslavijo, bojazen za Solun, strah radi bodoče jugoslovenske iredente v grški Makedoniji je vzrok, da so postali v Atenah skrajno nezaupni napram Beogradu v vseh stvareh, ki se tičejo Soluna in grške Makedonije. Zato se je koncentriral grško-jugoslov. sporazum baš okrog naše cone v solunski luki in okrog železniške proge Djevdjelija-Solun, ki se zdi Grkom kot vtelešena naša ekspanzivna težnja proti Solunu. In baš vsled tega je treba reči, da so izgledi za kompromis v teh vprašanjih zelo slabi. — Spremenjena situacija, kakor smo jo očrtali, je spremenila temelje grško-srbski zvezi. Tu se nahajamo nedvomno na eni od točk, ki je izvor večjim konfliktom bodočnosti.

Pred desetimi leti

Przemysl — zopet avstrijski.

Pred desetimi leti, pričetkom junija l. 1915. ni bilo prijetno pri srcu onim v Avstriji, ki so trepetali nestrpnosti, pričakujoč rusko-srbskega osvobojenja že prvo leto vojne. Nemško-avstrijski prodor ruske fronte, ki se je izvršil začetkom maja ob Dunajcu med Gorlicami in Tarnowom, je kazal svoje katastrofalne posledice v vedno strahotnejšem razmerju. Preko Karpatov so prodirali Nemci in Avstrijci že tja proti Dnjestru, na srednji Galiciji pa so se že bližali Sanu. Bilo je še upanje, da se morda vendarle ustavijo na Sanu in tam ustavijo nemško-avstrijsko poplavo; toda dne 3. junija so centralne armade zopet zavzele Przemysl, ki so ga bili Rusi dobili dne 22. marca 1915. Sedaj je postalo jasno, da se tudi tu ne bodo mogli ustaviti Rusi, da je fronta na Sanu, kjer so že enkrat Rusi tako slavno odbili ofenzivo centralnih sil, nemogoča z zopetno osvojitvijo Przemysla je postalo jasno, da je tudi v vzhodni Galiciji Avstrijcem in Nemcem odprta pot . . . To so bile strašne perspektive, in junij se je pokazal potem v še strašnejši obliki.

Politične beležke

+ **Intrige »Slovenca«.** Pod tem naslovom piše radikalna »Samouprava« od 30. maja nastopno? Glasilo slovenskih klerikalcev »Slovenec« je dvakrat poskušalo onemogočiti znane in preizkušene sodelavce predsednika vlade, ugledne radikalne prvake, v nadaljnem njihovem delu, trudeč se, da dokaže obstoj nezaupanja in nesloge med g. Pašićem in nekaterimi radikalnimi prvaki. Tako piše »Slovenec« o nekakšni borbi, ki da je nastala v radikalni stranki vsled pritegnitve radićevcev k delu — za konsolidacijo države. Ker ta list ponavlja te trditve, smo dolžni povdariti, da vlada v radikalni stranki in v radikalnem klubu enodušnost v vseh vprašanjih, ki prihajajo na dnevni red v svrho reševanja, pri čemer g. Pašić kot vedno vživa nepodeljeno zaupanje vseh radikalnih poslancev in njihovo popolno podporo v svojem delu. — Ako bi »Slovenec« to citiral iz »Samouprave«, bi mu ne bilo treba objavljati falzifikatov!

+ **Nova »Slovenčeva« falzifikacija.** Parkrat smo že ugotovili, da »Slovenec« objavlja izmišljene izjave in vesti beograjskih listov in da prinaša svoje falzifikate kot posebno senzacijo. Kljub temu, da smo ugotovili falzifikatorsko početje škofovega lista in da na naše ugotovitve ni reagiral, je v nedeljo objavil pod naslovom »Kaj sodi o položaju glasilo radikalne stranke« nov falzifikat kot »izvirno« poročilo iz Beograda, datirano s 30. majem. V tem poročilu pravi, da piše sobotna »Samouprava«, da je Pašić obvestil po svojem poslancu Radiću, da je dal svojo izjavo o nezaupanju in zavlačevanju pogajanj ž njim radi tega, ker je bil lažnjivo informiran od samostojnih demokratov. Nadalje trdi poročilo po »Samoupravi«, da je pričakovati ostre kampanje v Cicvarićevem »Beogradskem dnevniku« proti dr. Markoviću in Kojiću, v »Reči« pa proti Jovanoviću, kar naj bi bilo poslednji adut Pribičevićevcev, preden končno položе orožje pred sporazumom radikalov in radićevcev. Vsi, ko so prepričevali Pašića, da je delo v skupščini mogoče brez radićevcev, so slabo kombinirali. Zato so mogoči samo 3 izhodi: ali bo Pašić sklenil sporazum s Hrvati in delal v skupščini, ali pa bo sporazum odlašal, vsled česar postane kriza neizbežna in možna le homogena radikalna vlada, ki bi končala s sporazumom, ali pa, da pride na vlado Davidović s Hrvati, ako bi radikali kombinacijo omogočili. — Ugotavljamo, da je vse navedeno popolnoma **potvorjeno in da radikalna »Samouprava« tega ni pisala niti v soboto, niti v nedeljo in sploh nikdar ne.** Škofov list je ponovno **namenoma falzificiral** izjavo radikalnega glasila »Samouprave«, ki sploh v navedenem smislu o položaju nikdar pisalo ni. Škofov list si je celo poročilo **izmislil** in ga prinaša kot citat iz »Samouprave«. Česar doslej tudi najzakotnejši revolveržurnali niso uganjali. Ta posel je ostal prihranjen klerikalnemu glasilu, kar navajamo kot ponoven dokaz klerikalne novinarske nemoralnosti, pri čemer seveda nima niti najmanjšega pomena, da bi se spuščali v vsebino njegovega falzifikata.

+ **Borba za slovenski jezik.** «Slovenec» pravi, da ne bo nikdar odnehal od zahtev po popolni enakopravnosti slovenskega jezika, ki da se mu hoče odvzeti. Klerikalci lomijo po donkišotsko kopja za sloveski jezik v Jugoslaviji, kjer mu je zajamčena vsa možnost za nadaljnji razvoj. Sedaj, ko ni potrebe in nič ne riskirajo, branijo slovenski jezik, pod Avstrijo pa seveda niso bili tako navdušeni Slovenci. Takrat so bile v šenklavški stolnici vsako nedeljo še nemške pridige, ki so jih odpravili šele po prevratu l. 1918. Niti tam niso skrbeli za uveljavljenje slovenščine, kjer so imeli izključno sami odločilno besedo!

+ **Homogena radikalna vlada.** Na vest «Politike», da bo prišlo do homogene radikalne vlade, ki naj bi tvorila prehod k RR-vladi in ki naj bi izvedla verifikacijo anketiranih mandatov Radićeve stranke, odgovarja «Reč», da se bo moglo iz razvoja dogodkov videti, da je «Politika» popolnoma nepoučen list, kakor se je videlo tudi doslej, ko se je zgodilo vse nasprotno, kar je trdila «Politika».

+ **Radićevci in samostojni demokrati.** Nedeljska »Reč« ugotavlja v svojem uvodniku, da radićevci zato ne morejo videti Sv. Pribičevića, ker so dogodki potrdili vsa pričakovanja samostojnih demokratov. Sramujejo se, ker samostojni demokrati niso bili take budale kakor oni. Od jeze se tresejo, ker 20 mandatov SDS pomenja za Jugoslavijo več kakor pa njihovih šestdeset. Zato so prenehali radićevci preklinjati radikale. Njihove pšice so naperjene samo na sam. demokrate, ker smatrajo, da se bodo preporodili, ako se sam. demokrati umaknejo iz vlade. Če tudi so radikali odločilnejši faktor v Narodnem bloku, zvračajo radićevci vso režimsko odgovornost na sam. demokrate. Samostojni demokrati, pravi »Reč«, nimajo razloga, da bi ne nosili te odgovornosti, ako to baš toliko ugaja mirotvornim gardistom. Stoje jim vedno na razpolago, ne smejo pa sam. demokratom podtikati tendenc, ki jih nikdar niso imeli. Člankar ugotavlja, da Radićev »Dom« vali krivdo za vse radićevske stiske na Pribičevića, kakor da bi bil odgovoren za vse ministrske portfelje. To plitko podtikanje pa ne vžiga več, ker se samo demantira ob vsakem koraku. Pribičević menda ni atlas, ki drži celo nebo Jugoslavije na svojih plečih!

Razprava brez glavnega krivca

Rumunski Čaruga na zatožni klopi.

Rumunski Čaruga se piše Terente in je bil zadnje tri leta strah in groza obdonavskega prebivalstva v Rumuniji. Zlasti strašno in neusmiljeno je gospodaril ob izlivu Donave v Črno morje. Bil je strah ne le domačega prebivalstva, ampak tudi orožništva in vseh varnostnih organov ter je dobil radi tega pridevek «kralj močvirja».

Pred približno letom dni so dobile oblasti Terenta v roke. Po vsej Rumuniji je takrat zavladalo nepopisno veselje, saj je vsakdo upal, da bo njegove strahovlade sedaj konec. Obenem s poglavarjem rumunskih razbojnikov so orožniki prijeli še pet Terentovih tovarišev. Veselje nad to srečo pa je bilo zelo kratko. Terente je neko noč izginil iz zapora kakor da ga je požrla zemlja. Oblasti so uvedle preiskavo, toda mu niso več mogle priti na sled. Zato so tem bolje zastražile njegovo tovirišijo, katero so preiskovalni sodniki pridno izpraševali, meneč, da se jim mogoče posreči izvabiti kako tajnost iz razbojnikov. Toda zaslišavanja niso prinesla ničesar v tem oziru. Razprava proti Terenti se mora sedaj vršiti v odsotnosti glavnega obtoženca.

Medtem ko se začenja razprava proti Terentovi družbi, pa prihajajo iz inozemstva čudne novice. Rumunski listi pišejo, da se je razbojnik srečno otresel zasledovalcev in da se nahaja nekje daleč od domačih krajev, kjer se je baje poročil z bogato žensko, kateri je imponiral njegov pogum. Ta ženska je multimilijonarka, čemur se ni prav nič čuditi, ker je naposled tudi Terente milijonar. Njegovo premoženje, katerega je nakradel, je tako ogromno, da se sploh ne da oceniti.

Terente bo radi svojih zločinov nedvomno obsojen na smrt, toda če ga ne dobe varnostni organi kmalu živega v roke, ne pomeni ta obsodba nič. Prebivalstvo v okolici Braile trepeče zopet v strahu, da ne bi se Terente vnovič pojavil ter skušal z novimi zločini dokazati oblasti, da je napram njemu brez moči.

Kupujte srečke za sokolski Tabor!

Naši kraji in ljudje

Veličastne jugoslovenske manifestacije v Beogradu

Beograd je doživel za binkoštne praznike od prevrata sem eno največjih manifestacij državnega in narodnega edinstva. Pokazal je pravo jugoslovensko lice. Veličastni dnevi so pričali, da državno in narodno edinstvo ni samo prazna fraza, ampak da živi v istini v srcih in dušah velike večine našega troimenega naroda. Nedeljska manifestacija je bila obenem zadnji memento vsem klevetnikom našega edinstva ter dokaz, da ima jugoslovenska ideja neustrašne pobornike v vseh delih naše države, ki so pripravljeni s svojo krvjo braniti, kar so ustvarili stotisoči padlih junakov.

Že v soboto v popoldanskih urah so se pojavile uniforme Orjunašev na ulicah v Beogradu. Prihajali so posamezniki, pa tudi v skupinah člani Orjune iz vseh strani. Prvi večji transport je prispel v soboto popoldne. Bili so to Orjunaši iz Dalmacije in Bosne, ki so prispeli s posebnim vlakom v impozantnem številu preko tisoč z dvema godbama. V nedeljo zjutraj so se pripeljali posebni vlaki iz Hrvatske in Vojvodine ter Orjunaši iz Južne in Severne Srbije. Žal, da se je transport iz Slovenije toliko zakasnil, da se je morala svečanost precej omejiti. Vsled tega se je vršilo razvitje prapora beograjskega oblastnega odbora in palilulske mestne organizacije brez prisotnosti organizacij iz Slovenije. Posvečenje se je izvršilo pred Vaznesensko cerkvijo v navzočnosti predsednika Direktorija doktor Ljube Leontića in vseh članov glavnega odbora Orjune ter delegatov vseh organizacij in celokupne beograjske Orjune. Obred je izvršil prota Vaznesenske cerkve, ki je imel na mnogoštevilne Orjunaše krasen nagovor. Šele opoldne je prispel transport Orjune iz Slovenije, preko tisoč članov in članic z železničarsko godbo iz Ljubljane in domžalsko godbo.

Takoj po prihodu Slovencev se je formirala sijajna povorka, ki je obšla vse večje beograjske ulice. Na čelu je jezdila orjunaška konjenica s fanfaro na konjih. Za konjenico so korakali dobrovolci z zastavo beograjske organizacije dobrovoljcev. Med njimi je bilo opaziti mnogo sivih starčkov, soborcev velikega kralja, Petra Karagjorgia-Mrkonjića. Sledile so črne zastave Orjune, ki so spominjale na naše neodrešene brate iz Italije, Avstrije, Madžarske in Grške. — Za njimi je korakal direktorij in člani glavnega odbora Orjune pod vodstvom dr. Leontića, nato pa nepregledna vrsta praporov iz cele države, 86 po številu. Za njimi pa so korakali strumni batalioni akcijskih čet, stari in mladi borci, večkrat odlikovani in preizkušeni v borbi. Nato zopet lepo število Orjunašev v kroju in narodnih nošah, med katerimi so se posebno odlikovale slovenske, slovaške, hrvatske in srbijanske. V sprevodu se je opazilo posebno veliko število hrvatskih seljakov in seljakinj, in tudi Radićeva rojstna občina je bila častno zastopana. Narodnim nošam so sledili nepregledni bataljoni Orjunašev v civilu. Sprevod je bil povsod navdušeno pozdravljen.

Več tisočglave množice so se končno zgrnile pred spomenikom kneza Mihajla, nakar se je pojavil na balkonu Narodnega pozorišta celokupni Direktorij in glavni odbor Orjune. Imenom Beograda je pozdravil nacijonaliste predsednik beograjskega oblastnega odbora inž. Radojlović. Njegovemu govoru je sledil živahno aklamirani govor predsednika Direktorija dr. Leontića, starega predvojnega nacijonalista, nato pa sta izpregovorila še književnik Viko Bartulović in zastopnik nacijonalistov Južne Srbije Hadži-Popović. Krasno uspelemu mitingu je sledil defile akcijskih čet pred univerzo, ki je izpadel najsijajneje.

Zvečer je bila slavnostna otvoritev kongresa Orjune v prostorih «Kola srpskih sestara» in so se izvolili odseki za podrobno delo. Zabave v «Bristolu» in «Uraniji» so bile odlično obiskane.

V pondeljek zjutraj je odšla 120 članska deputacija z orjunaško godbo iz Sučurca v Dalmaciji na grob Neznanega vojaka na Avalo, kjer je položila krasen venec. Večja deputacija je odpotovala tudi v Topolo, da se pokloni manom kralja Osvoboditelja. Na kraljev poziv je odpotoval v Topolo tudi celokupen Direktorij in vsi predsedniki oblastnih odborov Orjune, kjer jih je kralj sprejel v posebni avdijenci. V pondeljek, dne 1. junija, na obletnico trboveljskih dogodkov, se je vršil v Vaznesenski cerkvi svečan parastos v Trbovljam padlim Orjunašem br. Šlajpahu, Žnidaršiču in Boltavzarju. Ob tej priliki je imel prota lep patrijotičen govor, v katerem je poveličeval naloge Orjune in junaško smrt padlih idealistov.

Včeraj je kongres nadaljeval delo, večina Orjunašev pa je odšla tekom noči nazaj v svoje kraje. Pomembno je tudi, da so bili številno zastopani tudi Jugosloveni iz Italije, Avstrije, Madžarske in Grške.

Občni zbor „Srpske Književne Zadruge“

«Srpska Književna Zadruga» v Beogradu je imela prošli teden letošnji občni zbor v prostorih druge beograjske moške gimnazije. Predsednik zadruge dr. Sreten Stojković je otvoril zborovanje s primernim nagovorom ter je posebno prisrčno pozdravil navzočega zastopnika «Hrvatske Matice» iz Zagreba dr. Bazalo in predsednika «Srpske Matice» iz Novega Sada, ravnatelja Vrhovca.

Ko je bilo prečitano tajniško letno poročilo, se je začelo razpravljati o programu Književne Zadruge za prihodnje leto. Navzoči so kritizirali zadrugino literarno delovanje v zadnjem poslovnem letu. Vojislav Ilić ml. je podvrgel ostri kritiki zlasti Šantićev prevod Schillerjevega «Tella». Ostro je govoril tudi o Vašićevem romanu «Rđeče megle», ki je izšel v zadnjem kolu izdanj Književne Zadruge. Končno so prešli zborovalci k debati o prevodu «Hamleta», katerega je založila Zadruga lani in radi katerega je nastala velikanska javna polemika. Prevod je namreč izzval očitek, da je prevajalec (pesnik Sima Pandurović) prevel cele odstavke po rokopisu drugega prevajalca istega dela, dr. Štefanovića.

Proračun Srpske Književne Zadruge za nastopno leto znaša 2,771.270 Din ter je bil soglasno odobren. Ta občni zbor je bil posebno važen radi stikov med srbskimi in hrvatskimi književniki. Dr. Bazala je namreč izrazil svoje veliko veselje nad uspehi Književne Zadruge ter je izjavil, da je «Hrvatska Matica» v Zagrebu pripravljena stopiti v stike s «Srpsko Književno Zadrugo», kakor je to delala že pred vojno. Rekel je tudi, da stavi mnogo upov na srbske in hrvatske književnike, ki bodo, kakor kaže, še najprej odstranili sporazum med srbskim in hrvatskim delom istega naroda. Zborovanje SKZ je torej razveseljivo tudi iz ozirov našega edinstva.

Ob: 4., ½8., 9.,
se vršijo predstave v poletnem času
v Elitnem Kinu Matica.

Obleke za dame
Krep . . . . . à Din 375·—
Etamin . . . . à Din 280·—
Sufleno . . . . à Din 480·—
Poglejte si brezobvezno!
P. Magdić, Ljubljana.

Velikansko zborovanje stanovanjskih najemnikov

Maribor, 30. maja.

Sinoči je bila velika Götzova dvorana z galerijami vred natlačeno polna mariborskih stanovanjskih najemnikov, osobito iz nižjih slojev, ki so se udeležili javnega zborovanja, sklicanega od Društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico.

Društveni predsednik, postajenačelnik Mohorko, je natančno poročal o vseh važnih določilih novega stanovanjskega zakona in o dosedanjih prizadevanjih društvenega odbora, da bi se potom pogajanj in skupnih posvetovanj z Društvom hišnih gospodarjev po možnosti omilile najhujše trdote novega zakona vsaj za najrevnejše in najbolj prizadete sloje. Podpredsednik profesor dr. Perhavc je poljudno in za vsakega razumljivo razložil, kako se pravilno izračuna nova najemnina, katero smejo hišni gospodarji zahtevati od 15. maja naprej od svojih najemnikov.

Po daljši debati se niso sprejele nikake resolucije, ampak so se označile smernice enotnemu postopanju najemnikov pri pogajanju za določitev nove najemnine. K osnovni najemnini, t. j. «čisti» najemnini iz meseca julija 1914 v dinarski veljavi in pomnoženi s 6 bodo najemniki v Mariboru plačali samo še 37 % za občinske naklade, in sicer na podlagi po davčnem oblastvu ugotovljenega povprečnega najemninskega donosa hiše za leti 1923. in 1924. Ta povprečna najemnina zadnjih dveh let tvori namreč podlago za določitev občinske naklade za vsako izmed let 1925. in 1926., kar hišni gospodarji lahko posnamejo iz uradnih plačilnih nalogov, ki jim jih je dostavil mestni magistrat mariborski tekom meseca maja. Od teh 37 % odpade 20 % na gostaščino, 12 % na vodarino in 5 % na kanalsko pristojbino v ulicah, kjer je kanalizacija izvedena, sicer se za teh 5 % znižajo občinske naklade.

V sosednih občinah letos še menda ni dovoljeno pobiranje občinskih naklad, prejšnja leta pa so znašale naklade v Studencih 8 %, na Teznu 4 %, na Pobrežju 4 % in v Novi vasi 20 %, pri čemur so ostale najemnine do 200 dinarjev proste.

Raznih «postranskih» pristojbin, ki so jih nekateri hišni gospodarji uvedli v zadnjih letih v različni višini za odvoz smeti in greznice, za čiščenje in razsvetljavo stopnic ter za dimnikarje, najemniki zanaprej ne bodo plačevali, ker k temu niso po zakonu obvezani.

Zastopnika invalidov in starih penzijonistov bivše južne železnice sta se v vehementnih besedah izrekla proti vsakemu povišanju najemnine, ker pri dosedanjih, sramotno nizkih prejemkih tudi najmanjšega povišanja ne prenesejo. Na uvidevnosti hišnih gospodarjev je, da teh najbednejših ne tirajo v obup, ki bi utegnil imeti nedogledne posledice.

Ljubljana se dviga!
Razven Emona-bara
pride v Ljubljano
Plavajoči bar
Berite
jutrišnji
oglas!

Izlet zdravnikov Slovenije v Rogaško Slatino

V soboto, dne 30. maja popoldne je pozdravila Rogaška Slatina v svoji sredini zdravnike iz raznih krajev Slovenije, ki so na povabilo «Slov. zdravniškega društva» v Ljubljani prihiteli v to najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče cele naše države. Vštevši rodbinske člane bilo je vseh okolj 120. Po dohodu popoldanskega vlaka so se takoj sestali delegati vseh zdravniških društev, ozir. organizacij Slovenije v pisarni zdraviliškega ravnateljstva, kjer se je obravnavalo vprašanje zveze vseh slovenskih zdravniških društev. Zvečer ob pol 9. so se znašli vsi gostje-zdravniki v restavracijski dvorani Zdraviliškega doma na zabavnem, prijateljskem sestanku. Godbeni orkester, ki ga je zdravniško društvo pripeljalo s seboj iz Ljubljane, kakor tudi njihov pevski zbor, sta največ doprinesla prijetni zabavi in nudila s svojo eksaktnostjo izvanreden užitek. V prijetnem razpoloženju je le prehitro potekel večer.

V nedeljo predpoldne so si ogledali zdravniki pod vodstvom zdravil. ravnatelja dr. Štera in drž. kopal. zdravnika dr. Kolterer-ja vse zdraviliške naprave, med kojimi so zbudili največ občudovanja — kakor vedno — slatinski podzemski vrelci. Ob pol 12. se je vršil banket v restavracijski dvorani Zdraviliškega doma, ki ga je priredilo zdravilišče na čast gostom. Predsednik «Slov. zdravniškega društva v Ljubljani», primarij dr. Derganc je pozdravil v vzvišenih besedah vse udeležence, v prvi vrsti inspektor ministrstva nar. zdravja v Ljubljani, dr. Katičića, železniškega san. šefa iz Beograda dr. Dobrodoljca, zastopnike vseh zdravniških društev Slovenije, zdraviliško p. ravnatelja dr. Štera in končno gosta iz Avstrije, ki se slučajno sedaj tukaj zdravi, dr. Böhma. Izletnike-zdravnike so pozdravili dr. Katičič, dr. Štor v imenu zdraviliške uprave, dr. Dobrodoljac, dr. Böhm, dr. Ogorevc v imenu društva pomožnih zdravnikov in dr. Kolterer v imenu občine Rogaška Slatina. Govore je zaključil dr. Derganc iz Ljubljane v krepki humoristično-poetični obliki. Popoldne so se podali zdravniki na razgledno točko «Bellevue», kjer so imeli priliko, občudovati divno okolico Rogaške Slatine.

Zvečer ob 6.15 se je večina morala posloviti od Slatine in je odhitela na vlak. Nekateri pa so še ostali, da prebijejo vsaj en dan še v prijaznem zdravilišču. Krasni solnčni dnevi idiličnih binkoštnih praznikov so še povečali čar prekrasnega zdravilišča in njega okolice, zato je pač umevno, da je vsak izletnik odnesel seboj najboljše spomine. Obenem pa je za ta izlet lahko vsak udeleženec hvaležen predsedniku ljubljanskega zdravniškega društva in njegovemu nad vse agilnemu tajniku, dr. Čremošniku.

Lya Mara
je od danes dalje v kinu
«Ljubljanski dvor»

Porote

Ljubljana, 3. junija.

Nasilni vasovalec

Danes je začelo poletno porotno zasedanje, katerega prva razprava se je vršila proti Josipu Weithauserju, 23-letnemu konjedercu z Brezij. Meseca oktobra je prišel Weithauser na vojaški dopust v Strahinje in šel 24. oktobra zvečer s fanti vasovat. Stopil je pod okno Strupijeve hiše, kjer sta spali pastirici 13-letna Ana in 15-letna Jera Pavc. Začel je trkati na okno ter postajal vedno nadležnejši. Končno sta si deklici pomagali na ta način, da sta poklicali domačega sina Antona Strupija. Ta je prižgal vžigalico, da bi pogledal, kdo je nadležneš. Bal pa se je zanetiti ogenj in zato je poklical očeta na pomoč, sam pa je šel na prosto pogledat po nemirnem vasovalcu. Weithauser se mu je pri tej priliki umaknil; komaj pa je Strupi stopil v hišo, se je že spet približal oknu. Ko ga je nato Strupi odganjal, je planil proti njemu z odprtim nožem in ga večkrat sunil. Tedaj je prišel oče iz hiše in na sinov krik: »Creva imam zunaj!« skočil proti Weithauserju ter ga napodil z bičem. Ker je nato Weithauser planil tudi proti njemu, je ravno došla Frančiška Strupi zlila nanj škaf vode, nakar je izginil. Zabodeni Anton Strupi je bil nato prepeljan v bolnico, kjer pa je po dveh dneh vzlic takojšnji operaciji podlegel zadobljenim ranam.

Pri razpravi se je obtoženec zagovarjal s silobranom, češ da sta ga oba Strupija napadla. Razprava pa je njegovo krivdo dokazala in senat (preds. nadsv. dr. Mladič, votanta svetnik dr. Mohorič in sodnik Juvanc, drž. pravdnik dr. Mastnak) je predložil porotnikom dve vprašanji, od katerih so prvo, glasečo se na krivdo uboja, z 11 proti 1 glasu potrdili in je bil Weithauser obsojen na 3 leta težke ječe.

Uboj v Štepanji vasi

Takoj po tej razpravi se je začela druga radi sličnega delikta proti 24-letnemu Petru Mekincu, posestnikovemu sinu iz Štepanje vasi. V nedeljo 16. februarja se je vršila v Kregarjevi gostilni v Štepanji vasi pustna veselica, ki so se je udeležili tudi uslužbenci bližnje Hribarjeve tovarne, in sicer med drugimi hlšnik Moretti z ženo, sobarica Alojzija Sekula, miz. pom. Pungartnik in hlapec Vinko. Zabavali so se do ranega jutra in izpili okrog 13 l vina. Mnogo se je tudi plesalo in pri tem je Pungartnik, ki je na skrivnem kaj rad videl sobarico Sekulo, z jezo in ljubosumnostjo opazil, da se je posebno vrtela z Babškom iz Štepanje vasi. Iz žalosti je pil čez mero in ko so se ob treh zjutraj odpravljali domov, so ga imeli že vsi lepo merico pod kapo. Pri povratku se je Sekulova še nekaj razgovarjala z Babškom, nato pa ga je odslovila in prišla k ostali družbi. Istočasno z njimi je šel iz gostilne tudi Peter Mekinc s Francetom Nartnikom in je hotel iti po kratkem sprehodu spat. Tedaj pa jima je prišel nasproti Babšek, ki je ravnokar zapustil Sekulovo, in ju je pozval, da sledita Morettijevi družbi. 50 korakov za njimi je Mekinc zavriskal, nakar sta se Pungartnik in Vinko obrnila, jim prišla nasproti in jih stavila na odgovor, zakaj vriskajo. Vnel se je seveda pretep, pri katerem sta bila Mekinc in Babšek oborožena z ročicami. V metežu je Mekinc s tako silo udaril Vinka po glavi, da se je s počeno lobanjo zgrudil in tri dni nato vsled vnetja možganske mrene izdihnil.

Mekinc prizna dejanje samo, zagovarja pa se silobranom. Zaslišanih je bilo 9 prič, večinoma o nebistvenih okolnostih, le priča France Nartnik je povedal, da se sicer morda moti, toda po njegovem bi bil Vinkota udaril Babšek, obtoženi pa Pungartnika, ki je sicer tudi padel, pa se potem pobral in spustil ž njim v zZaslišanaumhnwait bral in spustil ž njim v pretep. Zaslišana sta bila dalje sodna izvedenca, zdravnika gg. dr. Majer in dr. Novak, ki sta potrdila, da je gnojno vnetje možgan verjetno posledica udarca, radi katerega je lobanja počila. — Sledila so obširna izvajanja drž. pravdnika dr. Mastnaka in branitelja dr. Knafliča, in predsednikov resume, med katerim je prišlo do kratke kontroverze z braniteljem. Po polurnem posvetovanju so porotniki radi nekih pojasnil še poslali po predsednika senata, drž. pravdnika in branitelja in kmalu nato proglasili svoj pravo- odnosno krivdorek. Z 8:4 glasovi so zanikali glavno vprašanje glede uboja, z 9:3 pa so potrdili dodatno vprašanje glede prekoračenega silobrana, na kar je po kratkih končnih predlogih z upoštevanjem številnih olajšilnih razlogov sodni stol proglasil sodbo: Radi prekoračenja silobrana (§§ 335 in 2g) k. z.) 5 mesecev zapora. (od katerih je pa odslužen čas od 22. februarja t. l. s prestanim preiskovalnim zaporom), ter plačilo 4055 Din odškodnine očetu rajnkega Vinkota.

Novo mesto, 2. junija.

Oropani sejmar

Dne 17. oktobra se je namenil posestnik Alojzij Potočar iz Potočarske vasi na sejem v Karlovac. Ko je prišel v družbi 62-letnega Janeza Beleta v bližino Langerjeve graščine v Bršljinu, sta stopila nenadoma pred njega izza žive meje dva maskirana moška. Manjši mu je nastavil karabinko na prsi, večji pa revolver na čelo, ter sta zahtevala od njega denar. Potočar je odgovoril, da ga nima, češ da gre le k maši v Novo mesto. Toda roparja sta mu zagrozila, da ga ustrelita, ako jima ne da denarja, ker vesta, da ga ima. Še predno se je Potočar dobro zavedel, mu je večji moški izpulil listnico, v kateri je bilo 8.750 dinarjev gotovine. V strahu, da ga še ustrelita, je skočil nato Potočar v cestni jarek, zlezel po vseh štirih čez cesto in se skril za kupom gramoza. Roparja sta oddala za njim več strelov, a ga nista zadela, ker je bilo jutro močno megleno. Na njegovo vpitje je pritekel na pomoč Bele, toda roparja sta tudi njega prestregla, ga prisilila, da je dvignil roki, ga preiskala in nato izpustila, ker nista pri njem ničesar našla. Že prve poizvedbe so pokazale da je bil eden izmed roparskih napadalcev 26-letni posestnikov sin France Glavič iz Kamenc, potuhnjen, nasilen in zapravljiv človek. Glavič je namreč že mesec dni poprej izpraševal Potočarjeve nečake, kdaj pojde Potočar na sejem v Karlovac. Na mali šmaren, ko je bilo na Trški gori žegnanje, je dalje nekoliko vinjeni Glavič poklical iz Kosove gostilne Alojzija Beleta, s katerim sta bila skupaj pri vojakih in ga nagovarjal, naj bi skupno z njim napadel Potočarja, ki hodi vsak petek zgodaj zjutraj v Karlovac na sejem. Obdolženec je dolgo časa odločno zanikal vsako krivdo, končno pa se je le toliko udal, da je priznal, da je vedel za rop. Izjavil pa je, da sta ga izvršila Fr. Klepec in Jože Milotič. Vsa znamenja pa kažejo, da je Klepec on sam, dočim se je Miloticu posrečilo pobegniti in še ni prišel v roke pravice.

Senat je bil sestavljen sledeče: predsednik dr. Polenšek, votanta višji sodni svetnik dr. Hrašovec in svetnik Luznar. Obtožbo je zastopal namestnik državnega pravdništva Kovač. Zagovarjal je dr. Vasič. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede ropa, nakar je dobil Glavič 5 let težke ječe.

Halo! Halo!
Kdo tam? Tukaj
LJUBLJANSKI DVOR
kino Telefon 730.
Igra danes
Lya Mara?
Da, v njenem najboljšem filmu:
Metresa iz Pariza
Vzvišena pesem ljubavi v 6 velikih dejanjih po slovitem romanu Abeé Prevosta «Manon Lescaut». V glavni vlogi Lya Mara. Ker je zanimanje veliko prosim, da si rezervirate vstopnice!
Izven sporeda novi «Pathe Journal» št. 10.

ELITNI KINO MATICA
— TELEFON 124. —
Predstave v poletnem času ob 4., pol 8. in 9.
Samo še danes in jutri.
VI. veliki Gaumont-film — Paris:
„HLEBARICA“ 6
Prekrasna drama v 10 dejanjih po svetovnoznanem romanu slovitega XAVIER MONTEPINA — „LA PORTEUSE DE PAIN“. — Film poln razkošnosti, ljubezni in maščevanja usode. — Krasna vsebina izvanredna igra prvovrstnih francoskih igralcev.
Izven programa: Gaumont-journal št. 16.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska drama

Sreda, 3.: «Narodni poslanec». C.
Četrtek, 4.: Zaprto.
Petek, 5.: «Roka roko umije obe obraz». B.
Sobota, 6.: «Pohujšanje v dolini šentflorjanski». A.
Nedelja, 7.: «Vozel». (Premijera). Izv.
Pondeljek, 8.: «Pohujšanje v dolini šentflorjanski». D.

Ljubljanska opera

Sreda, 3.: «Carmen». B.
Četrtek, 4.: Zaprto.
Petek, 5.: «Bagdadski brivec». E.
Sobota, 6.: «Pikova dama». C.
Nedelja, 7.: «Boheme». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Pondeljek, 8.: Zaprto.

Ljubljanska opera. Danes, v sredo, se poje opera Carmen za red B. V tej operi nastopijo gg. Thalerjeva, Ribičeva, Kovenjakova in Sfiligojeva ter gg. Kovač, Popov, Mohorič, Debevec, Zupan in Perko. S to predstavo so imeli abonenti reda B dvajseto in s tem izčrpano abonma kvoto v operi. V drami ima red B še dve predstavi.

Repertoar Narodnega gledališča v Beogradu obsega te dni opere »Manon«, »Aido«, »Seviljskega brivca« in »Pikovo damo« ter drame Pygmalion, Če bi hotela, Kean Dve sirotici in Pri belem konjičku.

Cerkveni koncert »Glasbene Matice« v Ljubljani. V četrtek 4. junija ob 8. zvečer poje pevski zbor Glasbene Matice v frančiškanski cerkvi Cesar Franckov oratorij »Blagri« s sodelovanjem 6 solistov ter velikega orkestra. Občinstvo opozarjamo, da se dobivajo vstopnice za ta koncert v Matični knjigarni od 25 Din navzdol. Vstopnic je še veliko na razpolago.

Thomas Mann — petdesetletnik. Petdesetletnico največjega sodobnega nemškega romanopisca Thomasa Manna proslave na Dunaju z uprizoritvijo njegove drame »Fiorenza«. Premijera dela bo v sredo dne 3. junija v nemškem ljudskem gledališču.

Uspeh dalmatinskega baritonista v Opatiji. Splitski rojak g. Mate Čulić-Dragun je priredil pred par dnevi v koncertni dvorani hotela »Quarnero« v Opatiji koncert, s katerim je dosegel impozanten uspeh Odlična družba poslušalcev je večkrat zahtevala, da pevec ponovi nekatere točke, čemur je moral baritonist ugoditi. Reška kritika piše o Čulićevem koncertu zelo navdušeno.

Člani zagrebškega gledališča v Ogulinu Prošli teden sta gostovala v Ogulinu dva člana zagrebškega gledališča, ga Irma Pollakova in Zvonimir Tkalec. Pela sta solospeve in duete ter sta dosegla pri ogulinski publiki dober uspeh.

Beograjska »Pravda« o krizi Narodnega gledališča v prestolici. Z gledališko krizo v Beogradu se sedaj peča tudi beograjska »Pravda«, ki obtožuje radi propadanja gledališča upravnika zavoda g. Živojinovića njegovega pomočnika g. Miloševića, pa tudi Slovenca g. Pavla Golio. Glavno krivdo za sedanje razmere in za propadanje gledališča nosita seveda prva dva, dočim govori »Pravda« o Goliji samo, radi tega, ker kot Slovenec ne spada na mesto dramskega ravnatelja v Beograd. List podčrtava, da bi tudi Slovencem ne bilo prav, če bi bil imenovan za ravnatelja slovenske drame kakšen Srb. Samo zavoljo tega momenta je prišel slovenski rojak g. Golia med mlinske kamne beograjskega tiska, ki očita začasnemu upravniku Živojinoviću toliko grehov. Med drugim je Živojinović kriv, da niso vedeli člani gledališča za pravi delokrog g. Golje cel mesec dni, kar je seveda imelo za posledico razna nesoglasja.

Lya Mara
je od danes dalje v kinu
«Ljubljanski dvor»

Novi, edino zanesljivi
Zakon o stanovanjih
s pojasnili
deželnosodnega svetnika dr. Al. Gradnika je izšel. Cena Din 15·—, po pošti Din —·75 več
Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani
Prešernova ul. 54. nasproti glavne pošte.

Domače vesti

BINKOŠTNA KRIŽANKA «JUTRA».

V razpis križanke se je vrinila tiskovna napaka. Beseda št. 1, vodoravno ne pomeni «delo večnosti», ampak **«del večnosti»**.

Da so naši cenjeni čitatelji to napako večinoma že sami popravili, nam dokazuje dejstvo, da smo že včeraj prejeli celo vrsto pravilnih rešitev.

Da se olajša in pospeši delo v uredništvu, prosimo vse reševalce, da nam pošiljajo rešitve v kuvertah in na prvi strani v levem kotu zgoraj napišejo «Binkoštna križanka». **«Jutro».**

*

* **Iz diplomatske službe.** Naš generalni konzul v Gradcu, Vladislav Budisavljević, je trajno upokojen. Sekretar ministrstva za vnanje zadeve Ante Anić je imenovan za konzula na otoku Krfu.

* **Visoka trgovska šola v Beogradu.** Ministrstvo prosvete pripravlja načrt za ustanovitev nove visoke šole za trgovinsko vedo, v kateri naj bi se mladina pripravljala za diplomatsko-konzularno, finančno-administrativno in bankarsko službo. Naloga je poverjena posebni komisiji, kateri načeljuje pomočnik ministrstva prosvete Todor Radivojević. Nova visoka šola se otvori spočetka prihodnjega študijskega leta.

* **Promocija na ljubljanski univerzi.** V torek, dne 9. junija bosta promovirana na tukajšnji univerzi za doktorja prava g. Stojan Bajič in g. Hinko Lučovnik.

* **Novi komandant IV. armije.** Komandant IV. armije general Milan Tucaković je stopil v pokoj, na njegovo mesto pa je imenovan general Svetislav Matić, dosedanji pomočnik armijskega komandanta v Sarajevu.

* **Nov carinski zakon.** Ministar finansija ovlašten je, da izradi i uvede nov carinski zakon. Rad na carinskom zakonu je u toku i očekuje se, da će isti uskoro stupiti na snagu. Nov carinski zakon razlikovati će se od dosadašnjega zakona naročito u pogledu nove klasifikacije robe. **Minerva štamparija d. d.** u Subotici izdati će prevod novog carinskog zakona **na njemačkom jeziku.** Bliža obaveštenja daje **Minerva d. d.** u Subotici.

* **Smrtna kosa.** Na binkoštno nedeljo je v Zrečah pri Konjicah po dolgi mukepolni bolezni umrla gospa Marjeta Tribnik v starosti 65 let. Pokojnica, vdova po dolgoletnem nadučitelju Ludoviku Tribniku v Zrečah, je mati profesorja Karla Tribnika v Mariboru in učiteljice Amalije Mravljakove, soproge šolskega upravitelja Karla Mravljaka v Zrečah. Bila je vzorna slovenska žena in skrbna mati. — V nedeljo zvečer se je v drevoredu za Trubarjevim spomenikom v Ljubljani, zadet od kapi, zgrudil na tla g. Viljem Toennies, šef znane tvrdke Toennies, ter v nekaj trenotkih izdihnil. Njegova tvrdka je bila na glasu kot ena najsolidnejših. Pogreb bo danes, ob pol 18. z Dunajske ceste št. 25 na pokopališče v rodbinsko grobnico. — Blag jima spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

* **Himen.** Poročil se je g. Mirko Heren, železniški uradnik na glavnem kolodvoru v Ljubljani z gospico Lavrinovo. Narodno zavedni dvojici želimo obilo sreče!

* **Himen.** Poročil se je v Ljubljani g. Emil Christof, izložbeni aranžer tvrdke Magdič, z gdč. Mimico Goljevšček iz znane narodne rodbine. Mlademu paru obilo sreče.

* **Predsedništvo Ferijalnega saveza pri kralju.** V soboto popoldne je sprejel kralj v daljši avdijenci predsednika Ferijalnega saveza Miodraga Nikoliča, tajnika Dragomira Putnika, blagajnika Milana Milivojevića ter delovodjo Mirka Maletića. Predsedstvo Ferijalnega saveza je razložilo pri tej priliki kralju cilje organizacije in neprilike, s katerimi se mora boriti savez posebno glede voznih olajšav, ki so bile odvzete že oktobra lanskega leta. Kralj je obljubil, da se bo zavzel za upravičene želje saveza, da bodo mogli člani že te počitnice potovati po znižanih cenah.

* **Pregled škode vsled poplave v Sloveniji.** Generalna direkcija voda je odposlala v Slovenijo načelnika direkcije Miletića in generalnega inspektorja Stefanovića katerima je poverjena naloga, da pregledata in ugotovita škodo, ki jo je v Sloveniji napravila lanska velika poplava. Istodobno bosta proučevala potrebne ukrepe, da se v prihodnje po možnosti preprečijo katastrofalne poplave.

* **Vsem davčnim uradnikom.** Za Sarajevo železniško ministrstvo žal ni dovolilo četrtinske vožnje. Razlika znaša 120 Din. Prosimo vse tovarše, da svojih prijav radi tega razmeroma ne preobčutnega poviška ne prekličejo. Kdor pa na tem na vsak način vztraja, naj udeležbo prekliče brez odloga. Za potovanje služijo železniške legitimacije Sekcija Ljubljana.

* **Društvo meščanskošolskega učiteljstva** (odsek za ljubljansko oblast) je imelo na binkoštno soboto v prostorih meščanske šole na Jesenicah zborovanje. Zastopane so bile skoro vse meščanske šole v ljubljanski oblasti. Oblastni šolski nadzornik g. Josip Wester je poročal o končnem izpitu na meščanskih šolah in podal potrebna navodila glede enotnega postopanja pri tem izpitu. Pojasnil je tudi, da so v ljubljanski oblasti namenoma zadrževali nekaj časa ministrske odloke glede tega izpita in sicer le toliko časa, da so došli končnoveljavni odloki o tem izpitu na zasebnih meščanskih šolah. Takoj nato so bila pravila o končnem izpitu na meščanskih šolah v celoti objavljena v Uradnem listu št. 45 z dne 20. maja. Predavanje o staroslovenščini je vsled odsotnosti predavatelja, strok. učitelja Antona Smrdelja odpadlo. Sledil je razgovor o osnutku zakona o meščanskih šolah. Učiteljstvo meščanskih šol v ljubljanski oblasti soglaša s spreminjevalnimi predlogi katere je odposlal glavni društveni odbor v Mariboru na vsa merodajna mesta. Za prihodnje poslovno leto sta bila izvoljena za načelnika društvenega odseka za ljubljansko oblast — ravnatelj Maks Hočevar in za tajnico zač. ravnateljica Marija Sodnik.

* **Lepa napredna zmaga v Podčetrtku.** Poročajo nam: Po šestletnem boju in naporih se nam je posrečilo zavzeti skoro nepremagljivo postojanko klerikalcev: krajni šolski svet, ki ga volijo zastopniki občin Podčertek, Imeno in Sopote. Pred dvema letoma je že malo manjkalo — in le žreb je odločil v prid klerikalcem. Tokrat pa so bili vkljub najgršemu pritisku župnika v občinah Podčetrtek in Imeno izvoljeni za člane krajnega šolskega sveta možje, ki se ne bojijo farovža in Slomškarja Lovreca, ki se je tokrat seveda tudi moral zopet po nepotrebnem eksponirati za farovž. Pri konstituiranju kraj. šol. sveta dne 21. maja je bil izvoljen za načelnika lekarnar g. Lovro Jurše, predsednik kraj. org. SDS, za podnačelnika pa istotako demokrat g. župan Prebil iz Imenega. Ostali demokratski člani kr. šol. sveta so Jakob Pirš, Ivan Cvetko in Iv. Strah. V klerikalnem taboru je velik maček.

* **Toča v Beli Krajini.** Prošli teden je divjala silna nevihta po Beli Krajini. Okoli Zilj in potem vse čez do Adlešič je pobila toča. Mala Plešivica je tako poškodovana, da na nekaterih parcelah ni ostalo niti listja na trsju. Isti dan je udarila strela v Dolenjih pri Adlešičih v pod posestnika Štefana Kapeleta in ga zažgala. Prosimo, da se po toči poškodovanim nakaže podpora, ker je ves pridelek uničen. Lani je plesnoba in peronospora uničila dve tretjini pridelka, letos pa toča, tako da je za nekatere gospodarski položaj nad vse obupen.

* **Moderne dame** uporabljajo pri svoji toaleti Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. 1092

* **Sokolsko društvo v Št. Rupertu na Dol.** priredi v nedeljo 7. junija ob 3. uri popoldne društveni nastop na Rakovniku pri Št. Rupertu. Pri telovadbi sodeluje novomeška vzorna vrsta v svetovnim prvakom br. Štukljem. 1162

* **Izlet naših rojakov iz Amerike v domovino.** Pretekli teden je dospelo okrog sto Slovencev, ameriških državljanov, na poset v staro domovino. Večina se jih vrne že tekom tekočega meseca v Ameriko. Izletnike sta vodila gg Škrajner od banke Sakser in Josip Majdič, uradnik francoske Prekomorske družbe. Po posredovanju zadnjega so dobili izletniki tudi direktne vagone na progi Innsbruk- Ljubljana. Želimo, da preživijo naši rojaki iz Amerike v Sloveniji, ki je še niso pozabili, najlepše počitniške dneve.

Če dober znanec k tebi se na obisk potrudi, Bonattijeve čokolade mu ponudi.

* **Ameriški Jugosloveni,** ki prihajajo samo začasno v Jugoslavijo, se pritožujejo, da zahtevajo naša oblastva od njih takozvano jugoslovensko povratniško takso (3 dolarje za osebo), ki bi se smela upravičeno pobirati le od naših državljanov, ko se vračajo iz Amerike, ne pa od naših rojakov, ki so ameriški državljani. V čigavem interesu naj bo to nadlegovanje izletnikov, ki plačujejo že dovolj visoka viza (10 dolarjev za osebo) za potovanje v našo državo?

* **Železniškim upokojencem in vdovam.** Društvo železniških upokojencev poziva vse člane, ki so zaostali s članarino pri podpornih železniških društvih za slučaj smrti, da isto čimprej poravnajo, sicer jih bo društvo črtalo in se v slučaju smrti ne izplača posmrtnina. Vse potrebne informacije daje predsednik društva Ivan Šalamun, Ulica na Grad št. 4, v Ljubljani.

* **Nezgoda na letališču v Novem Sadu.** Poročnik-avijatik Geno Pajalić se je v sredo popoldne s šolskim letalom sistema Berg dvignil v Novem Sadu v višino tisoč metrov ter bi se moral v drsečem poletu spustiti na tla. V višini je bil zrak miren, v nižjih zračnih plasteh pa je vladal močan veter, ki je prevrnil aeroplan, tako da je treščil na tla in se popolnoma razbil. Pajalić je težko ranjen.

* **Tragična smrt ljubljanskega učiteljiščnika.** V nedeljo zjutraj je v Ptuju, kjer se je nahajal na izletu, tragične smrti preminul gojenec tretjega letnika moškega učiteljišča v Ljubljani, Vlado Pirnat, sin znanega in splošno priljubljenega trgovskega potnika g. Pirnata. Ob 2. zjutraj je v spanju skočil skozi okno iz prvega nadstropja hiše št. 18. v Ljutomerski ulici. Padel je tako nesrečno, da je vsled težke poškodbe na glavi že čez pet ur umrl v bolnici. Zemske ostanke nesrečnega, nadebudnega dijaka so položili včeraj popoldne na ptujskem mestnem pokopališču k večnemu počitku. Vest o nezgodi mladega dijaka je globoko pretresla ves Ptuj.

* **Sam se je javil sodišču.** Vinko Stoklas, o katerem so naši listi obširno poročali, da je baje ogoljufal več uradnikov v Halozah pri Ptuju in nato pobegnil v Francijo, se je včeraj sam javil pri okrožnem sodišču v Mariboru. Pravi, da mu sploh ni bilo znano, da ga oblastva zasledujejo, da tudi ni nameraval pobegniti, marveč se je podal na kupčijsko potovanje v Francijo. V svoje ne malo presenečenje, da je zvedel, ko se je vrnil, da ga oblastva zasledujejo in da se je zato sam javil, ker ima čisto vest.

REMINGTON MODEL 12 najnovejši AMERIKANSKI PISALNI STROJ. — Dobavlja samo Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5

SKRAJNI JE ČAS!

je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah.

93-a VII

Slovenski biografski leksikon

izide v 6 zvezkih do konca 1926. Naročniki celega leksikona plačajo ali 500 Din takoj ali Din 90 za posamezni zvezek. Naročila sprejema in oddaja že prvi zvezek založnica **Zadružna gospodarska banka v Ljubljani** in njene podružnice. 422-a

* **Tatvina konja.** V noči od 28. na 29. maja je Anton Kremsar iz Luž pri Kranju ukradel posestniku Matiju Rozman iz Sr. Bele pri Kranju konja, vrednega 4250 Din. Orožniki iz Predvora so konja še isto noč izsledili pri Kremsarju in ga vrnili posestniku.

Iz Ljubljane

u— **Jubilej ljubljanske osnovne šole.** Druga deška osnovna šola na Cojzovem grabnu praznuje dne 21. t. m. 50-letnico svoje ustanovitve. Šolsko vodstvo je sklenilo, da se jubilej primerno proslavi.

u— **Cenjene dame in gospodične** se opozarjajo, da se sprejemajo obleke in bluze vsake vrste v pranje in svetlo likanje. — Pralnica in likalnica Franc Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

u— **Splošnega ženskega društva seja** bo danes 3. t. m. ob 5. popoldne. Dnevni red: Vprašanje izenačenja dednega prava moških in ženskih potomcev v Jugoslaviji. Jako dobrodošle vse članice in zastopnice ženskih organizacij!

u— **Kleparski tečaj** se ne vrši danes, temveč v sredo 10. junija. Načelstvo.

u— **Policijske prijave.** Od ponedeljka na torek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 3 telesne poškodbe, 1 poškodba tuje lastnine, 1 poškodba javnih nasadov, 4 prestopki pijanosti, 10 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 ustrelitev psa, ki je bil sumljiv stekline.

u— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Od 22. do 31. maja se je rodilo v Ljubljani 37 otrok, med njimi 23 moškega in 14 ženskega spola, umrlo pa je v istem času 39 oseb, od teh 14 domačinov. Smrtni vzroki so bili sledeči: trebušni tifus 1, ošpice 1, davica 2, rak 5, vnetje možganskih mren 2, bolezen na srcu 6, pljučnica 3, vnetje črevesa 1, kila 1, starost 3, samomor 1, justifikacija 1, druge bolezni 12. Od nalezljivih bolezni je bilo prijavljenih 6 slučajev ošpic, 4 davice, 1 dušljivi kašelj.

u— **Pogreša se.** Že od petka popoldne se pogreša poslovodja Vnovčevalnice g. Viktor Nagy. Ker je bil zadnje čase zelo potrt in skrajno nervozen, ni izključeno, da je morda izvršil samomor.

u— **Ceno meso za praznike.** V noči na nedeljo so si preskrbeli neznani vlomilci za Binkošti prav na svoj način večjo količino mesa in špeha. Udrli so namreč v mestno klavnico in pokradli petim mesarjem 20 kg mesa in špeha v skupni vrednosti do 500 dinarjev.

u— **Vlom v delavnico.** Pri kovaškem mojstru Ivanu Dijaku v Trnovski ulici 25. se je zglasil pred nekaj dnevi 22-letni Pavel Levaj iz Varaždina in ga prosil za delo. Dijak ga je res sprejel, mladenič pa se je izkazal že v ponedeljek za jako nevarnega človeka. V noči na praznik je namreč vdrl v sosedno delavnico kolarja F. Pirša in mu odpeljal 1600 Din vredno kolo. Vtihotapil se je tudi v delavnico svojega mojstra, odprl predal pisalne mize in vzel iz njega vse svoje dokumente, nakar je neznano kam pobegnil.

u— **Izgubljeno.** Na poti od Sadnega trga čez Frančiškanski most, skozi Wolfovo ulico, čez Kongresni trg, skozi Vegovo in Hilšerjevo ulico je bila izgubljena dolga zlata igla z velikim rdečim kamnom in dvema malima briljantoma. Najditelj naj igło vrne proti nagradi pri upravi »Jutra«.

Es-ka Jogo Torpedo Bianchi so le najboljša najcenejе pri J. Gorec Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska c. 14 Vsi na domestni deli in oprema.

Iz Maribora

a— **Zasedanje porote.** Za junijsko porotno zasedanje, ki se prične 15. t. m., so že razpisane sledeče razprave: 15. junija Rudolf Vajs, hudodelstvo požiga, in Franc Granda, hudodelstvo tatvine; 16. t. m. Karel Kebrič, zloraba uradne oblasti, in Ivan Eferl, hudodelstvo uradne poneverbe; 18. t. m. Jurij Petrovič, hudodelstvo tatvine, in Jožef Vratar, hudodelstvo tatvine; 19. t. m. Katarina Dajčer, hudodelstvo umora. Na vrsto pride še kakih 6 slučajev, med temi tudi najbrž razprava zoper Žlahtiča in Čiča radi umora Miklove družine v Studencih pri Mariboru.

a— **Razsodišče stanovanjskega urada I. stopnje v Mariboru.** Z razpisom ministrstva socialne politike so bili v smislu določil novega stanovanjskega zakona imenovani za člane stanovanjskega sodišča I. stopnje za mesto Maribor in za oba sreza Maribor - desni breg in Maribor - levi breg: predsednik: veliki župan dr. Otmar Pirkmayer, kot sodnika: dr. A. Trstenjak, vladni tajnik pri vel. županu, N. I. Vrabl, okr. sodnik in ravnatelj moške kaznilnice; namestnik predsednika: dr. Fran Ratej, sekcijski svetnik, namestnika sodnika: dr. Anton Leskovec, fin. tajnik pri fin. okr. ravnateljstvu, Vladimir Suša, okr. komisar pri vel. županu. Novi stanovanjski urad se bo vzpostavil tekom tega tedna. Posloval bo v dosedanjih prostorih mestnega stanovanjskega urada v Mariboru, Slomškov trg št. 5. Veliki župan kot predsednik sodišča ne bo sprejemal strank. Stranke naj se v stanovanjskih zadevah obračajo izključno na pisarniškega vodjo novega urada na Slomškovem trgu št. 5.

a— **V mariborski bolnici** je trenotno 269 oseb. Vsi oddelki so napolnjeni. V izolirni baraki je razen tega še 26 oseb, ki bolujejo na davici in največ na škrlatinki, ki še vedno razsaja po mestu in bližnji okolici.

a— **Nesreče.** V Slovenski ulici je padel tesar Alojzij Šprogar raz strehe, kjer je bil zaposlen, na cesto in se močno poškodoval. — Josip Valant, zidar, je skočil iz prvega nadstropja Koroške ulice št. 90 in se lahko poškodoval. Rešilni oddelek, ki je prispel na lice mesta, ga je obvezal in ga prepustil domači oskrbi.

a— **Podružnični odbor udruženja vojnih invalidov v Mariboru** je sklenil, da podvzame akcijo za postavitev spomenika v spomin in počaščenje predragih padlih in žal že skoraj pozabljenih vojakov in primerno ureditev zelo zapuščenega in zanemarjenega vojaškega pokopališča. Spomenik naj bi stal na mestnem pokopališču v Pobrežju, kjer počiva več tisoč vojakov iz vseh delov bivše Avstrije, pa tudi tedanje Srbije, Rusije, Italije in drugih držav. Podružnica je določila v ta odbor naslednje: predsednika in podpredsednika tov. A. Krepeka in F. Geča, dalje tov. A. Goleža, J. Frasa in M. Pravdiča. V odbor se bo nadalje povabilo zastopnika mestne občine, vojaške oblasti, novinarskega udruženja — sekcija Maribor, katoliškega in pravoslavnega vojnega kurata in dva strokovnjaka. Upamo, da bo javnost pozdravila ta korak in da ne bo korporacije in ne posameznika, ki bi ne podpiral to akcijo, da se čimprej uresniči ta lepa misel. Čut pijetete do padlih in pozabljenih vojakov, nam pa tudi naravnost veleva, da jih ne pozabimo, da jim postavimo dostojen spomenik in skrbimo za njih grobove. Vzemimo si za vzgled vojaška pokopališča drugod in pri nas. V sramoto so nam in ni čuda, da se zgraža vsak tujec, ki pride na naše pokopališče. Načrt je zamišljen tako, da bi se že tekom tega leta odkril spomenik in primerno uredilo pokopališče in to še pred praznikom Vseh svetih.

a— **Požar v Kamnici pri Mariboru.** V nedeljo zvečer po desetih je pričelo biti v Mariboru plat zvona. Mestna požarna bramba se je takoj podala v Kamnico, kjer je bila v ognju hiša posestnika Halberta. Z združenimi močmi požarnih bramb iz Maribora, Kamnice in Studencev se je posrečimo omejiti požar. Uničena je bila samo streha.

Iz Celja

c— **Udruženje vojnih invalidov, podružnica Celje,** poziva vse člane podružnice, katere je specijalna invalidska komisija reducirala, da se zglasijo ob uradnih dnevih (ponedeljek, sredo, soboto) v društveni pisarni, da se jim napravijo prošnje za zopetno priznanje invalidnosti. Vsak reduciranec naj prinese s seboj dokazne listine v izvirniku, ali pa od sodišča overovljene prepise o vojaškem službovanju. V slučaju, da jih nima, naj navede imena prič, katere bodo lahko potrdile, da je reducirani dobil poškodbo v vojni.

c— **Celjsko učiteljsko društvo** priredi v soboto dne 6. junija zborovanje s poučnim izletom v Zagreb. Spored je objavljen v zadnji številki Učiteljskega tovariša. Odhod iz Celja z jutranjim vlakom ob 7. uri.

Iz Trbovelj

t— *Damski prikrojevalni tečaj.* Danes se bo otvoril pri nas damski prikrojevalni tečaj za šivilje in damske krojače, ki se bo vršil vsak dan od pol 6. do pol 8. zjutraj. Čez dan namreč ni mogoče, ker so obiskovalci preveč zaposleni, potem pa tudi zato, ker so šolski prostori zasedeni. Tečaj bo vodi strokovni učitelj Knafel.

Iz Primorja

* *Upokojitev primorskih učiteljev.* Na lastno prošnjo so bili upokojeni: predsednik Učiteljske Zveze v Trstu Anton Germek, začasni voditelj rojanske šole Fran Fonda, šolski voditelji Josip Gorkič (Opčine), Ciril Valentič (Katinara), Ivan Dancu (Sv. Ivan), Ivan Kraševic (Barkovlje) ter Alojz Krischan-Crociato (Škedenj).

* *V Vrhpoljah pri Trstu* se je vršila na binkoštno nedeljo veselica, katere se je udeležilo osem pevskih društev. Prvenstvo so odnesli pevci iz Herpelj (društvi «Venec» in «Zvezda») ter Ilirijani iz Trsta, ki so nastopili z Lajovičevima skladbama «Medved z medom» in «Pastirčki» ter z Adamičevo pesmijo «Mlad junak po vasi jezdi».

* *Binkošti v Postojni.* Letošnji binkoštni prazniki v Postojni so bili zelo živahni. Jama je bila izvrstno obiskana, propaganda za obisk je bila sijajno organizirana. Iz vseh krajev Italije so vozili posebni vlaki, ki so pripeljali toliko gostov, da je bila v nedeljo in pondeljek v Trstu velika zadrega za prenočišča. Posebno živahen je bil avtomobilski promet med Postojno in Trstom. — Uprava jame se ni strašila nobenih stroškov in je storila vse, da je pospešila dober poset. Postojnčani so oba praznika dobro služili. Šteti jim je treba tudi v posebno čast, da niso odirali gostov.

Izjava

Podpsani Jurič Vinko, most. ključavničar drž. žel., obžalujem in preklicujem govorico, ki sem jo neupravičeno razširjal o gospodu Jakobu Malovrhu, uradniku drž. žel. Zahvaljujem se gosp. Malovrhu, da je odstopil od tožbe ter darujem radi tega 100 Din za oslepele vojake.

V Ljubljani, 2. junija 1925. 1159

Jurič Vinko l. r.

Damske obleke zadnje novosti

že od 100 Din naprej ter **moderne bluze** od 50 Din naprej. Ogromna izbira flor nogavic v vseh barvah samo pri

- **Fran Lukič,** Pred škofijo 19.

Dopisi

LITIJA. Danes v sredo zvečer se vrši v sokolskem domu »Ruski vokalni umetniški večer«, pri katerem sodeluje ruska gimnazija Ponoviče. Prireditev je v korist komiteja za rusko deco, katerega pokrovitelj je Nj. Vel. sestra našega kralja, Jelena Petrovna. Cenj. občinstvo se najvljudneje vabi k številni udeležbi dobrodelnega večera. Vstopnina 3 Din, Pričetek točno ob pol 20. uri. Istočasno opozarjamo na »Tyršev večer«, ki ga priredi v soboto 6. junija prosvetni odsek Sokola. Natančnejši spored še objavimo.

ČRNOMELJ. Višji razredi drž. osnovne šole v Črnomlju so priredili pod vodstvom učiteljstva poučni majniški izlet na Sušak. Za dolžnost smatram, da se v imenu šolskih otrok najprisrčneje zahvalim »Komisarijatu« na Sušaku, ki nam je izposloval dovoljenje za Reko, in »Jadranski plovitbi« za naklonjenost! Slavko Mrovlje, učiteljski vodja izleta.

HRASTNIK. V Hrastniku so igrali v nedeljo ljubljanski invalidi z jako lepim uspehom staro veseloigro Charleyevo teto. Ako tudi je imel ta dan hrastniški milijonar Al. Loger veselico v korist svoji lastni blagajni ter so izvabili lovci stotine ljudi na Mrzlico, da jim bodo pomagali plačati precej draga lovišča, se je vendar zbralo v Narodnem domu polno ljudstva tako, da je bil uspeh tudi v tem oziru prav povoljen. Opazili smo pa, da je manjkalo pri igri par hrastniških invalidov, in sicer baš onih, ki jim je sreča najbolj mila, ki jim je invalidstvo prineslo blagostanje. Baš taki bi morali priti in prožiti roko v pomoč onim, ki niso tako brezskrbni.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Kolovodje SLS iz Marna že več dni hodijo od hiše do hiše ter prorokujejo, da se bodo davki pri nas zvišali za polovico. Kakor smo pa trezni posestniki izvedeli od zanesljivih oseb, je g. gerent vložil prošnjo na g. velikega župana, da bi se pobirale naklade na tujce, to se pravi, da bi letoviščarji plačali vsak večer za posteljo 2 Din na osebo, kar bo gotovo v korist občini. Isti davek je uvedla občina Laško pred leti in ima največ koristi od toplic, kamor pride vsako leto mnogo gostov. To je omenil g. gerent na zadnji seji sosveta kakor tudi, da je pasji davek odpravljen, katerega je nam prejšnji klerikalni občinski odbor po predlogu Napreta in Bantana naprtil. Sedaj naj razsojajo oni, ki so bili do danes lahkoverni ,kdo je za kmete. Pasji davek so uvedli, ne pa davek na tujce, katerega bogataši lahko plačajo brez pogrešanja, občini pa prinese letno čez 20.000 Din.

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. Pretekli teden je hodil pri nas steber klerikalcev Napretov Rudi in pritiskal kljuke na hišna vrata. Ker imamo kmetje sedaj mnogo posla na njivah, je fanatik prišel celo na njive in nas hotel »farbati« z nekimi davki. Ker smo pa bolje poučeni kot on sam, mu svetujemo javno, naj raje dela na svojem posestvu kakor da pohajkuje in zapravlja lepe dneve brezdelno. Čudno se nam zdi, zakaj ne pove, da so pustili čez 60.000 Din dolgov sedanjemu gerentu, kar se lahko uradne dokaže. Za bodoče mu svetujemo, da se poda, kadar se ga loti zopet taka bolezen, v gore, kjer bo lahko oznanjal nemoteno svojo politiko.

KOROŠKA BELA - JAVORNIK. Pred dobrim mesecem je Sokol na izrednem občnem zboru sklenil zgradbo lastnega doma. Skoraj neverjetno se je zdelo opazovalcem, kako morejo gledati tako optimistično v bodočnost. Zdelo se mu je, da je ta sklep posledica izrednega trenotnega navdušenja. Toda glej čudo! Prošlo nedeljo sem bil zopet navzoč na sestanku, kjer sem izvedel, da imajo danes svet že kupljen in tudi plačan. Nahaja se na najlepšem mestu, v sredini ob glavni cesti, pet minut od kolodvora. Bratje! Tem članom sledite, kajti to niso Sokoli samo na papirju, temveč tudi v dejanju. Kar sklenejo, tudi izvršijo. Prepričan sem, da bo drugo leto dom stal. Vi okoličani pa podpirajte z vsemi sredstvi sokolske idealiste!

KONJICE. S 23. t. m. je naše sokolsko društvo zaključilo letošnjo sezijo javnih prireditev. Pozimi se je prav pridno gojila telovadba v šestih oddelkih. Dne 4. aprila smo imeli na akademiji priliko občudovati telovadkinje in telovadce, naraščaj in deco. Na okrožnem zletu v Jarenini so nastopile članice konjiškega Sokola kot edina vrsta tudi na orodju, naraščaj pa pri naraščajskem dnevu v Šmarjeti na Dravskem polju. Mladina se je vrnila z velikim navdušenjem iz obeh uspelih zletov. Lepi uspehi društva, ki se mora prav težko boriti za napredek, so najlepši dokaz, da koraka Sokol krepko svojemu cilju nasproti, ne ozirajo se na razne ovire. Tudi prosvetno delo je bilo živahno. Poleg dveh predavanj iz krogov članstva o medicinski stroki in enega o Masaryku, je priredilo društvo pet gledaliških iger v devetih predstavah. Pri marsikaterem prizoru smo pozabili, da imamo diletante pred seboj. Vsi so pokazali, da imajo mnogo smisla za resno delo. Samo žal, da nimamo stalnega odra. V predpustu sta Sokol in Čitalnica priredila «Maskaradni ples», ki je bil po splošni sodbi najelegantnejša plesna prireditev v zadnjih letih. Malo se sicer čita o našem društvu po časopisih, vendar pa naj bo javnost uverjena, da društvo pridno deluje, čeravno obstoja samo iz peščice zavednih ljudi v tem od raznih strani ogroženem kraju. Podpirajte nas, da postanemo krepkejši!

Iz življenja in sveta

Pariško pismo

(Exposition du Livre moderne. — Knjige s podpisi in posvetili. — Izletniki na drevesih. — Robinsonski osli.)

Pariz, 27. maja.

Srednjeveškemu saint-germainskemu semnju, ki sem o njem kramljal v zadnjem pismu, je pridružena vrlo posrečena **razstava modernih knjig in** v knjižni okras aplicirane sodobne umetnosti. Nahaja se v treh velikih dvoranah magistrata Latinskega okraja, ravno nasproti pestri Foire de Saint - Germain. Vtis te razstave je močen, razveseljiv. Knjigoljubec se skoro ne more ločiti od nje zbog tolikih izkušnjav. Pri nas doma francoske «lepe knjige», to se pravi modernih luksuznih izdaj znanih del francoske literature sploh ni nikjer videti. Kaj bi z dragocenimi in dragimi eksemplari deželica ponižne valute, ki si še navadnih edicij ne more privoščiti? Tako poznamo le nekaj praktično vezanih in skromno ilustriranih del iz založbe Larousse, ki jih čitateljem nudi dobro urejevani in urno napredujoči Francoski Institut v Ljubljani. Z nemškimi, moderno opremljenimi izdajami starih in novejših avtorjev, ki pri nas še sem in tam najdejo kupca, se košatijo vse izložbe naših knjigarnarjev, podobnih francoskih idicij žalibog še nima na prodaj noben knjigotržec, pa bi gotovo ne bile nič slabše in prav sigurno nič dražje od nemških. Toda — francoščina!

Na omenjeni razstavi izložene publikacije obiskovalca naravnost očarajo. Kakšne nepričakovano duhovite ilustracije, ki v reprodukciji niso izgubile prav nič prvotnega tona, finih linij, iznajdljivih nijans, kakšen tisk, kakšen papir, kako sijajna vnanja oprema knjige, kakšna vezava!! Da, vezava! Zlasti tu bi se naši knjigovezi imeli mnogo, mnogo učiti, ko bi na razstavljenih izvodih videli, kako čudovito je mogoče prenesti na zunanjo knjižno obleko snovanje moderne umetnosti in neizčrpno narodno ornamentiko. Ravno tako bi bila za naše tiskarje in predvsem za ilustratorje ta «Exposition du Livre moderne» pravi Eldorado in zelo koristni kažipot za pravilni bodoči razvoj v tej smeri . . . Seveda tudi «Razstava dekorativnih umetnosti», kolikor je je že pristopne, kaže imeniten napredek in izvanredno zanimive novotarije raznih narodov v področju sodobne knjižne opreme.

Zelo mi je ugajala na omenjeni «Izložbi modernih knjig» dobičkanosna naprava nekega humanitarnega društva, ki pošilja v počitnicah slabotno, ubožno pariško deco na oddih v gorate pokrajine ali k morju. To društvo je nakupilo 200 čisto običajnih izvodov raznih sočasnih avtorjev, večinoma Francozov. Nahajajo pa se med eksemplarji tudi francoski prevodi Kuprinovih, Benaventovih, d'Annunzijovih, Shawovih in Curtinsovih del. Vseh teh 200 knjig je iznajdljivo društvo poslalo posameznim avtorjem s prošnjo za podpis in dedikacijo v dobrodelne svrhe. Pisatelji so kajpada rade volje izpolnili željo omenjenega društva, ki zdaj v posebnem oddelku od avtorjev lastnoročno podpisane in često z duhovitimi opazkami opremljene knjige prodaja po dokaj visokih bibliofilskih cenah. Navadni izvod, ki sicer v knjigarni stane sedem do deset frankov, je humanitarna družba zastran avtorjevega podpisa in njegove opombe, sestoječe večinoma iz citatov, sentenc ali še nenatisnjenih verzov, že prvi dan prodala za mastnih 200 do 500 frankov. Dobiček je bil torej imeniten! Književne tombole že imamo pri nas, lahko pa bi katero izmed dobrodelnih narodnih društev poskusilo še z zgoraj opisano «nabiralno» metodo. Morda bo tudi pri nas uspeh ugoden . . .

Ob nedeljah popoldne je posebno živetno v Robinsonu, malem trgu, pol ure z vlakom iz Pariza. Pokrajina je dokaj idilična, zrak čist, če ga pariški avtomobili preveč ne zonegavijo, razgled proti daljnemu mestu in po bližnjih gozdih in pašnikih prijeten, umirljiv, za Parižana, ki ga ves teden davita velemestna uklenjenost in soparica, naravnost sentimentalno blažen in osrečljiv . . . Robinson ima svojo posebnost in to je treba zabeležiti. V krčmah tega zelo obiskanega trga izletniki sede na drevesih, prvi moment bi človek mislil, da so opice, in bi se nič sile ne zmotil. Prav zares, na drevesih sede — in v vsaki gostilni tako. Ena družba sedi v prvem nadstropju košatega drevesa, druga v drugem, tretja v tretjem, če bi bilo drevo višje, bi se uspešno lahko kosalo z ameriškimi nebotičniki. Pogled na popivače in požirače med drevesnimi vejami je nepozaben . . . In neusmiljeno te od smeha lomi krč, če gledaš natakarja, ki pleza ko opica po lestvi in nese na dobro obloženem podstavku okrepčila na vrh drevesa . . .

V Robinsonu podjetni posestniki izposojujejo proti primerno visoki nagradi izletnikom kljuseta in osle, na katerih pariški «nedeljski jezdeci» tavajo po kamnitih potih bližnje okolice. Ti osli po svoji zgledni lenobi in počasnosti še daleč prekašajo naše, znamenite istrske osle. Pol ure ga moraš obdelavati z gorjačo, predno se zgane z mesta. Pravijo pa, da čudovito ozdravijo nadušno odebelelost jezdeca, ki se mora v potu svojega obraza boriti z njih polževo hitrostjo . . .

P. K—n.

Amundsenova ekspedicija

Danes poteka že dvanajsti dan, odkar se je podal Amundsen z dvema letaloma na severni tečaj. Od njega ni še nobenega glasu in poročila njegovih ladij «Fram» in «Hobby» so le gola ugibanja. Medtem pa priobčujejo svetovni listi izjave poznavalcev ekspedicij v severne kraje, in te izjave so slejkoprej optimistične.

Znani svetovni potnik Sven Hedin, ki je v zelo težavnih razmerah prepotoval pred njim neznane predele Azije ter je z neverjetnim uspehom prodrl v himalajsko in transhimalajsko gorovje, je izjavil nekemu listu, da je bojazen radi Amundsena neutemeljena in neopravičena. Amundsen je pred svojim odhodom sam dejal, da ni pričakovati njegovega povratka pred par tedni. Da bi bila ekspedicija ponesrečila, ni verjetno, če pa je zadela na kake težkoče, je prav lahko mogoče, da bo skušala nadaljevati svoje potovanje peš, to je s sanmi in s pomočjo platnenih čolnov. Bojazen glede Amundsena in tovarišev je tam manj umestno, ker je ekspedicija opremljena z vsemi preizkušenimi sredstvi in je tudi vreme na severu zelo ugodno. Na Norveškem se splošno sodi, da ima Sven Hedin čisto prav, ko pravi, da se Amundsen zadržuje na severnem tečaju bržkone radi raziskovanja terena.

Medtem ko potekajo dnevi v negotovosti, nastopi šele 4. julija prvi dan, katerega je označil Amundsen kot mejnik v času svojega poleta. Šele če ne bo do tega dne nobenega poročila o njem, pride za njegovi ladji čas, ko bo treba odriniti na iskanje gospodarja. Za ta dan se tudi pripravljajo napovedane rešilne akcije. Norveško zrakoplovno društvo je že interveniralo pri svoji vladi, da bi odšli na Špitzberge in od tam naprej na sever dve letali norveške mornarice, kateri bi imeli nalogo preiskati teren v pokrajinah večnega ledu. Isto društvo se je obrnilo s prošnjo za pomoč tudi na ameriškega polarnega raziskovalca Maca Millana. Amundsenovega tekmeca, ki namerava poleteti na sever 15. julija. Kakor znano, je Millan že prej ponudil svoje usluge za slučaj potrebe. Najnovejše vesti pravijo, da je ameriška vlada dala Millanu na razpolago dve ameriški mornariški letali.

Algerson, kateri pripravlja svojo lastno ekspedicijo na severni tečaj iz Liverpoola in katerega takisto smatrajo za Amundsenovega rivala, je baje opustil načrt lastnega poleta na sever in dela sedaj samo na to, da bi odšla na pomoč Amundsenu čim večja ekspedicija. Zdi se, da je njegova ideja našla v Ameriki mnogo odziva.

V Newyorku se je obrazovala pomožna komisija, ki je že prvi dan javnega nabiranja prispevkov za pomoč Amundsenu nabrala 465.000 dolarjev. Trije zrakoplovci, med njimi znani Smith, ki je letel okolu sveta, so se že vkrcali na ladjo «Navarai», s katero se peljejo na Spitzberge, odkjer se dvignejo z letali v zrak.

Vremenska poročila, ki prihajajo med tem iz zanesljivih evropskih opazovališč, pravijo, da je vremenska izprememba v severnih krajih že nastopila. To se smatra za precej neugodno znamenje, kajti v megli skoraj ni mogoče leteti. Med Spitzbergi in severnim tečajem je plast megle tako debela, da ni videti niti pol koraka naprej ali nazaj. Za zrakoplovce je to vsekakor prav resna ovira.

Nebo v juniju

Bliža se doba najkrajših noči. Zvečer se dolgo mrači, zjutraj dani in zato so noči še krajše. Junij je torej za zvezdoslovce mesec kislih kumar. Za amaterja so pa krasne junijske noči zelo privlačne, ker je opazovanje nebosklona v tem času najugodnejše.

Solnce se dvigne v juniju najvišje nad ekvator. Njegova deklinacija, ki je znašala opoldne 22° 1', doseže 21. junija ob 23.50 ko krene solnce zopet proti ekvatorju, najvišjo stopnjo, in sicer 23° 27'. Do tega časa se dvigne solnce za 1° 26', potem se pa pomakne za 19' nazaj tako, da bo znašala njegova deklinacija 1. julija opoldne 23° 8'. Dan v juniju najprej naraste od 15 ur 56 minut na 16 ur 15 minut. 21. junija je najdaljši dan in najkrajša noč. To je poletni solnčni obrat. Nato se začne dan polagoma krčiti in je dolg 1. julija 16 ur 11 minut. Pred 21. junijem je solnce v znamenju Dvojčkov, potem pa v znamenju Raka. Dozdevni solnčni premer se polagoma manjša, in sicer od 31' 35" dne 1. junija do 31' 32" dne 1. julija.

Luna. Lunine faze bodo: Ščip ali polna luna 6. junija ob 22.48, zadnji krajec 13. junija ob 13.44, mlaj 21. junija ob 7.17 in prvi krajec 29. junija ob 10.43. Glede na ekvator gre luna to-le pot: Začetkom junija se spušča k ekvatorju, ki ga prekorači 2. junija ob 9., nato pa doseže najnižjo lego pod ekvatorjem, in sicer 8. junija ob 15. (deklinacija — 20° 51'). Potem se začne zopet dvigati proti ekvatorju ki ga prekorači pred polnočjo 14. junija. Najvišje nad ekvator se dvigne 22. junija ob 7. (deklinacija + 20° 53'). Nato se začne zopet spuščati proti ekvatorju, ki ga prekorači 29. junija ob 18. Luna bo nabližje zemlji 8. junija ob 5., ko bomo videli njen premer pod večesnim kotom 33' 17'. Najdalj od zemlje bo 23. junija ob 9., ko bo znašal njen dozdevni premer 29' 28".

Planeti: Merkur bo 20. junija v zgornji kunjunkciji s solncem in zato ga ves junij ni mogoče opazovati. Venera se pojavi v juniju kot večernica, in sicer takoj zvečer na zapadnem delu nebosklona. Zahaja pa že čez dobro uro po solnčnem zahodu. Vendar pa je doslej daleč od solnca in se vidi zato v daljnogledu kot majhen kolobarček s premerom 10". Mars prehaja v juniju iz sozvezdja Dvojčkov v sozvezdje Raka in ga lahko zgodaj zvečer še opazujemo, vendar pa so pogoji za opazovanje zelo slabi. Jupiter je v ozvezdju Strelcov zelo nizko pod ekvatorjem. Vzhaja začetkom junija pred 23. uro, koncem junija pa kmalu po solnčnem zahodu in je nad obzorjem vso noč. V daljnogledu ga vidimo začetkom junija kot kolobar s premerom 41.8" koncem junija pa 44.0". Za opazovanje Jupitra je torej ta mesec najprikladnejši. Kdor ima na razpolago daljnogled, lahko prav dobro opazuje Jupitrove spremljevalce. Lepo se vidijo v juniju Jupitrovi spremljevalci ob času, ko se prične njihov mrk. II. Jupitrov spremljevalec mrkne 3. junija ob 2.37, I. 8. junija ob 23.6, I. zopet 16. junija ob 1., II. 20. junija ob 21.4, I. 23. junija ob 2.54, I. 24. junija ob 21.22, II. 27. junija ob 23.40 in III. 28. junija ob 22.03. Jupiter ima kakor znano 6 spremljevalcev, ki jih označujemo po razdalji z rimskimi številkami I-VI. — Saturn je na meji med sozvezdjem Device in Tehtnice severno od eliptike. Nad obzorjem je takoj zvečer in zahaja začetkom junija ob 3., koncem junija pa ob 1. uri. Sredi junija ga vidimo v daljnogledu kot kolobarček s premerom 16.3", obdan z eliptičnim obročem, čigar osi merijo 41.2" in 13.2". Z večjimi daljnogledi lahko opazujemo njegovega najsvetlejšega spremljevalca Titana (velikosti 8.6), če je dovolj oddaljen od Saturna. Titan bo najdalje zapadno od Saturna 8. junija, vzhodno 16. junija in zopet zapadno 24. junija. Uran je stalno v sozvezdju Rib. Vzhaja začetkom junija ob 1., koncem junija o polnoči in je nad obzorjem do jutra. Neptun je v sozvezdju Leva severozapadno od stalnice Regula. Za opazovanje tega planeta junij ni prikladen.

Meteorjev je v juniju na nebosklonu razmeroma malo. Samo med 10. in 28. junijem se pojavi neznaten roj meteorjev z radiantom v bližini stalnice Delte. Lega zvezdnega firmamenta začetkom junija ob 23., sredi junija ob 22. in koncem junija ob 21: Okrog zenita Velika in Mala Medvedica, Zmaj, Krona in Bootes; proti severu Žirafa in Kassiopeja, severovzhodno Cefeus in Kuščar, vzhodno Lira, Labod, Puščava in Delfin jugovzhodno Herkules, Orel in Gadonosec, južno Gad, Tehtnica in Škorpijon, jugozapadno Lasje Beremike, Devica in Krokar, zapadno Vrtinci, Mali in Veliki Lev, v obzorju Rak; severozapadno Ris, v obzorju Dvojčki in Kočijaž.

Darujmo za sokolski Tabor!

Sokol

Izbirna tekma Sokolske župe Ljubljana

Medzletne tekme JSS, ki bodo na Vidov dan v Beogradu, so pred durmi, zato hitijo letos vse sokolske župe z izbirnimi tekmami, da jih izvršijo do srede junija, kakor je določeno, da bodo mogle pravočasno odločiti, kateri tekmovalci so sposobni za med zletne tekme. Zgodnji čas, ki je določen za te tekme, slabo vpliva na izid tekem, kar se je izkazalo tudi pri Ljubljanski župi, ki je po fuziji obeh žup, najmočnejša in bi morala biti tudi kvalitativno najboljša. Najbrže bi bili uspehi izbirnih tekem v tej župi boljši, ako bi imeli tekmovalci več časa za treniranje, če bi se vršile medzletne tekme v avgustu, pa tudi številnejše bi bilo članstvo na tekmah. V pogledu udeležbe je uspeh tekme jako slab, ker se je udeležilo v celoti le 10 vrst in 45 posameznikov izmed članov, skupaj 114 tekmovalcev, izmed članic pa 6 vrst in 12 posameznic, skupaj 52 tekmovalk. Pri tekmi niso bila zastopana sledeča društva: Borovnica, Dolenja vas, Dolnji Logatec, Grosuplje, Ig, Ježica, Komenda, Loška dolina, Loški potok, Mengeš, Moravče, Moste, Planina, Polje, Radomlje, Sodražica, Št. Vid, Rakek, Vače, Velike Lašče in Višnja gora. Torej več nego polovico društev se je izkazalo s svojo odsotnostjo. Res je, da mnoga društva nimajo svojih lastnih telovadnic, da bi mogla po zimi vaditi, spomladanski čas, ko vadijo pod milim nebom, pa je bil prekratek, da bi se pripravili za tekmo, vzlic temu je med naštetimi društvi nekaj takih, pri katerih ta izgovor ne drži. Izmed vseh podeželskih društev zasluži pohvalo edino Kamnik, ki je postavil k tekmi kompletno vrsto članic, vsa ostala društva so dala le posameznike, izvzemši ljubljanska tri društva in Šiška. Kje so ostali tekmovalci iz Kamnika?

Izbirna tekma se je vršila na binkoštno nedeljo ob pol 9. uri na telovadišču Sokolskega društva I. v Ljubljani, Trg Tabor, pod vodstvom župnega načelnika br. Ryške. Med sodniki so bili večinoma člani tehničnih odborov in znani starejši telovadci. Tekmovalo se je pri članicah in pri članih v višjem, srednjem in nižjem oddelku, in sicer je bilo članov: v višjem oddelku Ljubljana ena vrsta in dva posameznika, Ljubljana I. ena vrsta, Ljubljana II. ena vrsta in dva posameznika, Šiška 2 posameznika; v srednjem oddelku: Ljubljana 1 vrsta, Ljubljana I. 1 vrsta 1 posameznik, Ljubljana II. 1 vrsta, 1 posameznik, Šiška 1 vrsta, Štepanja vas 5 posameznikov, Vič 2 posameznika, Kočevje 4 posamezniki, Ribnica 2 posameznika; v nižjem oddelku: Ljubljana 1 vrsta, Ljubljana II. 1 vrsta 3 posamezniki, Ljubljana I. 1 vrsta, Ribnica 3 posamezniki, Cerknica 4 posamezniki, Vrhnika 2 posameznika, Domžale 5 posameznikov, Kočevje 5 posameznikov, Litija 2 posameznika.

Med tekmovalkami so bila zastopana sledeča društva: v višjem oddelku Ljubljana 1 vrsta, Ljubljana I. 1 vrsta, Ljubljana II. 1 vrsta; v srednjem oddelku Ljubljana 1 vrsta, Ljubljana I. 1 vrsta, v nižjem oddelku Kamnik 1 vrsta, Ljubljana 4 posameznice, Ljubljana I. 4 posameznice, Gornji Logatec 2 posameznici, Litija 2 posameznici.

Uspeh tekem je bil: člani višji oddelek, dosegljivih 620 točk, I. vrsta Ljubljana I. 515.5 točk, II. vrsta Ljubljana 502.5, III. vrsta Ljubljana II. 419.5. Prvi trije najboljši tekmovalci so bili Drganc Stane Ljub. I. 92.25 točk, Zupan Oton Ljub. I. 87.25 in Sršen Srečko Ljub. 86.25. Srednji oddelek, dosegljivih 560 točk, I. vrsta Ljubljana I. 393.5, II. vrsta Ljubljana 392, III. vrsta Ljubljana II. 385.5 točk; trije najboljši: Žigon Ljub. 76.75, Mali Ljub. I. 75, Kumelj Ljub. II. 74 točk. — Nižji oddelek, dosegljivih 440 točk, I. vrsta Ljubljana I. 337.75, II. vrsta Ljubljana 330.75, III. vrsta Ljubljana II. 305 točk; trije najboljši Mihelčič, Vrhnika 64 točk, Kristen Cerknica 63 točk, Zgonc Cerknica 60 točk.

Članice višji oddelek, dosegljivih 480 točk, I. vrsta Ljubljana I. 367.75; II. vrsta Ljubljana II. 334.25, III. vrsta Ljubljana 327.75; tri najboljše tekmovalke: Stave Krista, Ljub. I. 70.5, Podpac Marta Ljub. I. 69, Prepeluh Cirila Ljub. I. 59.5. V srednjem oddelku, dosegljivih 480 točk: I. vrsta Ljubljana 404.5, II. vrsta Ljubljana I. 396.75; tri najboljše tekmovalke Bartl Ksenija Ljubljana 73, Mužina Adela Ljub. 72, Mence Gusti Ljub. I. 71.5 točk. V nižjem oddelku so bile tri najboljše tekmovalke: Simonič Julka, Litija 39.5, Kratkova Tatjana, Ljub. I. 38.75, Klun Erna, Ljub. 38.5 točk.

Pri tekmi članov je bilo opaziti, da članstvo prostim vajam posveča premalo pažnje zato je bil splošni vtis pri prostih vajah slabši nego se je pričakovalo. Na orodju so bili uspehi srednje dobri, manj na bradlji in konju, na krogih pa z ozirom nato, da mnoga društva na deželi težko vadijo na krogih, ker imajo prenizke telovadne prostore, še zadovoljivi. V panogah lahke atletike bi bili uspehi dobri, če bi članstvo imelo več časa za treniranje, videlo se je vobče, da premalo vadijo te panoge. V prostih vajah in lahki atletiki imajo tekmovalci še časa dovolj, da marsikaj izboljšajo do medzletnih tekem. V teku enega meseca se pri pridni vadbi še marsikaj popravi, zlasti sedaj, ko posameznik ve, kje mu največ manjka.

Pri članicah je bil nastop k prostim vajam slab, korak in poveljevanje potrebujeta mnogo izboljšanja, med tem ko je izvedba prostih vaj vobče dobra, bila bi pa lahko še boljša. Vaje na orodju so bile izvzemši onih na gredi dobre, tudi tek je bil zadovoljiv, zaostajalo pa je metanje žoge, kar kaže premalo vadbe. Tudi članice še marsikaj lahko popravijo do medzletnih tekem.

Splošni uspeh izbirne tekme je bil srednji. Nekaj je bilo krivde tudi na hudi vročini, ker telovadci, ki vadijo le v večernih urah, niso vajeni pekočega solnca ter so bili zaradi tega precej utrujeni. Tudi na to se bo treba pripraviti, zakaj pri medzletnih tekmah smemo računati na še hujšo vročino. Pri nekaterih tekmovalcih smo opažali tudi precej treme in razburjenja, kar tudi slabo vpliva na uspeh tekme. Disciplina pri tekmi pa je bila prav dobra, zato je bil potek tekme dokaj hiter in je bila ob eni uri popoldne že zaključena.

Sokolsko društvo I. v Ljubljani je priredilo popoldne prijateljski sestanek na Taboru, ki se ga je udeležilo precej članov in članic.

Ljubljanski Sokol, Šiška, Sokol I. in Sokol II. prirede v četrtek 4. junija ob 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma »Tyršev večer« v spomin ustanovitelja Sokolstva in otvoritvenih svečanosti Tyrševega doma v Pragi. Udeleži se večera članstvo vseh štirih društev, cenj. narodno občinstvo vljudno vabljeno.

Sokolska župa v Celju. O priliki župnega zleta dne 14. t. m. se vrši v Laškem ob 8. dopoldne v restavraciji kopališča odborova seja. Dnevni red: 1.) čitanje zapisnika zadnje odborove seje, 2.) poročilo funkcijonarjev: a) tajnika, b) blagajnika, c) načelnika, č) matrikarja, d) prosvetarja, 3.) poročilo o proslavi otvoritve Tyrševega doma, 4.) slučajnosti. Društva prosimo, da obveste župne odbornike odnosno njih namestnike, da se odborove seje zanesljivo udeleže. Župno starešinstvo.

Romanje v Rim

Pisma našega povodom slovenskega romanja v Rim odposlanega posebnega poročevalca.

«Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite...»
Sveto pismo.

V Rimu smo, da proslavimo sveto leto in zadobimo jubilejni odpustek. Le vsakih 25 let se praznuje sveto leto in le tisti zadobi popolni jubilejni odpustek, kdor izpolni nastopne točno predpisane pogoje: Moraš se spovedati, se skesati do najmanjšega greha vsega svojega življenja in prejeti obhajilo; nadalje moraš obiskati štiri glavne rimske bazilike (sv. Petra, sv. Pavla, sv. Marije Maggiore in sv. Janeza v Lateranu) ter moliti po namenu svetega Očeta. Kaj je splošni namen svetega Očeta v zadobljenje svetih odpustkov — pravi predpis — je že splošno znano. Letos — pravi predpis — pa so sveti Oče naznanili prav posebno trojni namen, na kateri naj v Rimu romarji goreče molijo . . . Kdor vse to, kar se zahteva, natančno v Rimu opravi, temu bodo odpuščene vse časne kazni, ki bi jih imel pretrpeti ali na tem svetu ali pa na onem v vicah.

In ker sveti Oče želijo, da bi verniki v svetem letu v kolikor mogoče obilnem številu prišli v Rim, so z apostolsko konstitucijo ukinili izven Rima vse v prid živim podeljene odpustke s petero izjemami. Roma locuta, causa finita: Rim je prenatrpan z romarji iz vseh krajev in dežel, vseh slojev in sort, vseh krščanskih podob in jezikov. Rim je v letošnjem svetem letu najpopolnejša katoliško-internacijonalna centrala, kamor se dan za dnem stekajo čede Pastirjeve in bazilika svetega Petra zadobiva res svetopisemski pomen one enotne staje, ki z vsega sveta sprejema ovčice pod svoje okrilje . . .

Že od februarja dalje romarski živžav v Rimu neprestano narašča — med prvimi so bili ameriški katoličani — vsekakor pa je sedaj v maju in menda ravno te dni najbujnejši. Romarski vlaki prihajajo in odhajajo, a kogar pogledaš v bližini kolodvora ali v velikem vatikanskem mravljišču, je romar s svetoletno svetinjico na odznaku svoje pripadnosti. Španijol, Belgijec, Avstrijec, Švicar, Egipčanec, Bavarec, Madžar ali pa Lah iz katerekoli province, in vrhu vsega: Slovenec, katerih je (nevštevši mene) 527 ka-li, ali pa Hrvat, katerih je s petero posebnimi vlaki prijadralo kar tri tisoč in so svetemu Očetu prinesli v dar dragocen kelih.

Reči pa je treba, da sta se Rim in Vatikan dobro pripravila za poklanjanje tolikih romarskih množic. Rim je v glavnem glede cen ostal v merah solidnosti, ker se mu tudi brez navijania zlivajo v blagajno ogromni milijoni. Za Rimljana je sveto leto ogromen posel. Vatikan posebej je pripravil toliko aranžmanov, da mu iz malih oboloy raste velikanski milijonski Petrov novčič. Da omenim samo misijonsko razstavo in ogledovanje vatikanskih zbirk, kjer vstopnine po tri lire za osebo rojijo ves dan kakor čebele in nosijo zlat med, ki se množi v milijone. A kje so maše, plačane pobožnosti, razprodaja odpustkov, spominkov, cerebralij in drugo!

Povsem naravna romarska stvar je, da jo takoj prvo jutro po prihodu v Rim mahneš proti Vatikanu. Tudi naši romarji niso ravnali drugače in jaz tudi ne. V mogočnem pouličnem prometu, v šviganju tramvajev, avtomobilov, kočij in vehiklov, in v polzmedenem valovanju pasantov je dobro, da veš vnaprej: tramvaj 1 vozi direktno od glavnega kolodvora tja na oni konec večnega mesta, k Vatikanu, domala pol ure, za 50 centezimov . . . In ko se nato podaš polahko preko trga mimo obeliska ali skozi kolonado do stopnic, ko s sveto radovednostjo prekoračiš prag, ko se razgledaš ob vhodu in nato pod kupolo Petrovega hrama in vsenaokrog v posameznih ladjah in pred posameznimi oltarji, porečeš: Tako je! Tako in nič drugače, kakor so nam pripovedovali v šoli, kakor smo čitali v potopisih, koledarjih in umetnostnih zgodovinah, kakor se govori po vsem svetu: Ogromno! Slavno! Krasno!

Naši romarji so prvo jutro kakor drugi napravili «jubilejni obisk», ki je imenitna svetoletna ceremonija; v neki stranski kapeli so imeli svojo mašo, med katero so pevci zapeli slovenske pesmi, ki so privabile v obližje obilo tujih romarjev, katerim je dokaj ubrano slovensko petje očividno bilo po godu; posebno še, ker je istočasno marširala po glavni ladji gor in dol nekaka španska procesija, ki je strašansko zavijala svoje romarske popevke, dočim je v sosednji ladji pridigoval laški župnik, če ne škof, s piskavim glasom, kakor bi se kregala ženska. V stranski, zborni kapeli pa je bila celebrirana maša s petjem in orgljami, ki ji je prisostvovalo nekaj kardinalov. A ves ta hrušč in trušč se med seboj ni pobijal, marveč se samo zlival v šumenje, kakor v ogromni morski školjki.

Opažaš, da so maše pri oltarjih vatikanske cerkve zaprav le konvencionalne cerkvene vsakdanjosti, ki jim prisostvuje po nekaj domačinov, dočim tujci postopajo vsenaokrog, posedajo po klopeh, se razgovarjajo na glas kakor Judje v templju, ministranti pa prevažajo vozičke s soljo, vodo in vinom, a papeževi žandarji pokritih glav špacirajo blizu vhodov in predstavljajo suverenost vatikanskih tal, muzeja živih in mrtvih, kateremu je bazilika sv. Petra s trgom, stebriščem in poganskim obeliskom v sredi kolosalna fasadna dekoracija. Kmalu se naveličaš veličastne monotonosti vatikanskih dimenzij in se vrneš zopet pred portal, kjer opazuješ vrvenje na Petrovem trgu; ogled vatikanskih podrobnosti pa si prihraniš za naslednji dan. Zaželiš si v tem zlatem majskem solncu širokih, svobodnih razgledov nad večnim mestom. Z avtom, tramvajem ali fijakerjem, ki jih je vznožje Petrovega trga prepolno, kreneš nazaj preko Tibere na Monte Pincio, popoldne pa za romarji k jubilejnemu obisku Marije Večje (Maggiore) in sosednih cerkva, ki so naravno vse znamenite. In dan v Rimu mineva naglo, prenaglo.

Janez Svetoletnik.

*

Slovenski romarji pri papežu.

Rim, 1. junija. v. Danes je papež sprejel slovenske romarje, ki so ga kleče pozdravili s papeško himno. Nagovoril je svoje «ljube Slovence» v italijanskem jeziku. Njegov govor je prevedel škof Karlin. Končno je podelil papež romarjem apostolski blagoslov.

Gospodarstvo

Košnja sena

Dobrota sena je odvisna v veliki meri od prilik spravljanja. Kositi in spravljati je seno ob času in na način, ki jamči za najvišjo krmilno vrednost. Dokler je večina travnih listov sveža in zelena, se pridelek sena množinsko zvišuje; istočasno pa se z napredujočo starostjo trav redilna vrednost suhe snovi sena znižuje tako, da je redilna vrednost pridelka najmanjša v trenutku, ko nudi senožet po teži največ sena. Vprašanje, kdaj pričeti s 1. košnjo, je rešiti vrh upoštevanja vremenskih prilik in gostotnega razvoja nizkih trav raz gospodarsko-trgovinskih vidikov: če proizvajam seno za prodajo, kosim pozno, da bo po teži več sena, če pa mislim vse seno pokrmiti doma, kosim zgodaj, da bo redilne vrednosti več, čeprav v kg sena manj.

Množinski pridelek sena v metrskih stotih zaradi zgodnje in pozne košnje vidimo iz nastopnih povprečnih številk od 12 danskih poskusov v l. 1912. in 1913.:

Košnje čas 7. junija. — Razvoj trav: Pasja trava v popkih. — Košnja, prva 41, druga 15, skupaj 56.

Košnje čas 17. junija. — Razvoj trav: Pasja trava cvete, mačji rep v popkih. — Košnja, prva 53, druga 12, skupaj 65.

Košnje čas 27. junija. — Razvoj trav: Vse trave odcvetele. — Košnja, prva 61, druga 7, skupaj 68.

Pozna prva košnja je torej dala 20 metrskih sena več kakor zgodnja košnja ali dnevno 1 metrski stot prirastka na teži; zato pa je otave manj in s tem le 12 metrskih stotov ali okroglo 20 odstotkov razlike pri skupnem pridelku. Glasom poskusnega krmljenja mlade govedi je dalo 100 kg zgodaj košenega sena 4.2 kg prirastka na živi teži več kakor 100 kg pozno košenega sena; zgodnja košnja je torej nudila 31 odst. več redilne vrednosti ali okroglo 10 odstotkov več donosa v hasnovitosti kakor pozna 1. košnja.

Bolj strokovno nam pojasnjujejo pomen zgodnje 1. košnje nastopne številke, dobljene s tem, da sta se 2 trajni senožeti (preskuševališča Askov in Dalby) kosile 2 do 4 krat na leto:

Košnje:	dve	tri	štiri
Donos v q sena na ha:	110	109	94
Razmernostno število:	100	99	85
odst. dušika v suhi snovi:	0.98	1.59	1.86
Donos kg vsega dušika na ha:	108	173	176
Razmernostno število:	100	160	163

Pri 4 košnjah se je 1. košnja izvršila sredi maja, pri 3 začetkom junija in pri 2 košnjah koncem junija. Okrog 20. maja je pridelek vseboval povprečno 2.1 odst. dušika v suhi snovi napram 1 odst. okrog 1. julija. Upadek vsebine dušika je pri pozni košnji tako velik, da istega nikdar ne odtehta množinsko v kg večji pridelek dveh košenj.

Uspehi teh poskušenj imajo za nas enako veljavo kakor za Dance: bolj prepričevalne bi seveda bile številke iz Slovenije, iz naših prilik, od doma izvršenih poskusov. Ker je pomlad pri nas bolj zgodnja kakor v skandinavskih državah, bi smeli po gornjih številkah sklepati, da je za nas najprimernejši čas 1. košnje vsesplošno okrog zadnje dni maja. Pridelovati na travnikih slamo (vse trave so ne-le odcvetele, marveč že dozoreva njih seme) kakor je to pri nas že zelo razširjena navada, bi se moral sramovati vsak slovenski kmet.

Anton Pevc.

Stanje hmeljskih nasadov v inozemstvu

Nastopanje muhe aphis.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo nam je poslalo naslednje poročilo po »Saazer Hopfen- und Brauerztg.:

Žatec (ČSR) 28. maja. Kupčija je oživela. Cene rastoče. Stanje hmelj. rastline je različno. Muha aphis se je zadnji čas tako močno razširila, da so jih vsi listi polni. Mrzle noči so v veliki meri pospeševale pomnožitev mušje zalege — nekrilatih ušic, katerih je že nekaj videti. **Obseg okuženja po muhi in ušici se približuje onemu iz leta** 1923.

Uštěk (ČSR.) 27. maja. Muha aphis in ušice so se prikazale.

Alzacija, 24. maja Naši nasadi so polni muh aphis in uši.

Alost (Belgija) 25. maja. Listnate ušice so se pojavile v veliki množini.

Rheinpfalz, 25. maja. Nekaj dni je od tega, ko se je prikazala muha aphis.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Pšenica: baška, 2 vagona 480—487.5 Turščica: baška, 1 vagon 190; baška 1 vagon 190; baška duplikat kasa, 5 vagonov 192.5 sremska, Sava 40 vagonov 203; srbijanska, pariteta Donava, junij, 40 vagonov 217.5. Tendenca nespremenjena.

= Skupščina Saveza hrvatskih obrtnikov se bo vršila v Vukovaru. Zastopanih je bilo 68 saveznih organizacij s 115 delegati. Na zboru so bile zastopane poleg ministrstva trgovine in industrije tudi beograjska Obrtniška zbornica, zagrebška Trgovska in obrtniška zbornica ter osiješka Trgovska in obrtniška zbornica. Med običajnimi točkami sta bila na dnevnem redu tudi referat o obrtnem zakonu in referat o obrtnih kreditih. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva, da Narodna banka poviša za obrtne kredite dotacije pri svojih podružnicah ter da poviša kredite obrtnikom na 10.000 do 15.000 Din. Glede ustanovitve Državne obrtne banke je bil sprejet naslednji sklep: »Glavna skupščina Saveza hrvatskih obrtnikov dne 31. maja 1925. povdarja potrebo čim prejšnje ustanovitve Pooblaščene državne obrtne banke SHS s podružnicami v vseh glavnejših središčih in prosi pozvane činitelje, da se čimprej donese zadevno zakonsko pooblastilo v Narodni skupščini.« — Vprašanje obrtnih kreditov je treba po resoluciji rešiti na zadružni podlagi. Obrtna banka kot centralni zavod naj bo v določeni meri avtonomna, a državna udeležba v njej naj znaša 40% glavnice.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke pomenijo povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijske zaključke). **Vrednote** 7% posojilo 0—62.50, Celjsko posojilnica 200—205, Ljubljanska kreditna 225—250, Merkantilna 105—112, Praštediona 800—806, Kreditni zavod 185—195, Strojne 0—135, Trbovlje 359—0, Vevče 100—114, Stavbna 265—280, 4.5% zastavni listi Kranjske deželne banke 20—0, 4.5% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—0. — **Blago:** les: brzojavni drogi, kostanjevi, 6 m dolž., 25 cm deb., fco meja 400—0; smrekove in jelove letve, monte, 25×45 mm, 4 m dolž., fco naklad. postaja. 490—0; hrastovi bordonali, 30/30, I. in II. vrsta, fco Postojna 1400—0; cerovi krlji, od 25 cm prem., od 2 m dolž., fco nakl. post. 10 vagonov (18); čreslo suho, v ovojih, fco nakl. post.0—42; **poljski pridelki:** pšenica Rosafé, 80 kilogramov rinf., prompt., par. Ljubljana 0—490, avstralska, rinf., prompt., par. Ljubljana 0—485, Hard Winter 2, rinf., prompt. par. Ljubljana 0—500; otrobi pšenični, drobni, par. Ljubljana 0—215; ječmen 57/59 kg, fco maked. postaja 0—300; oves, makedonski, orig., par. Ljubljana 0—355.

ZAGREB. V **efektih** tendenca nespremenjena in promet minimalen. — V **devizah** je bila v začetku sestanka tendenca nespremenjena in zaključni tečaji so se začeli na nižji bazi kakor prošli teden. Proti koncu sestanka se je tendenca po razgovoru z Dunajem neznatno okrepila ter so končni tečaji napram začetnim porasli in ostali v glavnem na petkovi višini. Promet srednji, le v devizah na Newyork in London je bil nekaj večji. Blaga dovolj in ni bilo intervencije. Notirale so **devize:** Amsterdam 2399—2429, Dunaj 841.5—853.5, Berlin 1425.5—1440.5, Italija izplačilo 236.16—239.16, London izplačilo 290.6—293.6, ček 290.5—293.5, Newyork ček, 59.43—60.23, Praga 177.5—179.9, Sofija 45—47, Švica 1157—1167; **valute:** dolar 58.8—59.6, Kč 177.3—179.7, lire 236—139; **efekti:** bančni: Litorale 58—60, Trgo 15—16, Eskomptna 105—106, Hipo 59.5—60, Jugo 100—101, Ljubljanska kreditna 250—260, Praštediona 800—810, Slavenska 70—71, Srpska 130—132; industrijski: Eksploatacija 30—34, Drava 100—120, Dubrovačka 650—0, Slaveks 170—175, Slavonija 43—44, Trbovlje 0—375, Danica 72—73; državni: 70% posojilo 62.5—63.75, Vojna škoda per kasa 196—197.5.

BEOGRAD. Tendenca mlačna. Notirale so **devize:** Amsterdam 2430—2440, Dunaj 845—848, Berlin 1427—1430, Italija 238—238.5, London 292—292.25, Newyork 59.75—60, Pariz 299.5—300, Praga 178—178.5, Švica 1163—1164.

CURIH: Beograd 8.60, Newyork 516.50, London 25.105, Pariz 25.62, Milan 20.45, Praga 15.325, Budimpešta 0.007275, Bukarešta 2.45, Sofija 3.70, Dunaj 72.80, Varšava 99, Berlin 1.25.

DUNAJ: Beograd 11.78—11.82, Budimpešta 99.65—100.50, Bukarešta 3.375—3.395, Milan 28.12—28.24, Pariz 35.25—35.36, Praga 21.02—21.10, Varšava 136.15—136.65, Sofija 5.025—5.065. Dinarji 11.775—11.835.

PRAGA: Beograd 55.875, Dunaj 476.125, Rim 133.875, Newyork 33.75, Curih 654.75.

BERLIN: Beograd 6.96, Dunaj 59.054, Milan 16.645, Praga 12.425, Curih 81.25.

NEWYORK. (Ob 18.: po našem ob 24.) Beograd 1.66, Italija 3.96, London 4.86 in četrt.

LONDON. (Ob 11.15) Beograd 292, Italija 122.56, Newyork 486 in ena osminka, Švica 25.11.

Sport

Propagandna stafeta skozi Ljubljano za prehodno darilo «Jutra»

Lep uspeh teka.

Naši sportniki pridejo ob binkoštnih praznikih vsekakor na svoj račun. Skoraj je ni panoge sporta, ki ne bi svojih zastopnikov videla na delu. Lepo vreme izvabi iz mesta trumo turistov, na naših tenis-prostorih vidiš elegantne igralce, najbolj fanatični plavači pričenjajo že s svojimi poskusnimi treningi za poletno sezono, kolesarji pričenjajo s prvimi dirkami. Da nogomet, ta najbolj priljubljeni sport, ne zaostaja, je samo obsebi razumljivo. Vendar pa so pri nas binkošti — predvsem praznik lahke atletike. Pozornost sport ljubečega občinstva je bila te dni obrnjena na binkoštni pondeljek, ko se vrši v svrho propagande stafetni tek skozi Ljubljano. Množica ljubljanskega občinstva, ki se sicer ne udeležuje redno sport nih prireditev, prisostvuje tej popularni lah koatletski prireditvi. Naš sport je zelo mlad in zato se ne smemo čuditi, da med našim občinstvom še ni tako močno razširjena sportna misel, kakor v drugih krajih. Ljubljana je v vseh vprašanjih silno previdna. Njeno prebivalstvo ne sprejme vsake nove ideje brez kriterija; najprej se hoče prepričati o dobrinah teh idej in ko uvidi njih upravičenost in uspehe, se jih oklene z vso ljubeznijo. Tako se tudi ljubezen do sporta vidno veča v srcih Ljubljančanov. Še leta 1922 je še marsikdo s preziranjem gledal na naše lahkoatlete, ki so kljub temu pogumno orali ledino na polju propagande za sport. Danes je to že vse drugače. Vse ceste, kjer se vrši stafetni tek, so polne gledalcev, ki z nestrpnostjo pričakujejo prihoda tekačev, ugibajo o šansah posameznih moštev in odkritosrčno priznavajo velik pomen sporta za našo mladino.

To mlado ljubezen prebivalstva Ljubljane je treba gojiti naprej, storiti vse, da vzplamti visoko za sportne ideje, — s tem geslom so naši vodilni klubi klub raznim težkočam prijavili svoja moštva za binkoštni tek za prehodno darilo našega lista, kip Matije Gubca, mojstrsko delo akademičnega kiparja L. Dolinarja.

Kar se tiče sportne strani prireditve imamo omeniti nastopno:

Prijavljena so bila štiri moštva, in sicer dve moštvi Primorja in po eno moštvo Laska in Ilirije. Sestave teh moštev so bile:

Primorje I.: Franko, Bizjak, Arhar Fr., Weibl, Glavaški, Valtrič, Janovsky, dr. Perpar. V moštvu smo pogrešali Kocha, Slamiča in Umeka, ki bi mogoče pripomogli do tega, da bi se bil rekord iz leta 1923. izboljšal.

Primorje II.: Umnik, Čamernik, Trošt, Vidic, Breskvar, Kovačevič, Erman I., Jančigaj.

Lask: Premk Al., Omladič, Hartman M., Gruntar D., Gruntar K., Hartman B., Kandare B., Magister. V svojo dosedanjo običajno stafeto je Lask namesto Kandareta postavil mladega Omladiča.

Ilirija: Živanovič, Škrl, Pesek M., Fink, Persche, Miklavčič, Kreč II., Stepišnik. Z ozirom na važni nogometni tekmi z A. C. Venezio je Ilirija nastopila v nekoliko handicapirani postavi, vendar pa smo pogrešali dobre tekače Vilharja, Omerso, in Luschana.

O poteku teka samega na že znani progi bi bilo omeniti sledeče:

Po prvem ponesrečenem startu pred Narodnim domom prevzame vodstvo Ilirijan Živanović ter preda pred pošto kot prvi približno 8 m pred Laskom in obema tekačema Primorja. Zadnja dva sta nekoliko izgubila vsled slabega starta.

Na drugi progi do vogala Dalmatinove ulice pridobi Bizjak od Primorja I. na terenu, preteče Omladiča (Lask), ki zaostane tudi za Čamernikom od Primorja II. Druga predaja se izvrši v sledečem redu: 1. Ilirija, 2. Primorje I. 4 m za Ilirijo, 3. Primorje, 4. Lask.

Že na tretji predaji preda Arhar (Pr. I.) le še za 2 metra za Peskom (Il.), dočim je Hartman M. (Lask) v Dalmatinovi ulici prehitel Trošta (Pr. II.), ki je tekel zelo slabo ter predal kot tretji.

V sledeči progi do Zmajevega mostu doseže Weibl v Komenskega ulici vodstvo za Primorje I. Gruntar (Lask) preteče v lepem stilu Ilirijana Finka. Predaja na Zmajevem mostu je bila sledeča: 1. Primorje I., 2. Lask 10 m za prvim, 3. Ilirija 1 m za Laskom, 4. Primorje II. 20 m za Ilirijo.

Predaja Vodnikov spomenik: 1. Primorje I., 2 Lask 5 m za Primorjem I., 3. Ilirija, 4. Primorje II.

Pri Prešernovem spomeniku preda Valtrič (Pr. I) palico že 30 m pred Hartmanom (Lask), sledita Ilirija in Primorje II., ki vedno bolj zaostajata.

Z istim naskokom preda pred Kandaretom B. (Lask) Janovsky (Pr. I.). Ilirija zaostaja za Laskom že 30 m, Primorje II. pa za Ilirijo 80 m.

Na zadnji progi pošta - Nunska cerkev poveča dr. Perpar v krasnem finishu razdaljo med Primorjem I. in Laskom za nadaljnih 10 m ter reže cilj v času *4:49.6* ob burnem odobravanju občinstva. 40 m za njim sledi Magister (Lask). Kot tretji pride 40 m za Laskom Stepišnik od Ilirije in več kot 60 m za Ilirijo preteče trak na cilju Jančigaj od Primorja II.

Prehodno darilo «Jutra» si je za letos torej priborilo Primorje.

Že prihodnje leto upamo, da bodo naša moštva nastopila v močnejši postavi, da bodo mogla častno zastopati naš lahkoatletski sport proti izvenljubljanskim klubom, ki bodo brezdvomno že prihodnjič poslali svoja moštva v boj za dragoceno darilo.

A. C. Venezia : S. K. Ilirija

V dvojnem oziru važni tekmi

Prvi dan: 2 : 1 (0 : 0); drugi dan 1 : 3 (1 : 1).

Za binkoštne praznike smo imeli v nogometnem sportu skoro nekako senzacijo. Prvak Slovenije Ilirija je povabil v Ljubljano A. C. Venezio iz Benetk, klub, ki je v II. italijanski nogometni diviziji med prvimi in ki je tudi proti zunanjim klubom dosegel prav častne rezultate. Kakor v marsikaterem drugem oziru smo bili tudi v sportu orientirani bolj proti severu. Sosedstvo s kraljevino Italijo pa je naše sportne kroge skoraj prisililo, da poiščemo stike tudi na jugu. Kar je od naših klubov dosedaj gostovalo v Italiji, niso ravno preveč častno zastopali našega nogometa. Posledice smo precej občutili. Odpoved tekme med našo in južnoitalijansko reprezentanco je bila precejšen moralen udarec. Zato je bilo nujno potrebno, da si poiščemo tesnejše stike z italijanskimi klubi, da spoznamo njihovo igro in da poleg tega vršimo tudi veliko propagandno dolžnost v interesu države. Z veseljem moremo konstatirati, da je gostovanje simpatičnih beneških nogometašev našemu širšemu občinstvu pokazalo važen in velik cilj, ki ga hočemo doseči. Ljubljana je pokazala, da zna kot kulturen centrum vljudno sprejemati goste, naj pridejo od koderkoli. Zadovoljstvo, s katerim so se Benečani vrnili v svojo domovino, bo mogoče odjeknilo tudi v onih krogih, ki so dosedaj govorili o nas le zaničljivo in s sovraštvom.

Tudi v sportnem oziru sta nam obe tekmi prinesli precejšnjo korist. Čeprav so Benečani so 1. dan zasluženo zmagali, so Ilirijani drugi dan pokazali, da znajo z uspehom nastopati tudi proti trdnemu nasprotniku. Malo nesimpatična je sicer nestanovitnost in nezanesljivost domačega moštva, toda nastop moštva je mnogokrat odvisen od igre enega samega igralca. V nedeljo je docela odpovedal sicer najzanesljivejši igralec Ilirije Gabe Zupančič. To ni ostalo brez posledic za ostalo moštvo; zlasti je odpovedala vsa napadalna vrsta. V krilski vrsti je zadovoljil edinole Lado. Čeprav branilca nista pokazala prvovrstne igre, sta storila svojo dolžnost v zadostni meri. Prav dober pa je bil Miklavčič v golu.

Ta precej neugodna slika za Ilirijo pa se je docela spremenila pri pondeljkovi tekmi. Ilirija je predvedla z malimi izjemami naravnost vzorno igro. Napad je srednjevisoko igro Italijanov prav uspešno pobijal z nizko prizemno in taktično izvrstno kombinacijo, ki je Iliriji prinesla tudi zmago. S tem je namreč svojega nasprotnika prisilila, da skuša tudi on doseči uspeh z istimi sredstvi. To mu ni uspelo, ker na ta sredstva pač ni navajen. V lepih kombinacijah se je odlikovala zlasti leva stran napada z neumornim Omanom. Prav srečna misel je bila, staviti v napad Pevaleka star. Pevalek je izvrsten tehničar, dobro pregleda posamezne situacije in je bil v pondeljek brezdvomno eden najboljših na polju. V nedeljo je Milan gotovo s svojo neodločnostjo pokvaril marsikatero ugodno situacijo. Tudi Gabe je, kakor omenjeno docela odpovedal. Lado je bil dober, tudi Dekleva je defenzivno odgovarjal. V pondeljek pa je krilska vrsta naravnost briljirala, v prvi vrsti Lado. Njegova igra je bila naravnost remek delo. Zelo opasnemu in izvrstnemu desnemu krilu Benečanov je onemogočil skoraj vsako napadalno akcijo. Gabe izvrsten, Dekleva upoštevanja vreden talent. Branilca Pogačar in Beltram mnogo boljša kakor v nedeljo. Obrambno delo, ki ga je napravil v nedeljo vratar Miklavčič, bi se dalo pokazati v sportno tudi bolj razvajenim mestih nego je Ljubljana. Bila je brezdvomno njegova najboljša tekma, odkar varuje svetišče Ilirije.

Benečani so močno moštvo, ki se razlikuje od naših po načinu igre, imajo pa prednost, da imajo v svojih vrstah nekoliko boljših tehničarjev in prednačijo s svojo izredno hitrostjo. V napadu sta se odlikovali zlasti obe krili, v krilski vrsti pa levi krilec. Leva stran je bla Ilirijanom brezdvomno najbolj opasna. Oba branilca tvorita močan zid in sta s svojimi osvobodilnimi akcijami olajšala delo izbornemu vratarju, ki ni prav nič zaostajal za svojim drugom v ilirijanskem taboru. Italijani so se zlasti v nedeljo pokazali kot zelo fair moštvo, v pondeljek so igrali precej ostreje, kar pa v splošnem ni kvarilo simpatičnega vtisa, ki so ga napravili.

O poteku iger navajamo nastopno:

Prvi dan: Venezia: Ilirija 2 : 1 (0 : 0).

Tekma prične z napadom gostov. Ilirija takoj ripostira. Sledi lep center Inka, ki ga Oman zastrelja. Pogačar zakrivi korner, ki pa gostom ne prinese zaželjenega uspeha. Gabe dela napake, ki jih od njega nismo vajeni. Sledi zopet neizrabljeni korner za goste. Nevarna situacija pred ilirijanskimi vrati konča s strelom v prečko. V 30. minuti prezre sodnik očiten hands Pogačarja, proti koncu prvega polčasa, pa v vrvežu še foul vratarja Miklavčiča.

Drugi polčas gostov prične z močnimi atakami gostov. Ilirija pa se kmalu nekoliko bolj uveljavlja ter doseže v 22. minuti po Dobrletu prvi gol. Kmalu nato plasiran gol gostov radi of side ne velja. Srednjemu napadalcu gostov se v 32. minuti posreči izenačiti. Sledi občutna premoč gostov, ki doseže v 37. minuti po istem napadalcu vodstvo. Nekoliko sekund pred koncem tekme prisodi sodnik enajstmetrovko proti Iliriji, ki jo gosti — z gotovo zmago v rokah — s kavalirsko gesto zabijejo v out.

Drugi dan: Ilirija: Venezia 3 : 1 (1 : 1).

Zaslužene zmage si Ilirija ni pridobila, morda radi tega, ker bi bili gostje slabši kakor prvi dan, temveč zato, ker je bilo njeno moštvo izvrstno. To treba izrecno konstatirati. Pri gostih je na mestu desne zveze igral njihov trener Sedlaček, Ilirija pa je nekoliko izpremenila svoj napad. Oman je prevzel vodstvo, v desni zvezi je igral Pevalek star.

Tekma prične z napadi Ilirije, ki ne izkoristi dveh lepih situacij. Nekoliko časa odprta igra, ki konča z lepo streljanim kornerjem gostov, ki ga obramba Ilirije z izredno požrtvovalnostjo obrani. Zaradi foula Benečanov v 15. minuti diktirano enajstmetrovko spremeni Oman v gol. Ilirija prehaja vsled svoje vzorne kombinacije vedno bolj v premoč. Dodajanje žoge je brezhibno, vsi ilirijanski napadalci se odlikujejo po hitrem razumevanju in izkoriščanju ugodnih situacij, vendar ostanejo ti napadi vsled dobre obrambe gostov brez uspeha. Gostje pričnejo igrati nekoliko nefair. Njihovo «remplanje» ni vedno v skladu s pravili. Prosti strel, ki ga strelja Lado, ostane neizrabljen. Krasna kombinacijska akcija od desne strani ilirijanskega napada nudi vratarju gostov priliko, da zopet pokaže svoje lepe zmožnosti. Zopetni prosti strel proti gostom se odbije ob prečki. V 43. minuti izenači vsled taktične napake Beltrama trener Sedlaček.

Drugi polčas imenujemo lahko polčas enajstmetrovk. Enajstmetrovka je najhujša kazen v nogometu. Sodnik mora biti zelo oprezen, da ne stori v tem oziru niti eni niti drugi strani krivice. Vsaka kazen ima predvsem tudi prohibitiven namen. Zato moramo docela odobriti, da je sodnik Planinšek bil ravno pri enajstmetrovkah precej rigorozen, čeprav je tudi on prezrl več foulov kakor v nedeljo Kramaršič. Ako se čeprav v prijateljskih tekmah, ne bi izvajala pravila vsaj v najvažnejših točkah, postane tekma farsa.

Druga polovica je nudila še več sportnega užitka. Ilirijanski napad je na višku in doseže že v prvi minuti vodstvo po desni zvezi Pevalcku. Že v peti minuti zviša isti igralec vsled napake celokupne obrambe gostov število golov na tri. Sedaj sledi doba enajstmetrovk. V 12. minuti jo zastreljajo gosti hote ali nehote, v 15. minuti se odbije ob prečki ilirijanskih vrat. V 22. minuti drži Miklavčič zopetno enajstmetrovko, v 23. minuti se revanžira gostov vratar na isti način. Višek nevarnosti za ilirijanska vrata in višek lepe igre Miklavčiča smo videli v 28. minuti, ko je Miklavčič z dvema robinzonadama odbil oster napad, čigar končni efekt je bil po Beltramu v pravilnem razumevanju situacije in pomanjkanju drugih sredstev povzročen korner. V zadnji minuti streljajo gostje prav lepo še en korner, ki ga pa Ilirija tudi odbije.

*

Prvi dan je sodil g. Kramaršič. Vsled svoje mirnosti ima vse pogoje, da obdrži igro v svojih rokah. Žalibog je delal mnogo napak ter vsled tega precej slab vtis. Omeniti moramo še to, da ne bi smel dopustiti, da je trener gostov Sedlaček, ki je v nedeljo fungiral kot stranski sodnik, več ali manj dirigiral igro svojega moštva.

Sodnik drugega dne g. Planinšek je v splošnem zadovoljil. Njegovemu načinu sojenja bi ugovarjali le tedaj, ako bi njegova že skoro pedantna rigoroznost hudo kvarila potek igre, česar pa v pondeljek ni bilo opažati.

Občinstva je bilo pri vsaki tekmi okrog 2000.

Druge binkoštne nogometne tekme

MARIBOR: *Rapid : Sparta* (Zagreb) prvi dan 3 : 3, drugi dan 7 : 4. Boljša igra domačih, zlasti drugi dan. Zagrebčani so popolnoma razočarali. Sicer se igra ni mogla razviti radi absolutno nesposobnega malega igrišča ter vsled slabega sodnika. Publike malo.

ZAGREB: V Zagrebu je gostovala dunajska Vienna, ki sicer ni več v svoji nekdanji formi, pa se ji je vendar posrečilo premagati Gradjanskega v razmerju 5 : 1 (4 : 0). Drugi dan je Vienna nastopila z nekaj rezervami, kar je imelo za Vienno to posledico, da je morala kapitulirati v razmerju 2 : 1. Pripomniti pa je treba, da je Gradjanski dosegel oba gola iz enajstmetrovk.

SPLIT: Hajduk je povabil za Binkošti italijanski klub Hellas iz Verone, ki je lani porazil Hajduka z 4 : 0. Letos se je Hajduk dobro revanžiral ter dvakrat zasluženo zmagal s 4 : 1 in 4 : 0.

SARAJEVO: Proti pričakovanju je Sašk dvakrat zmagal nad zagrebško Concordijo z 5 : 1 in 2 : 1. Bilo je opažati, da je Concordija mnogo izgubila z odhodom Bonačića in Benčića k svojemu matičnemu klubu Hajduku.

BEOGRAD: Beograjčanom o Binkoštih sreča ni bila mila. Vršovice iz Prage so prvi dan porazile BSK. z 1 : 0, drugi dan pa Jugoslavijo s 3 : 1.

DUNAJ: Rapid : Hašk 3 : 0, Hašk : Hakoah (rez.) 3 : 2, Rapid : Sparta 3 : 1, Hakoah : Sparta 1 : 1, Spotklub : Ostmark 1 : 1, Rudolfshügel : Hertha 3 : 1, Slovan : Bewegung 2 : 2 in Slovan : International 6 : 1.

GRAZ: Admira (Dunaj) : Sturm 4 : 3 in 1 : 1. Lep uspeh Sturma.

BUDIMPEŠTA: UTE. : Viktorija Žižkov 3 : 1, MTK. : Viktorija Žižkov 4 : 2.

LVOV: Pogon : Amaterji (Dunaj) 3 : 2!

BERN: Španija : Švica 3 : 0 (0 : 0).

ANVERSA: Belgijska reprezentanca : F. C. National Montevideo (Uruguay) 2 : 1!

SOFIJA: Rumunija : Bolgarija 4 : 2 (1:1). Gledalcev 12.000.

Perunove kolesarske slavnosti v Mariboru

Na binkoštno nedeljo je na slavnosten in časten način proslavil klub kolesarjev in motociklistov «Perun» v Mariboru razvitje svojega prapora.

Na predvečer je priredil klub lepo uspelo podoknico kumici g. dr. Boštjančičevi. V nedeljo zjutraj je startalo pet motociklistov za cestno dirko Maribor-Dravograd-Maribor (122 km). Proga je zelo težavna in nevarna. Prvi je dospel Moravec (Perun), na Raleigh (350 ccm), drugi Veseljak (Zvonček, Ptuj) na BSA (250 ccm). Dva tekmovalca sta odstopila vsled padca.

Nato se je vršila kolesarska dirka Maribor-Brezno-Maribor (66 km). Dirkalo je 21 kolesarjev iz Maribora, Zagreba in Ljubljane, med njimi trije olimpijci. Prvi je dospel na cilj Breznik (Perun) v 2:2:57 Sledili so Banek Anton (Zagreb) 2:2:58, Šolar (Ilirija) 2:2:59, dalje Osrečki (Sokol, Zagreb), Truban (Orao, Zagreb), Cesarec (Sokol), Kosmatin (Primorje), Sović (Zagreb) in Nabergoj (Perun).

Po povorki katere se je udeležilo skoro sto kolesarjev vseh klubov iz Maribora, Ptuja, Ljubljane in Zagreba, se je vršilo na Glavnem trgu razvitje prapora. Govorili so gg. predsednik Peruna Živic, Kumerc, kumica dr. Boštjančičeva, Gorjanc in Ogrin iz Ljubljane ter zastopniki ostalih mariborskih in drugih klubov.

Popoldne je razdelil g. Kavčič v Narodnem domu zmagovalcem darila, nakar se je vršila živahna sportna zabava.

Tržaška Adria v Ljubljani

Za Binkošti je gostovala v Ljubljani hazenska družina tržaškega sportnega kluba Adria, čigar člani so večinoma naši rojaki. Igrala je z našo Ateno in Ilirijo, bila sicer obakrat poražena (8 : 4 in (5 : 2), kljub temu pa napravila razmeroma dober vtis. O obeh tekmah bomo spregovorili še obširneje ker nam danes žal primanjkuje prostora.

LNP. (Službeno.) Danes ob 20. uri seja kazenskega odbora. K tej seji se pozivata gg. Mihelič (Slavija) in Galešič (Lask). Ob 20.30 seja poslovnega odbora, Narodni dom. Tajnik II.

LLAP. (Službene objave.) — Danes ob 20.30 uri seja upravnega odbora v damski sobi kavarne Emona. — Tajnik I.

Veliki dnevi Sokolstva v Pragi

V dneh 23. in 24. maja t. l. je praznovalo celokupno slovansko Sokolstvo svoj največji praznik. Zastopniki vsega slovanskega Sokolstva so se zbrali v teh dneh k otvoritvi Tyrševega doma. Več kakor 15.000 Sokolov in Sokolic je prihitelo v sokolsko gnezdo nad Vltavo, da prisostvuje velikemu trenotku otvoritve največjega sokolskega doma, ki postane središče vsega sokolskega dela in vse sokolske vzgoje. Poleg zastopnikov slovanskega Sokolstva so se udeležili te slave zastopniki Unije francoskih gimnastov Mr. Vachmar in prof. Bouvier, predsednik olimpijskega kongresa Coubertin ter poslaniki vseh držav. Od slovanskega Sokolstva je bila najštevilnejša deputacija Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, ki je štela 90 Sokolov in Sokolic. Razven tega je bila navzoča petčlanska deputacija poljskega Sokolstva, zastopnik ruskega Sokolstva in zastopnik lužiškosrbskega Sokolstva. Mesto Praga, ki ceni visoko delo Sokolstva, je bilo okrašeno s tisočerimi zastavami, ki so pozdravljale številne sokolske čete. Češkoslovaško Sokolstvo je prihitelo iz cele države po številnih deputacijah. Že v petek zvečer so se pomikale številne sokolske čete proti Tyrševemu domu, okoli katerega je postajalo vedno bolj živahno. Jugoslovensko Sokolstvo je prispelo pod vodstvom brata staroste Gangla v Prago v soboto zjutraj ob pol 7. uri ter je bilo sprejeto na kolodvoru po zastopnikih ČOS. Po sprejemu je odkorakala jugoslovenska sokolska deputacija v Tyršev dom, kjer jo je pozdravil namestnik staroste «naš jugoslovenski sokolski konzul» br. Štepanek. Za pozdrav se je zahvalil br. starosta Gangl, nakar so odšli v svoja prenočišča. Točno ob 9. uri so se zbrali zastopniki vsega Sokolstva na dvorišču Tyrševega doma, kjer je bila odkrita spominska plošča Miroslava Tyrš. Plošča je prekrasno umetniško delo češkega umetnika br. Kafke. Po tej slavnosti se je vršil v Fügnerjevi dvorani prvi sestanek češkoslovaških in jugoslovenskih župnih funkcijonarjev, katerega je otvoril br. starosta dr. Scheiner. Za predsednika tega zborovanja je bil izvoljen starosta JSS brat Gangl. Na sestanku so poročali: brat dr. Fux o pomenu stikov češkoslovenskega in jugoslovenskega Sokolstva, br. Štepanek o vzgoji sokolskih funkcijonarjev, br. Liska o vzgoji novih članov, br. Hrbač o župnih nadzornikih, br. Švajgar o nalogah sokolske statistike, br. Švarc o organizaciji okrožij in br. Krejči (Brno) o sokolski propagandi. Po vsakem referatu se je razvila živahna debata. Na sestanku je bilo izrečenih mnogo lepih in važnih misli o sokolskem delu ter bo gotovo velikega pomena za bodoče sokolsko delo. Isti večer se je vršila v Tyrševem domu velika sokolska akademija s krasnimi telovadnimi nastopi praških sokolskih društev. V nedeljo zjutraj so se podali zastopniki slovanskega Sokolstva (Poljaki, Čehi, Jugosloveni in Rusi) na grob Fügnerja in Tyrša, kjer so položili vence, da počaste spomin velikih ustanoviteljev Sokolstva. Istotako so položili vence na grob neznanega junaka. Med tem časom so se zbirale sokolske čete na Vinohradih ter se pripravile za slavnostni pohod k otvoritvi Tyrševega doma. Istočasno se je zbral v slavnostni dvorani v Tyrševem domu odbor ČOS, ki je pozdravil bivšega predsednika Unije francoskih gimnastov Sansbocufa. Po tem pozdravu je izročil br. Gangl, starosta JSS, plakete JSS br. dr. Scheinerju, dr. Vaničku in Štepanecku. Točno ob 10. uri je prišel v Tyršev dom prezident Masaryk v spremstvu predsednika vlade Švehle. Prezident se je podal na to v telovadno dvorano, kjer se je izvršila otvoritev Tyrševega doma. Otvoritev je izvršil s primernim nagovorom br. starosta dr. Scheiner, nakar je sledila kratka akademija, pri kateri je najbolj učinkovala ritmična telovadba naraščajnic. Te slavnostne otvoritve so se udeležili poleg prezidenta Masaryka skoro vsi ministri, primator mesta Prage dr. Baxa, več generalov in zastopniki vseh držav. Med tem časom je korakala mogočna četa do 15.000 Sokolov po Pragi ob velikanskem navdušenju tisočglave množice. Pri tej priliki se je zopet videlo, da je češki narod v vrstah Sokolstva in da zna ceniti njegovo veliko delo. Od začetka pohoda pa do Tyrševega doma je pozdravljala sokolske čete ogromna masa ljudstva, ni bilo praznega okna in skoro vse strehe so bile zasedene od pozdravljajočega občinstva, ki je zlasti presrčno pozdravljalo delegacijo jugoslovenskega Sokolstva. Ti trenotki ostanejo v trajnem spominu vsakemu udeležencu te slavnosti. Točno ob določeni uri so prikorakale prve čete v Tyršev dom, kjer je že bilo zbrani mnogobrojno občinstvo. Prezident Masaryk je bil navzoč pri celi slavnosti ter ga je Sokolstvo burno pozdravljalo. Sokolski prapori, katerih je bilo do 150, so se poklonili pred njim in navdušenega pozdravljanja ni hotelo biti konec. Na znamenje načelnika dr. Vaniška je Sokolstvo utihnilo, nakar so se oglasile sokolske fanfare iz Libuše, sokolski pevski zbor pa je zapel prelepo pesem: «Vetren Probuzeni», nato je izpregovoril starosta ČOS dr. Scheiner ,ki je v svojem govoru pojasnil boj Sokolstva za svoje središče ter predal s tem Tyršev dom celokupnemu slovanskemu Sokolstvu. Za njim je izpregovoril dr. Vaniček, ki je povdaril, da ne sme biti v bodoče nobenega vaditelja, ki ne bi šel skozi vaditeljsko šolo v Tyrševem domu. Za njim je govoril primator Prage dr. Baxa, zastopnik vlade minister Udržal, zastopnik francoskih gimnastov Vachmer, za jugoslovenske Sokole starosta Gangl, za Poljake načelnik Klosa, za Ruse dr. Vergun in za Lužiške Srbe dr. Šleca. Po pozdravnih govorih je zadonela po Tyrševem domu narodna himna, nakar je bila slavnost zaključena ter so se množice Sokolstva razšle. Popoldne je bil na letnem telovadišču Tyrševega doma koncert ter se je vršilo obenem pregledovanje ogromne stavbe Tyrševega doma. To velikansko delo vzbuja v vsakem, ki si ga ogleda, globoko spoštovanje do ogromnega dela, ki ga je izvršilo Sokolstvo. Isti večer se je vršil na Slovanskem otoku slovanski sokolski večer, kjer je bilo izpregovorjenih mnogo lepih bratskih pozdravov zastopnikov vsega slovanskega Sokolstva.

Slavnostni dnevi otvoritve Tyrševega doma so velikanskega pomena za celokupno slovansko Sokolstvo, ker je s tem ustvarjeno središče ,kjer se bo zbiralo in osredotočilo vse delo slovanskega Sokolstva in tako bo zopet Sokolstvo prvo, ki bo z delom vzdignilo visoko prapor Slovanstva ter bo tako s svojim neumornim delom gradilo boljšo bodočnost vsem slovanskim narodom. Prešla bo doba gesel in cepljenja narodnih moči in pride zopet čas, ko se združijo vsi oni, ki ostanejo zvesti svojemu narodu, v eno skupno fronto in to bode zopet tvorilo edino le Sokolstvo, v katerega vrstah se zberejo vsi, katerim svoboda, enakost in bratstvo ni bilo samo geslo, temveč, ki hočejo žrtvovati vse svoje moči za obrambo svoje domovine in svobode svojega naroda. Temu delu naj služi Tyršev dom.

Izdajatelj in lastnik: «Konzorcij «Jutra».
Odgovorni urednik: Andrej Ražem
Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hugon HIBSER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 168

Pouk

Citre poučuje gospod. Prvovrstni uspehi. Hodi tudi na dom. — Ponudbe pod «Pouk» na upr. «Jutra». 12576

5. junija se otvori tečaj v moškem krojnem risanju, za šivilje in nešivilje, o splošnem damskem krojenju, dodatno s praktičnim poukom o šivanju in izrezovanju krojev, po vseh merah in modelih. Za krojače in šivilje, ki ne morejo osebno obiskovati pouka, je isti vrši potem zvezkov, ki jih pošiljam po pošti. Od ministr. za trg. in obrt konces. krojna šola v Ljubljani, Židovska ulica št. 5 (Slovenija). 12560

Službe (dobe)

Slaščičarskega pomočnika vešča v treiranju piškotov, patisce itd., sprejme takoj V. Bizjak, dr. Rog. Slatina. 12464

Zastopnika solidnega, dobro poznanega v Mariboru in okolici, ki bi prevzel skladišče proti kaviji, iščem. Takojšnje ponudbe pod šifro «Inozemski premog in koks» na upravo «Jutra». 12326

Vajenca 14 let starega, s primerno šolsko naobrazbo, sprejme A. Sušnik, železnina, Ljubljana. 12287

Gospo pridno, inteligentno, zdravo, ki zna dobro kuhati, išče samostojen gospod v večjem mestu Slavonije. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Slavonija». 12199

Več krojaških pomočnikov dobro izvežbanih, samostojnih, se sprejme za konfekcijsko delo. — Vprašati na Emonski cesti 8/I, konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie. 10911

Po zaključku šolskega leta se sprejme **vajenec** v metal. laborat. Reflektanti z 3—4 sred. šolami naj pošljejo ponudbe pod šifro «Vajenec metal. lab.» na upravo «Jutra». 12602

Deklica pridna in poštena, stara od 15—18 let, se sprejme k majhni družini. Imeti mora veselje do gospodinjstva. — Naslov pove uprava «Jutra» 12304

Prvega vijolinista in obligat vijolinista, iščem. Plačam dobro. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Vijolinist». 12337

Dobra šivilja se išče na dom, za šivanje oblek in perila. Naslov v upravi «Jutra». 12526

Izurjena šivilja za delo boljših oblek, se išče na dom. Naslov pove uprava «Jutra». 12518

Služkinjo srednjih let, pošteno in zanesljivo, ki zna enostavno kuhati, iščem. Samo z dobrimi spričevali. — Plača dobra. Predstaviti se je od 10.—12. in od 2.—4. ure Naslov pove upr. «Jutra». 12521

Mizarstvo «Danica» Brežice — pri kolodvoru, sprejme tri mizarske pomočnike in dva vajenca, ki sta se že nekaj časa učila. Vajenci dobijo hrano in stanovanje. 12561

Službe (iščejo)

Krojaški pomočnik zelo priden, išče službo v okolici Maribora — najraje pa v Ljubljani. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 12512

Služkinja za tričlansko rodbino v Ljubljani, se išče. Naslov v upravi «Jutra». 12467

Absolventinja dvorazredne trg. šole, išče primerno mesto v pisarni. Vešča popolnoma slovenskega, srbohrv. in nemškega jezika. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Marljiva 5080». 12417

Kovaški mojster išče stalne službe, event. prevzame kovačnico. — Naslov pove uprava «Jutra». 12295

Plačilna natakarica zmožna kavcije, išče mesto v boljšem hotelu ali restavraciji. Najraje v letovišču. Ima večletno prakso in govori slovensko, nemško in italijansko. — Zna tudi francosko servirati. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Plačilna 5882». 12197

Absol. samostojen knjigovodja-bilancist z večletno trgovsko, bančno in industrijsko prakso, perfektnim poznanjem več jezikov, želi spremeniti sedanje mesto, gre tudi na deželo. Razpolaga s prima referencami in eventuelno kavcijo. Cenjene ponudbe pod «Nastop julij» na upr. «Jutra». 12172

Eksportni akademik absolviran, z znanjem več jezikov, stenografije in strojepisja, vojaščine prost — išče službo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Takoj 5961». 12381

Potnik sposoben potovati po vsej Jugoslaviji, v raznih strokah, želi mesta. — Cenjene ponudbe pod «Gotov uspeh» na upravo «Jutra». 12565

Prodajalka vešča mešane stroke, išče službe v mestu ali na deželi. Nastopi lahko takoj. Gre 1 mesec brezplačno. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Vestna 6062». 12573

Pisarniška moč izvrstna, absolutno perfektna, slovensko nemško, hrv. in francoska stenografinja, bliskovito hitra strojepiska, s perfektnim znanjem slov., nemškega, hrvatskega, francoskega ter deloma angleškega jezika, korespondentinja v vseh gori navedenih jezikih, vsestransko naobražena, z večletno prakso — želi premeniti svojo dosedanjo večletno službo. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod «Labora». 12377

Šivilja s pomočniško izkušnjo in s prav dobrim spričevalom — išče mesta pri kaki šivilji. Preskrba po možnosti v hiši. Na upravo «Jutra» pod šifro «Poštena 6078». 12606

Primorski rojak nahajajoč se v Ljubljani, z dvorazredno trg. šolo, vešč knjigovodstva — dobro izvežban v špecerijski stroki, želi premeniti mesto v kakem podjetju, kot pomočnik, skladiščnik ali v pisarno. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Dobra moč 4482». 12529

Hitra strojepiska išče mesta pri kaki boljši tvrdki v Ljubljani ali kje drugje. — Naslov v upravi «Jutra». 12574

Kuharica samostojna, išče službe pri boljši, manjši rodbini. — Naslov pove upr. «Jutra». 12525

Elektro-obratovodja z večletno prakso, išče mesta kot obratovodja, nadmonter ali kaj sličnega. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Obratovodja 6057». 12538

Prodajalka začetnica, izučena mešane stroke, išče mesta — najraje na deželi. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Spretna 6043» 12553

Prodam

Dvokolesa otroški vozički in pneumatika po znižani ceni. Ceniki franko. Prodaja na obroke. «Tribuna» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 258

Kočija s streho konjsko opremo, dva konja in 4 sode po 16 hl, se proda Naslov pove uprava «Jutra» 12481

V zlato vrednost naložiš denar in milijonar postaneš prej ali slej, ako kupiš **turške srečke.** Vsaka zadene. Pojasnila brezplačno. — Pisma pod «Izguba nemogoča» na upr. «Jutra». 12458

Spalnica nova, masivna (mahagoni), politirana, kompletna, se proda za 6500 Din. Mici Švajgar, Dravlje 74, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 12409

2 avstr. pis. znamki iz leta 1850., proda O. Kolman v Radovljici. 12365

«Ford» osebni, dobro ohranjen, se poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 12352

Več vagon. tramov in nekaj vagonov bukovih drv, prodam. Naslov pove uprava «Jutra». 12558

Otroški vozček športni, lesen, zložljiv, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 12474

Moško kolo parni kotel (60 l), železen plug in konjska oprema, je naprodaj. Auersperg, Bokalce, pošta Vič. 12373

Dve omari iz mehkega lesa in kuhinjska kredenca, naprodaj za 1400 Din. Naslov pove upr. «Jutra». 12603

Gugalni koni dobro ohranjen, se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 12592

Pisalni stroj nov, znamke «Remington», M. 10, je po nizki ceni naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra». —4.

Decimalka se proda na Rimski cesti št. 19, dvorišče. 12578

Drva za kurjavo kakor hrastovi in bukovi odpadki (ostajmki), se prodajo po 15 par 1 kg ali 1500 Din desettonski vagon, franko vagon Črnomelj. — «Zora», parna žaga in tovarna lesenih žebljev, Črnomelj. 207

Voz omnibus še skoraj nov, z 8 in eden z 10 sedeži, se radi opustitve za nizko ceno proda. Uprava hotela «Slon» v Ljubljani. 12570

Brivci! Proda se dobro ohranjen brivski stol, dva ogledala, toaletna mizica in več drugih malenkosti. Naslov v upravi «Jutra». 12589

Velika kaseta jedilnega srebrnega orodja, kompletno za 12 oseb — skupno 95 kosov, se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 12601

Povečevalni aparat (Tag. Vergrös.) v dobrem stanju, za plošče 9×12, povečave 13×18, 18×24, 24×30, se proda. Naslov v upravi «Jutra». 12590

Motorno kolo znamke «Motosacoche», 1 in tri četrt HP, v prav dobrem stanju, proda za 5000 Din A. Brcar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 42. 12598

Drva za kurjavo (odrezki od žage) po zmerni ceni — dokler traja zaloga — se dobi pri Ivanu Šiška, parketna tovarna v Metelkovi ulici 4. 11746

Manufaktur. blaga večja množina, se zamenja za les, živino, nepremičnine, avtomobil, ali se proda pod ugodnimi pogoji in nizki ceni resnemu kupcu. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Resen reflektant». 12564

Mreža (lovnica) dolga 25 m, se proda na Celovški cesti 8, pritličje. 12524

Krasna kredenca visoka 2 m, široka 80 cm in dolga 2 m, se proda za 2000 Din. Naslov pove upr. «Jutra». 12548

Moško kolo proda hišnik na Krekovem trgu št. 10. 12549

Veliko banjo za sedeti in veliko bronzito petrolejsko svetiljko, se takoj proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 12555

Kupim

Polhove kože in vse druge, kupuje vedno D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica štev. 9. 254

Tovorni avtomobili rabljeni, z nosilnostjo od 1 do 3 in pol tone, sposobni za pogon, se kupijo. Ponudbe z navedbo znamke, nosilnosti, približne starosti in cene na «Avtomobilia», garaža, Subotica I, Skadarska 7. 12364

Mlin prevozni ali stabilen in gater za rezanje tavolet (Trenngatter), ponudite parni žagi Dolnja Briga pri Kočevju. 12343

Tračnice in vrtilne kretnice za ozkotirne železnice, 60 cm širine, 6—7 cm profil, kupi opekarna «Emona», d. d. v Ljubljani. 12371

Fotoaparat «Kodak» ali «Görz», 4.5×6 cm, na film, se kupi. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Aparat». 12519

Zdravilnih zelišč cvetja, lubja in korenin, v popolnoma suhem in zdravem stanju, kupim vsako množino. Navodila in cenik pošilja brezplačno R. Luckmann, Ljubljana, Ahacljeva cesta 10. 12175

Posest

Redka prilika! Proda se žaga venecianka (Kreutzgatter), hiša s 6 sobami, 2 kletmi in kovačnico, vse novo zidano in z opeko krito, na zelo prometnem kraju ob železnici. Cena 200.000 Din. — Več pove podružnica «Jutra» v Mariboru. 12366

Vinograd. posestvo prvovrstno, velik sadonosnik, njive, travniki, lep dovoz, krasna lega, blizu Maribora, ugodno naprodaj Pojasnila v Mariboru, Grajski trg št. 2 (v trgovini). 12218

Njiva ca. 200 korakov oddaljena od kolodvora Škofja Loka, pripravna za stavbno parcelo ali za skladišče, se po nizki ceni proda. Naslov v upravi «Jutra». 12180

Gostilna in mlin z vsem inventarjem in posestvo s 5 glavami živine, z lepim sadnim vrtom ter vsemi gospodarskimi poslopji se radi selitve proda po zelo nizki ceni. Pojasnila daje lastnik Jože Pijbernik p. Motnik. 12152

Posestvo 34 oralov, proda za 50.000 Din, vilo, gostilno, grašćino, Zagorski, Maribor, Barvarska 3. 12563

Lepo posestvo na lepem kraju, 20 minut od mesta, se s stanovanjem in vsemi pritiklinami vred odda v najem. — Naslov: Jos. Uršič, «Pyrota», Čret, pošta Store. 12582

Enonadstropna hiša velika, z vrtom in njivo, pripravna za vsako obrt, v prijaznem mestu Slovenjgradec, se proda. Stanovanje takoj na razpolago. — Cena 120.000 Din. Pojasnila daje Janko Pruš, Slovenjgradec. 12530

Lokali

Krasni lokali za manufakturno in damsko konfekcijo, v sredini mesta, se dajo v najem. Več se izve v trgovini H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg št. 17. 264

Trgovski lokal v najprometnejšem kraju v Sloveniji, se prevzame. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Promet 5898». 12273

Gostilna se odda na račun osebi, ki jo je zmožna samostojno voditi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Kavcija 5781». 11988

1000 Din nagrade dobi oni, ki mi preskrbi dobro idoče gostilno v Ljubljani ali na periferiji. Naslov pove uprava «Jutra» 12536

Stanovanja

Opremljena soba s posebnim vhodom, se takoj odda gospodični. Kje, pove uprava «Jutra». 12591

Eno ali dve lepo opremljeni sobi z ali brez kuhinje, išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zračno». 12229

Stanovanje v moderni vili, 3—4 sobe s pritiklinami, v lepi Savinski dolini, tik železniške postaje, se odda brezplačno onemu, ki posodi 100.000 Din proti primernim obrestim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Štajerska 100». 12065

Prazno stanovanje z dvema sobama, iščem. Najraje pri gospodarju. — Cenj. pismene ponudbe pod «Boljši gospod» na upravo «Jutra». 12315

Prazno sobo s kuhinjo, išče za 1. julij mlad zakonski par brez otrok v južnem delu mesta Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Južna lega» na upr. «Jutra». 12443

Zamenjam Prijetno manjše stanovanje v centru se zamenja z večjim od 4 do 6 sob, in sicer v okrožju Aleksandrove ali Bleiweisove ceste, Kralja Petra trga ali Kongresnega trga. Eventualno v kaki vili bližje središču mesta. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Zamenjava stanovanja 15-25». 11774

Gospod se sprejme na hrano in stanovanje na Starem trgu 26, III. nadstr. 12605

Trgovec išče sobo s predsobo ali večji kabinet, bolj v sredini mesta — neopremljeno. Napravim tudi kako uslugo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Točen plačnik». 12593

Mesečna soba lepa, se odda boljšemu solidnemu gospodu. Naslov v upravi «Jutra». 12586

Sobo se odda solidnemu gospodu s 15. junijem na Resljevi cesti št. 12/I, levo. 12600

Gospod soliden in miren, išče stalno sobo ali kabinet, ev. tudi z lastnim perilom, če mogoče v bližini kake pošte. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Točen plačnik». 12590

Letoviščarji, pozor! Lepa, velika, čedno opremljena soba v Višmarjih nad Ljubljano, se čez poletno sezono takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra». 12560

Sostanovalec z zajtrkom in večerjo, se sprejme. Naslov pove upr. «Jutra». 12520

Dva gospoda se sprejmeta na stanovanje in hrano na Starem trgu št. 9/I (pri hišnici). 12522

Opremljena soba lepa, s posebnim vhodom, se odda. Naslov pove upr. «Jutra». 12534

Išče se sostanovalca k boljšemu gospodu takoj ali s 15. jun. Naslov pove uprava «Jutra». 12517

Opremljena soba lepa, z vhodom s stopnišča, se takoj odda. — Naslov pove uprava «Jutra» 12523

Lepa soba za 2 osebi, se takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra» 12528

Kapital

300.000 Din posojila se išče proti popolni sigurnosti. — Cenjene ponudbe z navedbo pogojev se prosi na upravo «Jutra» pod šifro «Polna varnost». 12472

3000 Din posojila iščem proti odplačilu z obrestmi, po dogovoru. Jamstvo neprijete vojaške pristojbine (Din 5800). Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Vpokojenec 6065». 12571

100% ZASLUŽEK s praktičnimi in lahko prodajnimi predmeti dosežete, ako imate malo zanimanja. Zadostuje le malenkostna svota denarja. — Ponudbe pod „100% zaslužek" na APOLO Ljubljana, Stari trg 19/II. 3112a

Posodim 15.000 Din na vknjižbo proti obrestim ali stanovanju. Naslov pove uprava «Jutra». 12515

Dopisi

Mlada dama razočarana, išče razvedrila v dopisovanju z inteligentnim gospodom. Cenjene dopise se prosi na upravo «Jutra» pod značko «Bosiljak». 12607

Osamela gospa boljša, želi znanja z značajnim, solidnim, boljšim gospodom, v starosti 35—45 let, v svrho prirejanja skupnih izprehodov. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Solidnost 6058». 12575

Radovednež Dvignite pismo! 12579

Fin gospod diskreten in značajen, dobro situiran, želi znanja. — Kolesarka dobrodošla. Pisma pod «Mlada» na upr. «Jutra». 12580

Gospod se želi pridružiti gospodični (dami) za počitnice. Pisma pod šifro «Bom zadovoljen» na upravo «Jutra». 12585

V upr. «Jutra» naj se dvignejo pisma pod nastopnimi šiframi: Andlja, A. S., Bubikopf, Brinetka Blanka, Dober zaslužek, Majhna najemnina, Deleži, Eleonora, Gorska sreča, B. Kosmina, Lepo in dobro srce, Naklonjenost, Najnižja cena, Obestranska zadovoljnost, Officine, Poslednji akordi, Prijateljica, Počitnice 10.049, Rubrika V, Poštena 3094, Resnost 5866, Sporazum S. K. L., Samotarka, Smrekov gozd, Snažna 5626, Trgovina 5442, Trgovec 600, Takojšen nastop 11.768, Upanje 24, Ugodno 6031, Zora, Zanesljiv 99, Ženka ali prijateljica, 333/c 111, 15, Stanovanje 5516 400-700.

Gospodična v nedeljo zvečer na hodniku «Gorenjca» proti Ljubljani, naj piše pod šifro «Zadržana jopa» na upr. «Jutra». 12584

Zasebni uradnik mlad, inteligenten, želi resnega znanja z dobrosrčno, mlado gospodično. — Dopise pod šifro «Odkritosrčnost» na upravo «Jutra». 12533

Mladenič star 29 let, z gotovino Din 32.000, želi znanja z mladenko ali vdovo brez otrok. Prednost imajo one, ki imajo kako majhno obrt ali kaj premoženja. — Pismene ponudbe s sliko na upravo «Jutra» pod «Štev. 12.527». 12527

Inteligent. mladenič simpatičen, se želi seznaniti z mlado gospodično, lepe zunanjosti. — Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Srečna ljubezen med nama». 10745

Ženitve

Kateri gospod od 30—40 let bi hotel poročiti vsestransko izobraženo simpatično gospodično, čedne zunanjosti. — Dopise pod «Prihodnja sreča» na upravo «Jutra» v Mariboru. 12348

Glasba

Harmonij zamenja s pianinom «Čitalnica» v Zalogu pri Ljubljani. 12137

Kitara prvovrstna, se proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 12539

Klarinet dobro ohranjen, po nizki ceni proda S. Jošt, Rimska cesta 7/III. 12595

Klavir poučuje s sigurnim uspehom gospod z dolgoletno prakso. Pride tudi na dom. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Malhen honorar» 12510

Kitaro proda za 300 Din Vogelnik, Gledališka ulica štev. 7/III. 12604

Živali

Psi volčje pasme od 2—14 mesecev stari, z rodovnikom, se prodajo na gradu Volčji potok, pošta Radomlje. So izvrstni čuvaji in zelo lepi. Cena po dogovoru. 12398

Mladi psi volčje pasme, 8—12 tednov stari, od najbolje odlikovanega psa in pšice, čistega plemena, ima vedno po 500 Din na razpolago pasjereja v Zdenčevi pri Zagrebu. Pes se odpremi za to ceno od postaje dalje. Kjer volčji pes varuje, tam ni nobene tatvine ali vloma! Ponudbe na vzgojevalca psov «Ribograd», Zdenčina pri Zagrebu. 12060

Razno

ŽIKA je najboljša žitna kava. 256

Abadie cigaretni papir zopet stalno na zalogi. — A. Lampret, Krekov trg 10. 186

Jedilno orodje (namizno), žepne nože, škarje za kodranje in vezenje, žlice, vilice, nudi veletrgovina Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg številka 9. 12502

Pst! «Lucifer» uničuje trajno stenice, ščurke! Leskovic, Jurčičev trg, Nabavlj. zadruga drš. nameščencev. 12498

«Rofa» pisalni stroj je izborne kakovosti in najcenejši. Prodaja se tudi na obroke pri glavnem zastopniku inž. Rudolf Pečlin v Ljubljani, Gledališka ul. št. 8. — Zahtevajte cenik. 12415

Pozor, trgovci! Trgovcem se naznanja, da cvetličarna «Palma» Stres & drug v Podčetrtku izdeluje raznobarvno umetno cvetlično listje, razne cvetlice, sekane in prešane, šopke za svate in neveste, nagrobne vence, rutke, svileni papir, krep papir, razne prašnike ter vse v cvetličarsko stroko spadajoče predmete lastnega izdelka, po najnižji konkurenčni ceni. Trgovci, zahtevajte cenik! 11315

Kolomaz prvovrstne kakovosti, priporoča «Jadran», tov. kem. izdelkov, Ljubljana - Moste. 11914

Avto potovanje Dobro vpeljan zastopnik — išče sopotnika za dvatedensko potovanje po Sloveniji. Ponudbe pod značko «Polovični stroški» na upravo «Jutra». 12194

Modistka Z. Gorjanc & Co. Ljubljana, Sv. Petra c. 27 poleg hotela Tratnik priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnih najmodernejših **damskih klobukov in slamnikov** Sprejema slamnike v prekrojevanje ter vsa popravila. Zaloga **Spaterle-oblik** Postrežba točna Cene najnižje 164-a

Halo! Za 100 Din dobite po povzetju en zabojček (108 komadov) sušega «toaletnega mila». Naročila na upravo «Jutra» pod «Toaleta». 12550

Ponikluje dele koles automobilov, otroških vozičkov, zdravniške instrumente itd. 2893-a **„Bistra", Domžale** največji galvanizacijski zavod v SHS.

Ažurira in entla volno v vseh barvah Toni Jager-Černe Ljubljana, Dvorni trg 1. 28-a

«Jutrov» roman **LUCIFER** katerega skoznekoz napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljaji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju z interesantnim razmotrivanjem vsak hip presenečenja, ki mu že sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezana stane . . . . 55 Din
Broširana po . . . . 45 Din

Jermena za cepe gože, biče (gajžle), tržaške bičevnike, razne krtače, motvoz (špago), pasove (gurtne), dreto in perilne vrvi kupite najceneje v veletrgovini **OSVALD DOBEIC** Ljubljana 267-a Sv. Jakoba trg 9.

Na prodaj: Lepo gospodarsko posestvo s stanovanjem šest sob, veliko vežo opremljeno z mnogo gospodarskimi poslopji, 25 oralov zemlje, med tem 4½ orala vinograda, 8 oralov sadovnjaka, polja, gozd, travniki, vse v najboljšem stanju pri izbornem donosu **za 650.000 Din.** Vprašati: **Peiler, Limbuš pri Mariboru.**

Positiv — Negativ — Paus — Skizen — Milimeter in vse risalne papirje v rolah in na metre priporoča **M. Tičar,** Ljubljana.

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene romane „Jutra"

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih
Pater Kajetan
Cena broš. Din 30·- vez, Din 40·- po pošti 2 Din več

Tigrovi zobje
Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40·—, po pošti 2·— Din več.

JEAN DE LA HIRE.
Lucifer
Fantastičen roman v VI. delih. Cena broš. Din 45·- vezano Din 55.—, po pošti Din 2·— več.

FEREAL CUENDAS.
Veliki inkvizitor
Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30·—, vez. Din 40—, po pošti Din 2·—več.

HARRY SHEFF:
Hči papeža
Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nenravno življenje papeža Aleksandra VI. njegovega sina Cezaria in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30·—, vezano Din 40·—, po pošti Din 2·— več.

CLAUDE FARRERE:
Gusarji
Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 20·—, vezana Din 30·—, po pošti Din 2·— več.

FR. HELLER:
Blagajna velikega vojvode
Roman. Broš. Din 15.—, vez. Din 25·—, po pošti Din 2·— več

FR. HELLER:
Prigode gospoda Collina
Saljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10—, po pošti Din 2·— vec.

Knjige se naročajo pri **upravništvu „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica 54.**

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

II.

Stopala je za Pikom. Že dolgo se je pripravljalo na vihar v njeni glavi. Danes pa je, premagana po raznih čustvih, izdala vse skoraj nehote Rogerju. Pripovedovala mu je — temu tujcu ki, je prišel v ta črni pragozd — kako sta ji oče in mati umrla za isto boleznijo pred nekako desetimi leti in kako sta jima Jed Hacokins in njegova žena obljubila, da bosta skrbela za njo. Prejela sta za to obljubo kožo treh srebrnih lisic, ki jih je bil ujel oče, preden je obolel. Toliko je zvedela od te žene, kajti bilo ji je šele šest let, ko se je to zgodilo.

Ko je Nada pripovedovala, kaj vse je doživela od te dobe, se mu ni upala pogledati v obraz; zato ni opazila, kako se mu je zmračil, ko je poslušal njeno pripovedovanje. Tako silno se je oddihoval skozi nos. Ni ga poznala še dovolj, da bi razumela, kaj to pomenja.

Nekaj dni kasneje pa se je zgodilo, da jo je Roger prosil, se li sme dotakniti njenih las. In ko je njegova velika, močna roka za trenotek počivala na njeni glavi, se ji je zdela, da je nežna kakor ženska roka. Kako toplo je še doslej čutila ta dotik v svojem srcu! Dal ji je novega poguma in novega bojevitega duha. Prav tako, kakor Piku zavest, da se ga boje in da je premagal vse one neznane pošasti. Pik se ni bal več in tudi Nada se ni bala več.

Zdaj sta stopala ob pobočju, dokler nista dospela do pečin, ki so jih tvorili divje razpadle skalne klade.

Tu se je Pik naenkrat ustavil, vohal po tleh in imel noge kakor napete in otrple. Dekle je hkratu prvič začulo njegovo grozeče grčanje. Obstala je in posluškovala.

Začula je slab, motni glas, kakor bi bil nekdo udaril s skalo ob skalo. Naglo je zasoplo dekle, se vzravnala še bolj, — Pik, ki se je ozrl na njo, pa je videl, kako ji plamene oči in se ji usta napol odpirajo. In sklonila se je ter pobrala grčavo palico.

«Pojdiva pogledat Pik!» je šepetala. «Tam bo eno njegovih skrovišč.»

Bil je čudovit občutek zdaj, ko se je zavedala, da se nič več ne boji, in isti občutek je imel Pik, ki je čutil, kako hitro mu utriplje srčece, ko ji je sledil.

Stopala sta dalje kolikor možno tiho, dekle po prstih in Pik tepo po svojih mehkih stopalih. Tako je bil Jed Hacokins še zmerom na kolenih, s hrbtom k njima, ko sta stopila na odprt prostor proda in peska med dvema velikanskima grmadama klad.

Včeraj ali predvčerajšnjim bi bila Pik in Nada urno skočila zopet nazaj. Zakaj Jed je bil pri svojem vražjem delu in le zlo je moglo čakati onega, kdor bi ga pri tem delu zasačil. Odkopal je bil velik kup peska izpod največje skalne klade in polnil zdaj ducat umazanih usnjatih vrčev iz sodca, ki ga je bil potegnil iz jame. Nato je vstal, da bi se napil.

Slišala sta, kako mu klokota tekočina po grlu.

Nada je tedaj udarila s palico po skali, in mož se je kakor obstreljen okrenil k nji. Ko je videl, kdo je, je prebledel, dvignil obe pesti ter zarežal, da je pokazal vrsto rumenih zob:

«Ti prokleta špijonka!» je kričal, dušeč se od besnosti. «Ako bi bila mož, bi te zdajle ubil!»

Nada pa se ni ustrašila, ni prebledela, dve rdeči pegi sta ji zaplali po licih, in Hacokins je ujel njen zmagoslavni pogled.

Nov izraz se ji je pojavil na ustnih, ko je odgovorila zaničljivo:

«Ako bi bila jaz mož, Jed Hacokins, bi zdajle bežal pred menoj!»

Koračil je k nji.

«Bežal bi,» je ponovila, zroč mu brez bojazni v obraz in je trdneje prijela batino. «Nikoli še nisem videla doslej, da bi bil ti udaril moškega, nego le ženo ali dekle ali kako ubogo žival, ki se te ni upala ugrizniti. Bojazljivec si, Jed Hacokins, nizek, beden strahopetec, ki ni za nič drugega, nego prodajati žganje. Ubiti bi te bilo treba.»

Pik je čutil, da se je razmerje med tema človekoma popolnoma izpremenilo. V zraku je bilo nekaj kakor grozeč izbruh dinamita ali razpad sveta. Čisto je pozabil nase in gledal le na svojo veliteljico, čudovito nežno postavo, stoječo tu zdaj končno brez strahu pred bodočnostjo. In v njegovem pasjem srcu in duši se je prebudilo naenkrat nekaj, kar mu je reklo, kje je pravica. Postavil se je na svojih neokretnih nogah tik pred Jeda Hacokinsa ter je zarenčal nanj, kakor ni zarenčal doslej še nikoli v svojem življenju.

Tihotapec je bil zbegan. Že nekaj časa se je trudil, da bi si pridobil naklonjenost. Nadino, hoteč jo obdržati v dobri volji in brez sumnje, dokler bi Mooney ne zgnal dovolj denarja za njeno telo. Ko bi jo oddal v njegovi koči, pa naj bi Mooney sam opravil ž njo, kakor zna.

A zdaj je videl posledice svoje popustljivosti. Postala je predrzna, uporna, vohunila je za njim — ta reva, ki jo je živil in se brigal zanjo celih deset let. Njena krasota, kakor je zdaj tu stala pred njim, ga ni ganila. Kazen je zaslužila, zlasa jo, da ji zastane dih! Skočil je k nji, a Pik je zagnal silen laež, ko je opazil, kako je Nada dvignila batino.

Toda za trenotek je bila prepočasna. Mož jo je zgrabil za roko in z drugo za bogastvo njenih mehkih gostih las.

In v tem trenotku je bilo, kakor bi se nekaj osvobodilo v Pikovi notranjosti. Zakaj tega dne v tej uri, v tej minuti so mu bogovi usode dali, da se je porodil. Ves svet kakor bi zanj naenkrat izginil razen ene reči — šest palcev golih meč med robom nogavic in koncem visokih škornjev tega moža. Tja se je zagrizel. Njegovi beli zobje, ostri kakor klini vil, so predrli njegovo meso, in grozen, divji krik je planil iz Jedovih ust, ko je izpustil dekličine lase.

Pik je čul ta krik in njegovi zobje so se zagrizli še globlje v meso prvega človeka, ki ga je zdaj sovražil.

Nato pa je bilo bolj dekle, nego Pik, ki se je zavedlo grozote tega, kar je sledilo. Mož se je sklonil in njegovi koščeni prsti so se stisnili okoli Pikovega grla. Pik je čutil, da mu je zmanjkalo sape in odprl je gobec. In potem je Jed skrčil roko, s katero ga je držal, kakor bi jo nategnil, da zaluči kamen.

S krikom se je vrgla Nada k njemu, hoteč ga ujeti za roko, a Pik je že letel po zraku. Njena batina je Jedu ostro padla po obrazu, a v tem trenotku se je že oglasil temni strašni zvok, ko je Pikovo slabo telo treščilo ob steno velike klade.

Ko se je Nada okrenila, se je Pik že zvijal na pesku s prelomljenim zadkom. Njegova jasne oči so se upirale vanjo, a ni lajal, niti ni skušal priplaziti se k nji.

Le Jolly Roger bi bil lahko povedal, kako je Pikova mati dala svoje življenje za neko ženo... In v tem trenotku je gotovo njen duh stopil v Pikovo dušo, zakaj pozabil je na bolečine — groznih ran ter je hrepenel le po tem, kako bi se dovlekel nazaj k nogam tega dekleta in kako bi umrl v borbi z njenim sovražnikom — tem možem. Ni videl, da je privlekel svoje pohabljeno telo jedva za palec bliže po pesku.

Dekle pa je spoznalo vse grozno dejstvo in s krikom obupa, kakršnega ji vse muke in trpinčenje ne bi moglo iztisniti, je teklo k psu, padlo na kolena in ga vzelo nežno v naročje.

A bliskovito je planila zopet pokonci in zrla na Hacokinsa kakor hudiček.

«Za to te — ubijem!» je zahropela. «Ubijem, ubijem te!»

Udarec batine je napol oslepil edino tihotapčevo oko. Vendar se ji je bližal. Urno kakor ptica se je Nada okrenila in zbežala, in ko so njegove noge drobile gramoz za njenim hrbtom, je občutila divji strah, a ne zase, nego za Pika.

Hacokins pa je kmalu zaostal in preklinjal brezuspešnost svojega zasledovanja ter usodo, ki ga je pripravila ob eno oko.

Pisalne stroje

nove in rabljene, najcenejše pri 52-a VII

L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6/I.
Telefon št. 980. Telefon št. 980.

VIKTOR PREŽELJ
nadgozdar
RUŽA BERNHOFER
poročena
Litija *Guštanj*
Doljna Lendava.

Novosti v svili in nakitu!

Crêp de chine D 68, 85
„ „ Ia D 138
surova svila met. D 69
chantung met. D 95
Velika izbira v crêp georgette in marocain.
Najnovejši vzorci v svili za promenadne obleke!
Modni nakit za šivilje in modistke!
Cene najnižje.
204-all

A. Šinkovec nasl. K. Soss Mestni trg 19

Lakaste damske torbice od Din 49·—
naprej, v krasni izberi nudi
H. KENDA, Ljubljana.

Trgovski pomočnik,
mešane osobito špecerijske stroke soliden in delaven, želi svoje sedanje neodpovedano mesto spremeniti. Gre tudi za skladiščnika v kakem večjem podjetju, oziroma industriji. Ponudbe na upravništvo „Jutra" pod „Vesten in marljiv". 2947a

Ia Portlandcement
samo prvovrstno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni
Tovarna cementa v Zidanem mostu.

HLODI 299a
smrekovi ali jelovi od 3 do 7 m dolžine **se kupijo v vsaki množini.**
Ponudbe za zdrav in suh les franko vagon ali za svež les franko žaga z navedbo cene in množine na „Konzervno tovarno Globus d. d., Vrhnika.

Moderna **opekarna** (krožna peč)
išče družabnika
Interesenti naj se obrnejo na g. arh. Vrhovnika, Vrhovčeva ulica 3, Ljubljana.

Splošno se govori, da se najceneje in najbolje oblači
v detajlni trgovini na Erjavčevi c. št. 2
Konfekcijske tovarne Fran Derenda & Cie.
Prepričajte se tudi Vi! 3014a

VODNE TURBINE
avtomatične regulatorje, zatvornice i. t. d.
3060-a **izdeluje in dobavlja**
ING. F. SCHNEITER = SKOFJA LOKA.
Konkurenčne cene. **Prvovrstne reference.**
Zahtevajte ponudbe!

✝

Naša ljubljena, srčno dobra mama, sestra in tašča, gospa

Marjeta Tribnik

vdova nadučitelja

je na binkoštno nedeljo izdihnila svojo blago dušo ter nas zapustila v neizmerni žalosti.

K večnemu počitku smo jo položili danes ob obilni udeležbi na zreškem pokopališču.

Vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem ki so drago rajnko spremili na zadnji poti, bodi izrečena naša prisrčna zahvala.

V Zrečah, dne 2. junija 1925.

Profesor **Karel Tribnik,** sin. — Učiteljica **Amalija Mravljak,** hči. — Urednik **Ivo Naglič,** brat. — Šolski upravitelj **Karel Mravljak,** zet.
Vnuki in vnukinje.

Brez posebnega obvestila. ✝ Mestni pogrebni zavod, Ljubljana.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem vest, da je naš srčnoljubljeni soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Viljem Tönnies

v nedeljo, dne 31. maja 1925, 68 let star, nenadoma, trpljenja prost, preminul.

Zemeljski ostanki blagopokojnega se bodo **dne 3. junija 1925 ob pol 6. uri popoldne v hiši žalosti Dunajska cesta 25,** svečano blagoslovili in nato prepeljali na pokopališče k Sv. Križu, kjer se polože v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 1. junija 1925.

Friederike Tönnies, soproga.
Friederike Kienbauer roj. **Tönnies, ing. Gustav W. Tönnies,** otroka.
Polkovnik Anton Kienbauer, zet. **Käthelise, Kurt, Helmi,** vnukinji in vnuk.

3137a

Ign. Žargi „Pri nizki ceni"
Sv. Petra cesta štev. 3
nudi ceni. odjemalcem razno damsko, moško in otroško perilo. Najnovejše bluze. Damske obleke od 90 Din naprej. Jumperje. Velika izbira vsakovrstnih modnih nogavic. Velika izbira kravat, svilenih pletenih samoveznic itd.
po primerno znižanih cenah

Elektrotehnične tvornice
ŠKODOVIH ZAVODOV v Plzni
Zastopstvo za Jugoslavijo: Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7, hiša Jadranske banke.
Dobavljajo:
najsolidnejše in najcenejše elektro-motorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.
Grade:
električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd.
Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani. Poset inženirja je brezplačno na razpolago. 3044

Kdor oglašuje, — — — — ta napreduje!

ZAHVALA.

Janez Kosler, Peter Kosler, Ema Seemann roj. **Kosler, Mary Kosler** in **Olga Rudež** roj. **Kosler** izrekajo vsem, ki so spremili njih mater k večnemu počitku, najprisrčnejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 2. junija 1925.

✝ 3140a

Potrtega srca in v najglobljih žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni sin

VLADIMIR PIRNAT

pripravnik učiteljišča

nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil včeraj v torek v Ptuju.

V Ptuju, dne 3. junija 1925.

Alojzij in **Ivana,** starši — **Milan,** brat — **Olga,** sestra — **Friderik,** polbrat.

Komercijelna moč
perfekten knjigovodja-bilancist, slov., srpski, nemški korespondent z delnim znanjem francoščine in češčine in la referencami, z večletno prakso v vseh pisarniških delih, želi svoje sedanje neodpovedano mesto premeniti. Event. ponudbe na adm. lista sub 3035.
3035-a

Skupni posestveni kompleks v Mariboru
sestoječ iz dveh večjih delavnic (prva 40 m dolga, druga 10 m), uporabna kot hlev, vile z električno razsvetljavo in spoj za moč ter vodovodom, sedaj starorenomirano podjetje, z večjim sadonosnikom, v najlepši legi med glavnim kolodvorom in mestnim parkom se v celem ali deloma okolnosti radi GRNO PRODA. Jedina priložnost naložitve imovine in pripravno za vsako večje podjetje. — Pojasnila se daje pod „Nikdar več 58-3" od Novinske agencije v Mariboru, Vrbanova ul. 19.
3045-a

„Hotel Riviera"
Selce kod Crikvenice.
Sa velikom terasom na moru tik kupališta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lijepih soba na razpolaganje, najniže cijene
Preporuča se vlasnik
244-a **P. Strinović.**

3135a S 1/25-/164.

Oklic.

Dne 15. junija 1925 ob 8. uri in naslednje dni se bodo prodajali v konkurzni zadevi tvrdke Franc Caleari in brat, lesne industrije na licu mesta v Virmašah štev. 49 pri Škofji Loki Kolodvor z javno dražbo predmeti kakor: **pisarniška oprema, pisalni stroj, osebni avto in vozovi, konjska oprema, različno orodje ter strojni deli in pritikline za mizarski in žagarski obrat.**

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri med tem se lahko ogledajo predmeti.

Okrajno sodišče v Skofji Loki,
odd. I., dne 30. maja 1925.

✝

Klub naprednega učiteljskega naraščaja v Ljubljani naznanja vsem tovarišem in tovarišicam tužno vest, da je tovariš, gospod

VLADIMIR PIRNAT

dijak III. l. drž. moš. učiteljišča, član odbora K. N. U. N., v nedeljo dne 1. maja t. l. v cvetu mladosti nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega tovariša se je vršil v torek popoldne iz mrtvašnice ptujske bolnice na mestno pokopališče v Ptuju.

Blag mu spomin!

V PTUJU, dne 3. junija 1925.

3143a **Odbor.**